

Besluit 46/23

Voorgestelde behandeling

PS-vergadering : 27 oktober 2023

Onderwerp

Notulen vergadering Provinciale Staten d.d. 7 juli 2023

Datum

27 oktober 2023

Documentnummer

5353654

Provinciale Staten van Noord-Brabant;

Gelezen het voorstel van de griffier van 17 oktober 2023, nr. 46/23 A;

Gelet op artikel 46, derde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten Noord-Brabant 2020;

Besluiten:

Vast te stellen de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering d.d. 7 juli 2023.

's-Hertogenbosch, 27 oktober 2023

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de griffier

mr. I.R. Adema

mr. K.A.E. ten Cate

Vastgesteld

PS 46/23 Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant op 7 juli 2023

Inhoudsopgave

Index gesproken personen	3
Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant	5
Opening van de vergadering / vaststellen agenda	8
Actualiteiten	15
Mondelinge vragen over vergunningverlening en stikstofsloot van VVD	15
Actuele motie M45-2023 Bescherm de bever in Brabant en zet in op Preventie, Preventie, Preventie van Partij voor de Dieren	18
Benoeming en beëdiging burgerlid van Provinciale Staten de heer H. van Vulpen	24
Bespreekstukken	24
38/23 Begrotingswijziging in het kader van de rijksbijdragen Klimaat & Energie	24
Beperkte bespreekstukken	41
27/23 Interim omgevingsverordening – regelwijziging 5 (grootschalige logistiek)	41
Stemmingen	54
Sluiting	57

Index gesproken personen

Berkvens, M.P.M.J., 13, 14
Bijl, F.S.D., 12, 13, 21, 22, 24
Boon, M.C.H., 13, 14, 15, 23, 24
Broek, D.C.H. van den, 12, 13, 49, 52, 57
Brouwers, J.F.X.M., 13, 14, 32, 33, 38, 39, 40, 46
Buiks, R.P.A.F., 13, 14
Damen, C.A.M., 13, 14
Deckers, E.H., 12, 14, 43
Dirken, A.M.W., 11, 13, 14, 15, 17, 47, 57
Dommelen, J.C.F.M. van, 13, 14
Frenken, J.P., 12, 13
Gremmen, R.J., 12, 13, 25
Griffier, 8, 12, 13, 14, 24
Gruijthuisen, M.P.J.M. van, 12, 13
Hamerslag, N.I., 12, 14, 31, 40
Hattem, A.W.J.A. van, 8, 9, 10, 12, 13, 26, 30, 33, 35, 38, 39, 40, 41, 43, 47, 48, 51, 53, 54
Havermans, M.C.J., 13, 14
Hazendonk, L.S. van, 12, 14, 25, 38
Heijmans, N.G.L., 10, 12, 14, 22, 30, 43, 50, 56
Hordijk, K.J.M., 12, 13
Horst, J.B. van der, 12, 13, 26
Hulten, S.M. van, 13, 14
Koevoets, H.J.P.E., 12, 13
Koopman, F.W.M., 13, 14
Kuiper, A.M.H., 9, 10, 13, 14
Langenberg, K.M.M. van de, 12, 14, 44, 57
Langman, T., 12, 13
Lauwen, W.P.J.C., 13, 14
Leegeer, E.M., 12, 13, 28, 39, 44
Lemkes, E.P.J., 17, 18
Lepolder, P.W.A., 12, 13
Linden, J.J. van der, 12, 14
Ludwig, T.W., 12, 13, 21, 23
Meylink, T.N.A., 12, 13
Miltenburg, M. van, 12, 14
Minkels, J.D., 12, 14, 32, 40, 46
Nostrum, J.H.F.A.M. van, 13, 14
Nuijten, K., 13, 14
Nuland, J.S. van, 12, 14
Oudenhoven, M.P.M., 13, 14, 31, 40, 45
Philippart, M.J.A., 13, 14
Pluijm, R.A.P.A. van der, 12, 14
Putman, N.H.M., 12, 13, 19, 20, 45
Raak, O.E.A. van, 13, 14
Rijvers, A.J.M., 12, 13
Roelofs, M.A., 12, 13
Roijackers, H.I., 19, 20, 21, 22, 23

Ronnes, H.A.G., 13, 14, 16, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54
Rutjens, W.H.A., 13, 14, 29, 34, 39, 45, 47, 53
Schellekens, E.F.M., 12, 13, 28, 39
Schipper, A., 10, 12, 14, 15, 46, 47
Smeulders, S.J.A.H., 33, 34, 35, 36, 37, 40, 41
Stoot, F., 12, 13
Tolsma, S.A.H., 13, 14, 25, 38
Ven, A.J.M. van de, 9, 12, 14
Voorzitter, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 57
Vossen, I.E.F.M., 12, 13
Wildenberg, C.H.A. van den, 13, 14
Zwart, P.S., 12, 13

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

mr. I.R. Adema, commissaris van de Koning/voorzitter PS

mr. K.A.E. ten Cate, griffier

Berkvens, M.P.M.J. (Marcel)	BBB	Mariahout
Bijl, F.S.D. (Fiona)	PvdA	Reusel
Boon, M.C.H. (Maikel)	PVV	Bergen Op Zoom
Broek, D.C.H. (Daan) van den	GroenLinks	Eersel
Brouwers, J.F.X.M. (Jan Frans)	50PLUS	Son En Breugel
Buiks, R.P.A.F (Ronnie)	CDA	Etten-Leur
Damen, C.A.M. (Lia)	BBB	Fijnaart
Deckers, E.H. (Ward)	PvdA	Vught
Dirken, A.M.W. (Wilma)	VVD	Hoeven
Dommelen, J.C.F.M. (Johan) van	BBB	Reusel
Frenken, J.P. (John)	BBB	Son En Breugel
Gremmen, R.J. (Roel)	VVD	Oss
Gruijthuijsen, M.P.J.M. (Martijn) van	VVD	Tilburg
Hamerslag, N.I (Nikky)	Partij voor de Dieren	's-Hertogenbosch
Hattem, A.W.J.A. (Alexander) van	PVV	Vinkel
Havermans, M.C.J. (Marco)	BBB	Lage Zwaluwe
Hazendonk, L.S. (Laura) van	GroenLinks	Eindhoven
Heijmans, N.G.L. (Nico)	SP	's-Hertogenbosch
Hordijk, K.J.M. (Kevin)	PvdA	Tilburg
Horst, J.B. (Jos) van der	SP	Oisterwijk
Hulten, S.M. (Saskia) van	PvdA	Eindhoven
Kammen, P. (Patricia) van der	PVV	Riel
Koevoets, H.J.P.E. (Hubert)	Lokaal Brabant	Etten-Leur
Koopman, F.W.M. (Irma)	SP	Geldrop
Kuiper, A.M.H. (Angela)	BBB	Roosendaal
Langenberg, K.M.M. (Kasper) van de	D66	Boxtel
Langman, T. (Tjerk)	PVV	Eindhoven
Lauwen, W.P.J.C. (Wilhelmus)	BBB	Rucphen
Leeger, E.M. (Ezra)	CDA	Nistelrode
Lepolder, P.W.A. (Petra)	VVD	Dongen
Linden, J.J. (Jade) van der	GroenLinks	Oss
Ludwig, T.W. (Tom)	GroenLinks	's-Hertogenbosch
Meylink, T.N.A. (Tom)	VVD	Eindhoven
Miltenburg, M. (Matthijs) van	D66	's-Hertogenbosch
Minkels, J.D (Jozef)	Forum Voor Democratie	Schijndel
Nostrum, J.H.F.A.M. (Jeroen) van	BBB	Oirschot
Nuijten, K. (Kevin)	JA21	Oosteind
Nuland, J.S. (Jelle) van	VVD	Oisterwijk
Oudenhoven, M.P.M. (Marc)	Lokaal Brabant	Vierlingsbeek
Philippart, M.J.A. (Michiel)	GroenLinks	Eindhoven
Pluijm, R.A.P.A. (Rik) van der	VVD	Rijswijk

Putman, N.H.M. (Ellen)	Partij voor de Dieren	Rijsbergen
Raak, O.E.A. (Oscar) van	SP	Tilburg
Rijvers, A.J.M. (Aloïjs)	BBB	Ulicoten
Roelofs, M.A. (Maartje)	VVD	Cuijk
Ronnes, H.A.G. (Erik)	CDA	Boxmeer
Rutjens, W.H.A. (Willem)	JA21	's-Hertogenbosch
Schellekens, E.F.M. (Dianne)	D66	Vught
Schipper, A. (Anne)	ChristenUnie-SGP	Best
Stoot, F. (Floris)	D66	Zevenbergschenhoek
Tolsma, S.A.H. (Sanne)	BBB	Wernhout
Ven, A.J.M. (Tanja) van de	CDA	Beek En Donk
Vossen, I.E.F.M. (Inge)	Volt	Rosmalen
Wildenberg, C.H.A. (Corinne) van den	BBB	's-Hertogenbosch
Zwart, P.S. (Suzanne)	VVD	Molenschot

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 7 juli 2023

Agenda

- I. Opening van de vergadering / vaststellen agenda**
- II. Actualiteiten**
 - Mondelinge vragen over vergunningverlening en stikstofsloot van VVD**
 - Actuele motie M45-2023 Bescherm de bever in Brabant en zet in op Preventie, Preventie, Preventie van Partij voor de Dieren**
- III. Benoeming en beëdiging burgerlid van Provinciale Staten de heer H. van Vulpen**
- IV. Bespreekstukken**
 - 38/23 Begrotingswijzigingen in het kader van de rijksbijdragen Klimaat & Energie**
- V. Beperkte bespreekstukken**
 - 27/23 Interim omgevingsverordening – regelwijziging 5 (grootschalige logistiek)**
- VI. Hamerstukken**
 - 34/23 Notulen vergadering Provinciale Staten 28 maart 2023**
 - 35/23 Notulen vergadering Provinciale Staten 29 maart 2023**
 - 36/23 Lijst Ingekomen Stukken Provinciale Staten 7 juli 2023**
- VII. Stemming**
- VIII. Sluiting**

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 7 juli 2023

mr. I.R. Adema, commissaris van de Koning, voorzitter.
mr. K.A.E. ten Cate, griffier.

Volgens de presentielijst zijn 54 leden aanwezig, te weten:

Berkvens, Bijl, Boon, Van den Broek, Brouwers, Buiks, Damen, Deckers, Dirken, Van Dommelen, Frenken, Gremmen, Van Gruijthuijsen, Hamerslag, Van Hattem, Havermans, Van Hazendonk, Heijmans, Hordijk, Van der Horst, Van Hulten, Koevoets, Koopman, Kuiper, Van de Langenberg, Langman, Lauwen, Leeger, Lepolder, Van der Linden, Ludwig, Meylink, Van Miltenburg, Minkels, Van Nostrum, Nuijten, Van Nuland, Oudenhoven, Philippart, Van der Pluijm, Putman, Van Raak, Rijvers, Roelof, Ronnes, Rutjens, Schellekens, Schipper, Stoot, Tolsma, Van de Ven, Vossen, Van den Wildenberg, Zwart.

Afwezig: Van der Kammen

Opening van de vergadering / vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 09.32 uur.

De **voorzitter**: Dames en heren, ik open de vergadering en ik verzoek u allen te gaan staan voor een moment van stilte. Ik wacht toch altijd maar eventjes totdat het echt even helemaal stil is geweest.

Er wordt een moment stilte in acht genomen.

De **voorzitter**: Ik verzoek de griffier mededeling te doen van binnengekomen berichten van verhindering. De griffier.

De **griffier**: Ik heb geen berichten van verhindering binnengekregen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Nagekomen bericht van verhindering van mevrouw van der Kammen vanwege ziekte.

De **voorzitter**: Oké, dan wensen wij haar vanaf deze plaats beterschap. Dan wil ik iedereen van harte welkom heten, in het bijzonder de bezoekers op de tribune, daar zal ik zo meteen nog eventjes wat over zeggen, en degenen die ons via de livestream volgen. Ik had het al over de publieke tribune, we mogen veel gasten ontvangen vandaag. Om te beginnen de Jeugdraad van Son en Breugel. Zij zitten nu op de publieke tribune en ze worden begeleid door een bekende van ons. De burgemeester, ofwel mevrouw Otters. En daarnaast, dus fijn dat jullie er zijn, en daarnaast mogen we vandaag de gemeenteraad van de gemeente Gemert-Bakel verwelkomen en ze komen ongeveer om 10:30 uur een deel van de vergadering bijwonen. En daarnaast bent u, als de tijd dat toelaat, als de vergadering dat toelaat, welkom, uitgenodigd door de griffie tussen 12:00 uur en 13:00 uur, want dan kunt u ook het gesprek aangaan met deze raadsleden. En verder ontvangen we vandaag nog, we zijn populair, het KBO Oost-, West-, en Middelbeers via het programma Gasten van de Staten en zij zullen rond 11:00 uur de Statenvergadering bijwonen en zij worden ontvangen door ons Statenlid Inge Vossen. En ik ga er zomaar vanuit dat Son en Breugel ook de warme belangstelling heeft, bijvoorbeeld van de heer Brouwers. Toch?

Dat gezegd hebbende stel ik de agenda aan de orde. Ik ga u eerst eventjes meenemen in de mondelinge vragen en actuele moties die zijn ingediend. Ik ga u zo meteen vertellen hoe daar over geoordeeld is in de

agendavergadering, dat ga ik dus nu eventjes doen. Er is een mondelinge vraag aangemeld door de VVD, voortgang acties GS gericht op Brabant van het stikstofsloot halen. De agendacommissie stelt voor deze te honoreren. De andere, ik ga zo meteen ook even melden wat wordt voorgesteld niet te honoreren, de andere, er zijn zeven moties ingediend, actuele moties ingediend, waarvan de agendacommissie voorstelt om er twee te honoreren. De eerste die de agendacommissie voorstelt te honoreren is van de ChristenUnie-SGP 'Naar een eerlijk, zorgvuldig en rechtvaardig stallenbeleid' en de andere die de agendacommissie voorstelt te honoreren, is die van de Partij van de Dieren 'Bescherm de bever in Brabant en zet in op preventie, preventie, preventie'. Dus het voorstel is om deze drie zaken toe te voegen aan de agenda. Voor de zorgvuldigheid meld ik ook welke moties worden niet worden voorgesteld te worden behandeld. Dat is de motie van het CDA over 'Stop de vergunningen stop', dat is de motie van het CDA 'Doordat de overheid niet levert komen ze in tijdnood', Dat is de motie van BBB 'Stop vriendschapsverdrag Jiangsu China', dat is de motie van de PVV 'Brabant neemt verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid van Maarheeze' en dat is de motie van de PVV over de brandbrief Brabant wegnen. Dus het voorstel is om de vragen toe te laten en een tweetal moties. De heer Van Hattem heeft vast een ordevoorstel.

De heer **Van Hattem** (PVV): Zeker voorzitter, want de politieke ballotagecommissie heeft vanochtend besloten om een aantal moties niet toe te laten en mijn ordevoorstel is om de motie over Maarheeze, de verschrikkelijke toestand daar rond het azc waar zelfs de burgemeester nu een brandbrief over heeft gestuurd dat het echt niet langer kan, om die wel te behandelen, want we moeten als volksvertegenwoordiging onze volksvertegenwoordigende rol hier op ons nemen en ook de burgers van Maarheeze bijstaan in dit verhaal en hier ook echt zorgen voor een aanpak om hun leefbaarheid weer te kunnen herstellen. Dus ik wil een ordevoorstel doen om deze motie wel toe te laten. Hetzelfde geldt voor de motie over de brandbrief voor Brabants wegnen. Als we die vandaag niet behandelen, dan hebben we als PS niet meer de kans om een lobby uit te oefenen richting het Rijk ten aanzien van de Miljoenennota. Dan komt Prinsjesdag als mosterd naar de maaltijd en dan zijn de miljoenen voor, en misschien wel meer, voor de Brabantse wegen verdampt. Daar dan moeten we stokje voor steken, dus daarom is deze motie kei en kei urgent. Beide moties zijn heel hard nodig, dus mijn ordevoorstel is om deze moties wel te behandelen en ik wil graag ook een hoofdelijke stemming over dit ordevoorstel.

De **voorzitter**: Ik zie nog een hand. Mevrouw van de Ven.

Mevrouw **Van de Ven** (CDA): Dank u wel voorzitter. Dat geldt ook voor de actuele motie met betrekking tot het stallenbeleid van het CDA. Die is ook dusdanig urgent en actueel dat die eigenlijk gewoon behandeld dient te worden en hij is wel degelijk anders als de motie die we 16 juni ingediend hebben vanwege dat er nieuwe waarheid is gezien de brieven van 30 juni.

De **voorzitter**: En dat is uw tweede motie doordat de overheid niet levert?

Mevrouw **Van de Ven** (CDA): Ja. Graag ook een stemming hierover, over de motie.

De **voorzitter**: Helder. Dan ga ik naar BBB. Ik begrijp dat we alles gaan behandelen nu? Dus dat we de agendacommissie in het vervolg gaan afschaffen? Ik ga naar BBB.

Mevrouw **Kuiper** (BBB): Dank u wel voorzitter. Ook inderdaad voor onze motie 'Stop vriendschapsverdrag Jiangsu China' een ordevoorstel. Er is gereageerd dat dat op dit moment niet van actueel belang zou zijn, maar op dit moment wordt het IZ-beleid herijkt en het is juist heel erg belangrijk om dan een goede boodschap mee te geven of een goede opdracht aan onze opdrachtnemer die dat beleid ontwikkeld om daar gewoon mee te stoppen, zodat het voorstel goed kan worden ingevuld. Dus ik wil ook graag een hoofdelijke stemming aanvragen.

De **voorzitter**: Dames en heren, als u zegt hoofdelijke stemming, wat bedoelt u daarmee? Want we gaan zo meteen digitaal stemmen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Volgens het Reglement van Orde kunnen we nog altijd gewoon hoofdelijk stemmen, in persoon.

De **voorzitter**: Ja, maar ik vraag even of de BBB dat ook bedoelt.

Mevrouw **Kuiper** (BBB): Ja.

De **voorzitter**: Ik ga naar de SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter, om dan ook maar een ordevoorstel in te dienen. Niet omdat ik ook graag mee wil doen, maar omdat ik het ook inhoudelijk belangrijk vind het ordevoorstel te doen. Dat betreft ingediende motie nummer drie 'Naar een eerlijk, zorgvuldig en rechtvaardig stallenbeleid'. Voorzitter, ik geloof dat we de afgelopen zes, zeven maanden elke maand over dat stallenbeleid een stem hebben uitgebracht en we hebben denk ik een duidelijk beleid en ik vind dat we onszelf serieus moeten nemen en niet elke maand over hetzelfde onderwerp moeten stemmen, ondanks dat er altijd een aanleiding gevonden kan worden, waardoor weer iets nieuws zou zijn. Dus ik wil ook graag dit in stemming brengen.

De **voorzitter**: Als ik dat dan allemaal geïnventariseerd heb, dan komen we bij de ChristenUnie-SGP.

De heer **Schipper** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Allereerst verbaas ik me toch een beetje over dat we de hele vergadering van net overnieuw zitten te doen. Maar goed, kennelijk is dat de bedoeling. Het tweede is, als het gaat over de motie, volgens mij is een actuele motie is een motie wanneer er sprake is van een aantal nieuwe feiten. En in mijn beleving zijn hier in dit geval, ook als het gaat over het stallenbesluit, omdat ook onze gedeputeerde in een debat in de Tweede Kamer heeft aangegeven dat er een probleem is met de emissiearme stalsystemen, dat dat de nieuwe generatie PAS-melders zou kunnen zijn. Als dat het geval is, dan vind ik dat we het daarover moeten hebben en ook moeten kijken wat dat betekent voor ons beleid. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Als dit uw bijdrage waren, gaan we de vergadering schorsen, want de griffie moet zich voorbereiden op de hoofdelijke stemmingen. We schorsen een kwartier.

De vergadering wordt geschorst.

De **voorzitter**: Dames en heren, wil eenieder plaatsnemen. Ik heropen de vergadering. We gaan stemmen over zes, nee, vijf moties. Ik begrijp dat mevrouw Kuiper nog eventjes het woord wenst.

Mevrouw **Kuiper** (BBB): Dank u wel voorzitter. Ik heb zojuist een hoofdelijke stemming gevraagd. Deze wil ik graag intrekken voor een digitale stemming, omdat ik dat hetzelfde zie als een hoofdelijke stemming. Dus bij deze trek ik dat verzoek in.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dus dan blijft over twee hoofdelijke stemmingen, namelijk over de twee moties van de PVV en over de andere moties gaan we digitaal stemmen met elkaar. En we beginnen met, want dat is ook toevallig de volgende der dingen, over de digitale stemmingen en het eerste waar we zo meteen over gaan stemmen is de motie 'Doordat de overheid niet levert komen in tijdnood'. Ik ga ervan uit dat u allemaal uw stempasjes in de kastjes heeft zitten op een goeie manier en dat dat ook allemaal gecontroleerd is. En u

weet, u kunt alleen maar onthouden van zaken op grond van artikel 28. In de instructie zit in het vervolg niet meer dat u een 'nee' en een 'ja' knopje heeft, want we gaan ervan uit dat u dat zo vaak al geoefend heeft de afgelopen periode, dat dat automatisch wel goed gaat. Dat gezegd hebbende, zijn we zover? Ja. Gaan we over tot digitale stemming. De eerste waar we over gaan stemmen is dus zoals gezegd de motie van het CDA 'Doordat overheid niet levert komen ze in tijdnood'. De stemming is geopend.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voorzitter, voor de zekerheid, wij stemmen nu toch over het ordevoorstel en niet over de motie?

De **voorzitter**: Ja klopt. We stemmen over de behandeling. Het is goed dat u dat zegt. Bent u voor of tegen behandeling? Dat is waar we over stemmen, maar wel ten aanzien van deze motie, daarom deed ik dat even omstandig. Bent u voor of tegen behandeling? De stemming is gesloten. Voor 23, tegen 31, dus deze wordt niet behandeld.

Voor hebben gestemd de leden Berkvens, Boon, Brouwers, Buiks, Damen, Van Dommelen, Frenken, Van Hattem, Havermans, Kuiper, Langman, Lauwen, Leeger, Minkels, Van Nostrum, Nuijten, Rijvers, Ronnes, Rutjens, Schipper, Tolsma, Van de Ven, Van den Wildenberg.

Tegen hebben gestemd de leden Bijl, Van den Broek, Deckers, Dirken, Gremmen, Van Gruijthuijsen, Hamerslag, Van Hazendonk, Heijmans, Hordijk, Van der Horst, Van Hulten, Koevoets, Koopman, Van de Langenberg, Lepolder, Van der Linden, Ludwig, Meylink, Van Miltenburg, Van Nuland, Oudenhoven, Philippart, Van der Pluijm, Putman, Van Raak, Roelof, Schellekens, Stoot, Vossen, Zwart.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar de volgende, dat is de motie van de ChristenUnie 'Naar een eerlijk, zorgvuldig en rechtvaardig stallenbeleid' en het gaat inderdaad om behandeling. Bent u voor of tegen behandeling van deze motie? De stemming is geopend.

Onhoorbaar vanuit de zaal

De **voorzitter**: Ja, maar ik doe het even simpel. Ik zeg gewoon wilt u die motie wel of niet behandelen? Want anders wordt het zo'n mix, wordt zo ingewikkeld. Daar gaat het bottom line immers ook over. Dus wilt u hem wel of niet behandelen? Dat was de vraag. Ja. Daarom heb ik ook de stemming nog niet gesloten. Wel of niet behandelen? De stemming is gesloten. Voor 26, tegen 28, dus die wordt niet behandeld.

Voor hebben gestemd de leden Berkvens, Boon, Brouwers, Buiks, Damen, Van Dommelen, Frenken, Hamerslag, Van Hattem, Havermans, Kuiper, Langman, Lauwen, Leeger, Minkels, Van Nostrum, Nuijten, Putman, Rijvers, Ronnes, Rutjens, Schipper, Tolsma, Van de Ven, Vossen, Van den Wildenberg.

Tegen hebben gestemd de leden Bijl, Van den Broek, Deckers, Dirken, Gremmen, Van Gruijthuijsen, Van Hazendonk, Heijmans, Hordijk, Van der Horst, Van Hulten, Koevoets, Koopman, Van de Langenberg, Lepolder, Van der Linden, Ludwig, Meylink, Van Miltenburg, Van Nuland, Oudenhoven, Philippart, Van der Pluijm, Van Raak, Roelof, Schellekens, Stoot, Zwart.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de motie van BBB over Jiangsu, ook dit is een ordevoorstel. Voor of tegen behandeling? De stemming is geopend. De stemming is gesloten. Voor 20, tegen 34, daarmee wordt hij ook niet behandeld

Voor hebben gestemd de leden Berkvens, Boon, Brouwers, Damen, Van Dommelen, Frenken, Hamerslag, Van Hattem, Havermans, Kuiper, Langman, Lauwen, Minkels, Van Nostrum, Nuijten, Putman, Rijvers, Rutjens, Tolsma, Van den Wildenberg.

Tegen hebben gestemd de leden Bijl, Van den Broek, Buiks, Deckers, Dirken, Gremmen, Van Gruijthuijsen, Van Hazendonk, Heijmans, Hordijk, Van der Horst, Van Hulten, Koevoets, Koopman, Van de Langenberg, Leeger, Lepolder, Van der Linden, Ludwig, Meylink, Van Miltenburg, Van Nuland, Oudenhoven, Philippart, Van der Pluijm, Van Raak, Roelof, Ronnes, Schellekens, Schipper, Stoot, Van de Ven, Vossen, Zwart.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de twee moties waarvan het ordevoorstel is om wel te behandelen. Dat is de eerste waar we over gaan stemmen, daar gaan we hoofdelijk over stemmen op verzoek van de heer van Hattem van de PVV. De eerste die gaat over de leefbaarheid in Maarheeze en ik ga eerst eventjes een nummertje trekken of een naam trekken, want dan beginnen we, dat doen we niet elke keer. Vandaag is het eens even kijken, nummer 12 en wie is nummer 12?

De **griffier**: Dat betekent dat ik de stemming ga aanvangen bij de heer Ludwig.

De **voorzitter**: Oké. Dan heeft de heer Ludwig de eer deze keer en bent u voor of tegen?

De heer Ludwig (GroenLinks): Tegen.
Mevrouw Putman (Partij voor de Dieren): Tegen.
De heer Van der Horst (SP): Tegen.
De heer Rijvers (BBB): Voor.
Mevrouw Lepolder (VVD): Tegen.
Mevrouw Bijl (PvdA): Tegen.
De heer Van Gruijthuijsen (VVD): Tegen.
De heer Hordijk (PvdA): Tegen.
Mevrouw Leeger (CDA): Voor.
De heer Langman (PVV): Voor.
Mevrouw Zwart (VVD): Tegen.
Mevrouw Roelofs (VVD): Tegen.
De heer Meylink (VVD): Tegen.
De heer Stoot (D66): Tegen.
Mevrouw Schellekens (D66): Tegen.
De heer Gremmen (VVD): Tegen.
De heer Van Hattem (PVV): Voor.
De heer Koevoets (Lokaal Brabant): Tegen.
De heer Van den Broek (GroenLinks): Tegen.
De heer Frenken (BBB): Tegen.
Mevrouw Vossen (Volt): Tegen.
De heer Van der Pluijm (VVD): Tegen.
De heer Van Miltenburg (D66): Tegen.
Mevrouw Van der Linden (GroenLinks): Tegen.
Mevrouw Van Hazendonk (GroenLinks): Tegen.
Mevrouw Van de Ven (CDA): Voor.
De heer Deckers (PvdA): Tegen.
Mevrouw Hamerslag (Partij voor de Dieren): Tegen.
De heer Minkels (Forum voor Democratie): Voor.
De heer Van Nuland (VVD): Tegen.
De heer Van de Langenberg (D66): Tegen.
De heer Schipper (ChristenUnie-SGP): Tegen.
De heer Heijmans (SP): Tegen.

Mevrouw Dirken (VVD): Tegen.
 De heer Brouwers (50PLUS): Voor.
 De heer Philippart (GroenLinks): Tegen.
 De heer Rutjens (JA21): Voor.
 De heer Boon (PVV): Voorzitter, voor, stemverklaringen voorgelaten.
 Mevrouw Van Hulten (PvdA): Tegen.
 De heer Ronnes (CDA): Voor.
 De heer Buiks (CDA): Voor.
 De heer Oudenhoven (Lokaal Brabant): Tegen.
 De heer Nuijten (JA21): Voor.
 De heer Tolsma (BBB): Voor.
 De heer Van Nostrum (BBB): Voor.
 Mevrouw Van den Wildenberg (BBB): Voor.
 De heer Lauwen (BBB): Voor.
 Mevrouw Damen (BBB): Voor.
 De heer Berkvens (BBB): Voor.
 Mevrouw Koopman (BBB): Tegen.
 De heer Van Raak (SP): Tegen.
 De heer Van Dommelen (BBB): Voor.
 Mevrouw Kuiper (BBB): Voor.
 De heer Havermans (BBB): Voor.

De **griffier**: Voorzitter, er zijn 21 stemmen voor uitgebracht en 33 tegen.

De **voorzitter**: En daarmee verworpen. Wordt niet in behandeling genomen. Ik doe zo meteen ruimte voor stemverklaringen, helemaal aan het einde van de stemmingen over de orde. Dan gaan we over tot de laatste stemming en dat gaat over de brandbrief Brabants wegnemen.

De heer Ludwig (GroenLinks): Tegen.
 Mevrouw Putman (Partij voor de Dieren): Tegen.
 De heer Van der Horst (SP): Tegen.
 De heer Rijvers (BBB): Voor.
 Mevrouw Lepolder (VVD): Tegen.
 Mevrouw Bijl (PvdA): Tegen.
 De heer Van Gruijthuisen (VVD): Tegen.
 De heer Hordijk (PvdA): Tegen.
 Mevrouw Leeger (CDA): Voor.
 De heer Langman (PVV): Voor.
 Mevrouw Zwart (VVD): Tegen.
 Mevrouw Roelofs (VVD): Tegen.
 De heer Meylink (VVD): Tegen.
 De heer Stoot (D66): Tegen.
 Mevrouw Schellekens (D66): Tegen.
 De heer Gremmen (VVD): Tegen.
 De heer Van Hattem (PVV): Voor.
 De heer Koevoets (Lokaal Brabant): Tegen.
 De heer Van den Broek (GroenLinks): Tegen.
 De heer Frenken (BBB): Voor.
 Mevrouw Vossen (Volt): Tegen.

De heer Van der Pluijm (VVD): Tegen.
De heer Van Miltenburg (D66): Tegen.
Mevrouw Van der Linden (GroenLinks): Tegen.
Mevrouw Van Hazendonk (GroenLinks): Tegen.
Mevrouw Van de Ven (CDA): Voor.
De heer Deckers (PvdA): Tegen.
Mevrouw Hamerslag (Partij voor de Dieren): Tegen.
De heer Minkels (Forum voor Democratie): Voor.
De heer Van Nuland (VVD): Tegen.
De heer Van de Langenberg (D66): Tegen.
De heer Schipper (ChristenUnie-SGP): Tegen.
De heer Heijmans (SP): Tegen.
Mevrouw Dirken (VVD): Tegen.
De heer Brouwers (50PLUS): Voor.
De heer Philippart (GroenLinks): Tegen.
De heer Rutjens (JA21): Voor.
De heer Boon (PVV): Voor.
Mevrouw Van Hulten (PvdA): Tegen.
De heer Ronnes (CDA): Voor.
De heer Buiks (CDA): Voor.
De heer Oudenhoven (Lokaal Brabant): Tegen.
De heer Nuijten (JA21): Voor.
De heer Tolsma (BBB): Voor.
De heer Van Nostrum (BBB): Voor.
Mevrouw Van den Wildenberg (BBB): Voor.
De heer Lauwen (BBB): Voor.
Mevrouw Damen (BBB): Voor.
De heer Berkvens (BBB): Voor.
Mevrouw Koopman (BBB): Tegen.
De heer Van Raak (SP): Tegen.
De heer Van Dommelen (BBB): Voor.
Mevrouw Kuiper (BBB): Voor.
De heer Havermans (BBB): Voor.

De **griffier**: Voorzitter, er zijn 22 stemmen voor uitgebracht en 32 tegen.

De **voorzitter**: En daarmee verworpen. De conclusie is dan, oh nee, sorry. Ik ga ruimte geven voor stemverklaringen. Ik geef ruimte voor een korte stemverklaring. Ik stel voor dat we het debat van zo net niet overdoen. De heer Boon.

De heer **Boon (PVV)**: Voorzitter, stemverklaring over het azc in Maarheeze, het azc Cranendonck. Voor de PVV Noord-Brabant is de maat nu echt vol. Er is maar één oplossing om Maarheeze leefbaar te houden.

De heer **Heijmans (SP)**: Stemverklaring.

De heer **Boon (PVV)**: Een zo spoedig mogelijke sluiting van het azc. Deze zogenaamde volksvertegenwoordigers laten de inwoners van Maarheeze totaal in de steek.

De **voorzitter**: U moet een stemverklaring afleggen, dus u moet zeggen dat u tegen bent omdat... Dat heeft u net aangegeven.

De heer **Boon** (PVV): Voorzitter, voordat meneer Heijmans er doorheen begon te schreeuwen heb ik dat gewoon netjes gedaan, waarom ik voorgestemd heb. Dus dat is een duidelijke stemverklaring. Ik geloof niet dat ik iets verkeerd gezegd heb. De SP vindt het natuurlijk niet leuk om te horen, de waarheid. Die gaan natuurlijk een beetje roepen vanuit de bankjes. Maar dit was een hele nette stemverklaring.

De **voorzitter**: De heer Boon, ik zeg alleen eventjes dat ik u verzoek om te vertellen waarom u voor of tegen ben. Helder. Zijn er andere stemverklaringen?

De heer **Boon** (PVV): Voorzitter, ik wou ook een stemverklaring doen over de moties van de ChristenUnie en het CDA over de deadline, de stallende deadlines. De mensen die hebben geen idee wat ze onze boeren aandoen. Wij hebben voorgestemd, onze boeren hebben nu recht op duidelijkheid. Boeren zijn ook mensen. Sommige partijen zien boeren niet als mensen, maar het zijn echt mensen. Behandel ze ook zo en geef ze duidelijkheid. Die deadline moet eraf, daarom hebben wij voorgestemd.

De **voorzitter**: Andere stemverklaringen? Nee? Dank u wel.

De heer **Schipper** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter?

De **voorzitter**: Sorry, ik had u niet scherp. Gaat uw gang.

De heer **Schipper** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel. Ik heb inderdaad voorgestemd voor de behandeling van onze motie, maar dat zal vanzelfsprekend zijn, ook vanuit het idee dat ik hoop dat ook de intentie van de motie ook door de nieuwe coalitiepartners meegenomen wordt en dat ze op die manier toch invulling gaan geven aan een goed stallenbeleid. Dank je wel.

De **voorzitter**: Goed, anderen? Dat is niet het geval. Dat wil zeggen dat de mondelinge vragen en de motie 'Bescherm de bever' onderdeel zijn van de agenda en daarmee is de agenda ook vastgesteld. U weet het, als we straks, want je zou bijna vergeten dat we ook nog andere agendapunten op de agenda hebben, maar het is een afspraak dat we in die zin terughoudend interrumpen met elkaar, dat er maximaal vier keer geïnterrupteerd kan worden in de eerste termijn met een tweetal vervolgvragen. Dat zeg ik maar eventjes in de reminder op het moment dat we zo meteen bij de inhoudelijke bespreking zijn. U weet het hè, alle moties en amendementen die tijdens de vergadering zijn of worden ingediend, worden op iBabs gezet door de griffie bij Statendag 7 juli 2023 onder agendapunt 10, ingediende moties en amendementen.

Actualiteiten

Mondelinge vragen over vergunningverlening en stikstofsloot van VVD

Dat gezegd hebbend zijn we uiteindelijk beland bij het vragen halfuur. Ik geef zo meteen de vragensteller het woord. Die krijgt twee minuten de gelegenheid de vraag toe te lichten, vervolgens kan het college in drie minuten antwoorden, krijgt de vragensteller de gelegenheid in een minuut een vervolgvraag te stellen en daarna ga ik kijken of er bij u, Staten, de behoefte is om daar ook een korte vervolgvraag op te stellen en daarna zijn we aan het einde gekomen van de behandeling. Ik geef het woord aan mevrouw Dirken.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Dank u wel. VNO-NCW luide deze week de noodklok in Den Haag, zorg dat er weer vergunningen verleend kunnen worden in Brabant, en hiervoor deden gemeenten en andere maatschappelijke partners al eenzelfde oproep. Een langere bouwstop zorgt ervoor dat woningbouw en

infraprojecten niet ontwikkeld kunnen worden en daarom diende de VVD in december 2022 samen met coalitiepartijen PvdA, GroenLinks en D66, motie 188a in. Een motie met veel punten die kunnen helpen om uiteindelijk de vergunningverlening weer op gang te krijgen. GS belofde in de behandeling van die motie en daarna, om voor de zomer van 2023 met antwoorden te komen. De VVD heeft daarom nu de volgende vragen aan de gedeputeerde stikstof. Wat heeft de gedeputeerde gedaan sinds december 2022 om te zorgen dat Brabant zo snel mogelijk van het stikstofsloot afgaat? Hoe heeft de gedeputeerde invulling gegeven aan de opdracht om alle mogelijke oplossingen daarbij te benutten? En dat mag zijn landelijke pilots, voorfinancieringen, Crisis- en herstelwet, alle andere zaken die al ooit aan de orde zijn geweest. En dat is dan misschien een vraag aan een andere gedeputeerde, wat is de stand van zaken rond alle in motie 188a aangehaalde en opgenomen punten en meer in het bijzonder de opdracht om als provincie Noord-Brabant zelf een format te ontwikkelen voor een zogeheten passende beoordeling. Alvast dank voor uw antwoorden.

De **voorzitter**: De heer Ronnes.

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Voorzitter, dank u wel en ook dank voor de vragensteller om dit onderwerp onder de aandacht te brengen. We hebben gezien dat er vanuit de maatschappij, de samenleving, veel vragen en opmerkingen zijn over de situatie zoals die in Brabant is, daarom is het ook echt wel goed om aan te geven wat wij in de afgelopen, ja, december, ruim half jaar gedaan hebben. En ik moet daar wel een knip in maken, want enerzijds hebben we te maken met de motie, maar die ging echt over een aantal inhoudelijke zaken.

De brieven en de geluiden die nu op tafel komen, hebben met name te maken met de natuurdoelanalyses en de effecten die daaruit naar voren zijn gekomen. Maar ik zal proberen de vragen op een goede manier te beantwoorden. Wat heeft de gedeputeerde gedaan sinds december 2022 om te zorgen dat Brabant zo snel mogelijk van het stikstofsloot afgaat? Het is een te grote eer om dat allemaal op mezelf te betrekken. Dat hebben we als college in gang gezet.

Onder andere hebben we hard gewerkt aan de voorbereiding van het BPLG, waarin we nu ook de houtskoolschets ingestuurd hebben richting het Rijk, waar ook een flink no regret-pakket bijzit om te zorgen dat we aan de gang kunnen in de gebieden.

Daarnaast hebben we gewerkt aan het gebiedsplan om te zorgen dat we de opgave rondom de stikstofdeken naar beneden brengen in Brabant om te voldoen aan de landelijke omgevingswaarde, om dat te realiseren. Daarnaast hebben we in de afgelopen maanden hard gewerkt om de piekbelastersregeling voor Brabant zo efficiënt mogelijk in te richten en daarbij is het goed te melden dat we ook gekeken hebben naar voorfinanciering, maar dat als je ziet hoe lang dat het opstarten van een nieuwe regeling duurt, je moet daarvoor de staatssteuntoets halen in Brussel, dat dat langer duurt dan die andere regelingen, dus we hebben nu fors ingezet om met de optie en de slag te gaan waarmee we het snelste resultaat kunnen bereiken en we hebben met name ook partijen in Brabant geholpen op wat wel mogelijk is. Zo hebben we bij woningbouwprojecten meegedacht over hoe kun je zorgen dat de stikstofdepositie onder het niveau komt, dat het geen effect heeft op het Natura2000-gebied.

Collega Stijn Smeulders heeft gewerkt om te kijken van welke infrastructurele projecten kunnen toch doorgang vinden omdat de uitstoot onder bepaalde grenzen bleef. En er zijn nog vele voorbeelden op te noemen, maar daar wil ik het op dit moment bij laten. Als het gaat om de invulling geven aan de opdracht om alle mogelijke oplossingen daarbij te benutten, dat hebben we zeker gedaan als college. Onder andere, heb ik net gezegd, die voorfinanciering hebben we proberen te gebruiken, maar ook als het gaat om de opname in Crisis- en herstelwet is uitvoerig belicht en dat zal mijn collega Elies Lemkes dadelijk meenemen in de beantwoording van vraag drie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Lemkens gaat antwoorden op vraag drie, waarvoor ze nog maar beperkt de tijd heeft.

Mevrouw **Lemkes** (GS, CDA): Dank u wel voorzitter. Afgelopen maanden hebben we veel tijd en energie besteed aan de ontwikkeling van een passende beoordeling om zo snel mogelijk WNB-vergunningen te kunnen verlenen. Dat kan dus alleen als we inzichtelijk maken dat de omschakeling naar zo'n systeem niet leidt tot schadelijke effecten op de nabijgelegen beschermde natuurgebieden. Er zijn gesprekken gevoerd met diverse voerbedrijven en additiefbedrijven en ontwikkelaars van additionele voer- en managementmaatregelen. Daarnaast zijn er nauw ambtelijke contacten met het Ministerie van LNV, ambtelijk en bestuurlijk, andere provincies en stalontwikkelaars om gezamenlijk de mogelijkheden te verkennen en oplossingen te zoeken. En we dachten die ook te hebben. Op basis van de opgehaalde informatie hadden we een mogelijke opzet voor passende beoordelingen voor ogen. Echter, helaas wordt die opzet doorkruist door de brieven die we afgelopen vrijdag hebben ontvangen met betrekking tot innovatie en borging van emissiearme stalsystemen en de voortgangsbrief stikstof van het Ministerie van LNV. De brieven maken duidelijk dat de kans groot is dat de Rav-systematiek niet meer toepasbaar gemaakt gaat worden als instrument in het kader van de vergunningverlening WNB en het Rijk studeert nu op mogelijkheden. Ze lijkt te gaan inzetten op een nieuwe systematiek, gebruikmakend van de stikstof- fosfaatbepaling en op dit moment heeft het Rijk geen tijdspad afgegeven wanneer dat aan de orde zou kunnen zijn. In dit kader lopen er wel onderzoeken, maar de uitkomsten daarvan zijn nog niet aangekondigd. Na die onderzoeken moeten die nog geïmplementeerd worden en het is onwaarschijnlijk dat dit nog in 2023 plaatsvindt. Wat betreffend de ontwikkeling van de passende beoordeling waarbij er tijdelijk gebruik wordt gemaakt van combinaties van bovenstaande factoren, toepassing van ruime marges op de Rav-factoren of andere systematiek, toepassing van onderhoud en gebruiksvoorschriften, voer- en managementmaatregelen, real time meten en monitoren, geeft het Rijk momenteel aan dat ze op dit punt in het vierde kwartaal van dit jaar verwachten een handreiking te hebben opgesteld. De meest optimistische inschatting is dan dat in de loop van 2024 een hernieuwde start met die vergunningverlening gemaakt kan worden.

De **voorzitter**: U bent bijna klaar?

Mevrouw **Lemkes** (GS, CDA): Het tweede punt is, dat betekent niet dat we niet op volle kracht doorgaan met het werk aan passende beoordeling. We werken samen met de zes zandprovincies aan innovatie in veehouderijsectoren. Een van de werkgroepen die eraan werkt, gaat ook over juridische borging, naast technische en sociale innovatie en het Rijk stelt ons daar €7.500.000 voor beschikbaar, 50 pilots, meer dan de helft landt in onze provincie. Er is tevens een kwartiermaker aangezocht die van start gaat, zoals ook gevraagd is in de motie en die zal verbetervoorstellen realiseren en zich ook verstaan met het nieuwe regiegegaan dat wordt ingesteld na de zomer door het ministerie.

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

Mevrouw **Lemkes** (GS, CDA): Het laatste punt is het no-regret maatregelenpakket BPLG dat we deze week hebben ingediend als college bij het ministerie, waarin 20 miljoen ook is opgenomen waar onder andere innovatie uit gefinancierd zou kunnen worden en ook nog eens 10 miljoen, waaronder ook pilots zitten op het gebied van voermaatregelen en real time monitoring. En dat laatste, daar gaan 25 pilots van start dit jaar. Tot zo ver voorzitter

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Dirksen, één minuut.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Dank u wel en het is goed om te horen dat er door GS hard is gewerkt, maar wij horen vooral dat er veel verkend, veel gepraat is, ja, we zijn dan toch wel benieuwd wat zijn uw concrete resultaten? Want we hebben echt een noodoproep gedaan in december en in maart. Er moet nu gas op de plank en Brabant moet van het slot af. Kennelijk leven we nog met een aantal mensen toch in de veronderstelling dat het mogelijk moet zijn om snel van het slot te gaan. Dus we horen nu vooral wat er niet is en wat er niet kan, maar kunt u dan aangeven wat er wel kan? Want het schijnt dat er andere provincies

zijn die bijvoorbeeld zelf met een passende beoordeling werken. Dus hoe kan het dan dat Brabant alleen nog maar gepraat heeft en dat we nog steeds vandaag geen resultaat hebben terwijl we een half jaar verder zijn? Dank u wel.

De **voorzitter**: In één minuut een reactie. Mevrouw Lemkes.

Mevrouw **Lemkes** (GS, CDA): Dank u wel voorzitters. Er is niet alleen gepraat, er wordt ook veel gedaan aan pilots om te zorgen dat we inderdaad van het slot afkomen. Wij kunnen niet zonder onderbouwing vergunningen verlenen en passende beoordelingen toepassen, doen andere provincies overigens ook niet, want dat maakt ons juridisch kwetsbaar en de ondernemer juridisch kwetsbaar. We hebben ook onze doelen te halen, zoals u weet op het gebied van natuurherstel en elke vorm die dat zou kunnen doorkruisen, die kunnen we gewoon niet aangaan. Dus er wordt keihard gewerkt aan juist het mogelijk maken van wij lopen daarin voorop, dat zien we ook bij de zes zandprovincies. Die vijf zandprovincies hebben zich bij ons aangesloten om daar samen aan te werken. We hebben vorige week of twee weken geleden een congres daarover gehad met 500 deelnemers in de Brabanthallen en daar stonden mensen, nou ja, te juichen zal ik niet zeggen, maar zeer enthousiast dat wij dit nu gezamenlijk aanpakken, want die kritische massa hebben we ook nodig om gezamenlijk die onderbouwing te kunnen leveren. Wij kunnen niet zonder onderbouwing een passende beoordeling toepassen. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Zijn er anderen die het woord wensen? Nee?

Actuele motie M45-2023 Bescherm de bever in Brabant en zet in op Preventie, Preventie, Preventie van Partij voor de Dieren

"Provinciale Staten van Noord-Brabant,
in vergadering bijeen op vrijdag 7 juli 2023,
Constaterende dat:

- De bever een beschermde soort is ingevolge de Wet Natuurbescherming;
- Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant op 27 juni 2023 een ontheffing op voorhand, ingevolge artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben verleend (kenmerk: Z/199149-359505) aan de Stichting Faunabeheereenheid Noord- 's-Hertogenbosch, voor het verstoren en vernielen van burchten, dammen en holen en het eventueel vangen en verplaatsen, dan wel doden van bevers, op grond van artikel 3.8 eerste en vierde lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op alle infrastructurele dijklichamen en waterlopen in de provincie Noord-Brabant. De ontheffing is geldig voor de periode van 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2029;
- Bezwaren tegen dit besluit tot 9 augustus worden ingediend bij Gedeputeerde Staten;
- Deze ontheffing op voorhand ziet op openbare veiligheid en ernstige gewas- en andere schades, als gevolg van vernatting of overstroming van waterlopen door beveractiviteiten, tegen te gaan of te voorkomen.

Overwegende dat:

- Nadat de laatste stap in het beverprotocol, te weten doden, genomen zou worden; het beverprotocol alsnog daarna, dus na doding ziet op het nemen van preventiemaatregelen;
- Deze ontheffing op voorhand veel te algemeen is. De ontheffing ziet op alle dijklichamen en waterlopen in de provincie Noord-Brabant;
- Het doden van een bever een eventueel veiligheidsprobleem of eventueel schade probleem niet oplost;
- Structurele maatregelen, zoals het aanbrengen van materialen om de oever/dijken te beschermen of het verflauwen van een oever, zodat er niet meer gegraven kan worden een duurzame oplossing bieden;
- De kosten daarvan niet het probleem kunnen zijn, want de maatregelen leveren een structurele oplossing in plaats van de steeds terugkerende herstelwerkzaamheden met nog hogere kosten;

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- De ontheffing op voorhand in te trekken dan wel niet te verlenen;
- Meer in te zetten op preventieve maatregelen en de waterschappen daarin te ondersteunen.

en gaan over tot de orde van de dag."

Ellen Putman

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de bespreking van de motie. De motie 'Bescherm de bever in Brabant en zet in op preventie, preventie, preventie'. Het woord is aan mevrouw Putman.

Mevrouw **Putman** (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, de bevers zijn weer in het nieuws. Gisteren om 13:00 uur berichtte Omroep Brabant dat de provincie het wil toelaten om op voorhand bevers af te knallen op verzoek van de Faunabeheereenheid. Nog geen acht uur later laat het Waterschap Aa en Maas weten hier helemaal geen brood in te zien. Voorzitter, waar zijn we als provincie mee bezig? De provincie vaart hier een eigen koers. De FBE kan alleen maar denken aan doden en schieten, terwijl de wet zegt, we moeten dieren beschermen. De provincie is geen uitvoerder van de Faunabeheereenheid, geen aanjager van het doden van dieren, de provincie is de beschermer van de natuur. Het werkt ook niet, het doden van bevers, zoals ook het waterschap aangeeft. Ik citeer, 'als je bevers afschiet, komt een territorium vrij, dan komt er vanzelf wel een nieuwe aanzwemmen. Die vindt het een mooi plekje en besluit dan daar te gaan wonen. Hoe vaak wil je terugkomen met je geweer? Je kunt dan wel bij zo'n lege burcht gaan posten.', aldus de beversspecialist en beleidsadviseur bij Waterschap Aa en Maas. De ontheffing is veel te breed en algemeen. Het ziet op alle dijklichamen en waterlopen in de provincie en het gaat niet alleen om de bescherming van dijken. En passant wordt doden voor gewasschade en andere schades ook nog even meegenomen. Kortom, dit is een heel erg slecht besluit. Onbegrijpelijk, onnodig en onmogelijk. Onbegrijpelijk, een uitgestorven dier wordt geïntroduceerd om het vervolgens weer af te schieten. Onnodig, omdat de graafschade preventief voorkomen kan worden en onmogelijk, want de bever is beschermd. Europees en nationaal. Kan de gedeputeerde erop toezien dat de ontheffing wordt ingetrokken en er meer ingezet wordt op preventieve maatregelen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Nu heeft de gedeputeerde wel het woord.

Mevrouw **Roijackers** (GS, GroenLinks): Dank u wel voorzitter en dank u wel Statenlid dat u nog wat meer toelichting geeft bij de reden waarom u de motie aan ons college, met het dictum aan ons college heeft ingediend. Dat geeft ook wat meer toelichting bij hoe u erin staat en wat uw zorgen zijn en die sluiten natuurlijk ook aan bij een aantal maatschappelijke zorgen.

En het betreft natuurlijk ook echt een fantastische diersoort, laten we even eerlijk zijn. Bevers zijn de architecten van de natuur. Er heeft net een hele goeie natuurfilm, Jos van Zijl had weer een filmpje gepost op sociale media over wat bevers doen met de takken die vanuit de recente stormen op het water zijn gedaan en dat laat ook gewoon weer zien wat een bijzondere dieren het zijn en hoe je echt niet licht moet zitten als bestuur met een ontheffing voor het uiteindelijk, eventueel in bepaalde omstandigheden na een set maatregelen, doden van deze prachtige dieren. Dus ik begrijp heel goed de maatschappelijke betrokkenheid bij deze dieren.

De ontheffing zit in een beleidslijn waar de Staten ook goed in zijn gekend. Eind 2021 heeft de Faunabeheereenheid een advies uitgebracht over de bevers, dat is het Advies beverbeleid en ik wil de Staten even in herinnering brengen dat onze Faunabeheereenheid niet alleen bestaat uit geledingen van onze jagers in Noord-Brabant, maar ook uit geledingen vanuit de natuurbeschermers en de Dierenbescherming. En het college heeft het advies deels overgenomen en in mei zijn de Staten daarover geïnformeerd via de Statenmededeling 'Aanpassen provinciaal uitvoeringsprogramma met betrekking tot de bever' en het is wel goed ook om die er nog heel even bij te pakken, want daarin hebben we tegen de Staten gezegd dat het college streeft naar een duurzame en slimme manier van samenleven met bevers in Brabant. Bevers zijn en blijven strikt beschermde dieren. In het geval van schade en probleemsituaties kan het college ontheffing verlenen onder voorwaarden en het college heeft het uitvoeringsbeleid aangepast, waarbij ook particulieren

gebruik kunnen maken van ontheffing op voorhand en daarmee sneller preventief kunnen ingrijpen bij probleemsituaties met bevers.

En voorzitter, zeker niet onbelangrijk tot slot, als argument vier in die Statenmededeling die in mei is gestuurd, 'GS acht het nemen van preventieve maatregelen, de meest effectieve en duurzame aanpak om problemen met bevers te voorkomen. In uitzonderlijke gevallen en onder strenge voorwaarden, wordt doden mogelijk gemaakt.' Voorzitter, waarom is die mogelijkheid er in die uitzonderlijke gevallen en onder die strenge voorwaarden? Dat heeft ermee te maken dat de beverpopulatie de afgelopen jaren flink is gegroeid en dat is goed op zichzelf voor natuur en biodiversiteit, want je zie bijvoorbeeld dat ook bevers helpen bij onze verdrogingsaanpak. Daarmee is ook het risico echter op graverij en schade aan bijvoorbeeld waterkerende dijken, spoordijk en particuliere eigendommen toegekomen. Bevers mochten al met die eerder ontheffing worden verstoord en verplaatst en nu mogen bevers worden gedood in die uitzonderlijke omstandigheid en dat is nieuw voor Brabant.

De **voorzitter**: Wilt u richting een afronding komen.

Mevrouw **Roijackers** (GS, GroenLinks): Ik wil nog even tot slot aangeven dat het in andere provincies ook al langer kan en ik wil nog een keer zeggen dat het echt alleen maar een sluitstuk is van ons beleid. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dus uw appreciatie?

Mevrouw **Roijackers** (GS): De appreciatie voorzitter en u kunt hem denk ik wel raden, is ontraden.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Putman heeft het woord.

Mevrouw **Putman** (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. De gedeputeerde zegt, ik vat het even samen, bevers zijn geweldig, maar als het puntje bij paaltje komt, hebben ze geen poot om op te staan. Zo zit het. Er is nog nergens een dijkdoorbraak geweest vanwege een bever. Zo zit het ook. Dijken en dieren beschermen gaan hand in hand, alleen moet de provincie daar wel op inzetten. Het kan geen verrassing zijn dat de bever zich succesvol in Brabant vestigt. Dat is al jaren aan de gang. We laten het op zijn beloop en als het dan eenmaal zover is, gaan we ze maar doden. Gedeputeerde zet in op nog intensiever overal dijken beschermen daar waar nodig en waar de Partij voor de Dieren ook van schrikt, is dat de ontheffing geldt tot 2029, dan zitten we er zes jaar aan vast. En de mogelijkheid van dieren doden in natuurgebieden, want het is voor alle watergangen en overal, wij vinden dat geen stijl. Vraag aan de gedeputeerde, hoe hebben we het zover kunnen laten komen?

De **voorzitter**: De gedeputeerde heeft het woord.

Mevrouw **Roijackers** (GS, GroenLinks): Voorzitter, het is jammer dat de Partij voor de dieren dit maakt van een afgewogen beleid waarin wij juist ook met onze terreinbeherende organisaties, onze waterschappen, de particulier grondeigenaren primair inzetten op preventieve maatregelen. Het aspect van schade en risico's wordt juist onderkend bij de bijdrage door deze Statenfractie en dat is ook een aspect waar wij ons bestuurlijk toe moeten verhouden. Het is zo dat deze soort echt nog meer inzet van ons allen vraagt in met die preventieve maatregelen. We zijn heel erg bezig ook om te kijken, toenemend, hoe je dat op een goede manier kan doen en zijn daarover ook op een goede manier in gesprek, samen met iedereen die de preventieve maatregelen moet nemen. Particulieren, terreinbeheerders, agrarische ondernemers en zeker ook onze waterschappen. Met elkaar zijn we verantwoordelijk om te zorgen dat de schade binnen de perken blijft en die primaire inzet op die preventieve maatregelen is de grote focus van ons beverbeleid. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Zijn er naast de Partij voor de Dieren mensen die hier nog een korte vraag over willen stellen? Ja, ik zie de heer Ludwig.

De heer **Ludwig** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Ik heb nog wel een vraag of dat de gedeputeerde kan ingaan of dat het ook conform het Faunabeheerplan is natuurlijk dat nu aan de Staten ook eerder is voorgelegd. Dan doel ik met name op hoofdstuk 36 waar natuurlijk die escalatieladder ook in staat en dat het een last resort daarvan is. Ik ben ook benieuwd of dat de omgevingsdienst en GS meekijken op het moment dat er uiteindelijk wordt besloten tot die laatste stap.

En ik ben ook benieuwd of dat de Staten kunnen worden geïnformeerd, periodiek, over als van die ontheffing gebruik wordt gemaakt, wat de reden daarvoor is en op welke termijn dat bijvoorbeeld zou kunnen, omdat wij ook kunnen kijken of dat conform dat Faunabeheereenheid plan wordt gewerkt, waar ook natuurlijk naast alle partijen, bijvoorbeeld ook de Dierenbescherming en de natuurorganisaties mee hebben ingestemd. Dat zijn mijn vragen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar de SP, mevrouw Koopman.

Mevrouw **Koopman** (SP): Dank u wel voorzitter. Ik begrijp uit het artikel van de specialist op bevergebied dat als je een bever afschiet, dat er gewoon een uitbreidingsmogelijkheid is voor de rest van de bevers, dus dat er gewoon weer een nieuwe komt. In hoeverre heeft afschieten dan nog zin?

De **voorzitter**: Ja. Ik ga naar de VVD. Sorry, Partij van de Arbeid.

Mevrouw **Bijl** (PvdA): Dank voorzitter. Ik wil graag vragen, kan de gedeputeerde aangeven waarom is gekozen voor een generieke ontheffing voor heel Brabants en niet een specifieke in bepaalde gebieden en waarom is gekozen voor een ontheffing voor zes jaar en niet bijvoorbeeld voor een of twee jaar?

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk verder rond. Nee, dat was het. De gedeputeerde heeft het woord.

Mevrouw **Roijackers** (GS, GroenLinks): Voorzitter, dit zijn zaken die eigenlijk horen bij de Statenmededeling die u is toegestuurd. Als het gaat over ontheffing voor heel Brabant zit er een heel handig kaartje bij de Statenmededeling. In de Statenmededeling staat ook de relatie met het faunabeheerplan. In de Statenmededeling staat hoe die logisch volgt uit de andere stappen die wij als beleid hebben. De afspraken die we hebben met de omgeving is een technische vraag die ik niet nu zelf kan beantwoorden. Weliswaar zijn onze ambtenaren af en toe ook nachtdiertjes, omdat ik ook een uitgebreide annotatie vannacht heb mogen krijgen van onze ambtenaren, maar dit is nou net een verfijning die niet logischerwijs naar aanleiding van deze actuele motie is toegevoegd. Maar ik kan schriftelijk bij de Staten terugkomen op die vraag over toezicht vanuit de omgevingsdienst of anderszins.

Een vinger aan de pols ten aanzien van een rapportage over dit aspect van ons Faunabeheerbeleid vind ik ingewikkeld om nu te kunnen geven namens ons hele college. Voorzitter, ik wil voorkomen dat wij moeten schorsen op dit punt om met het college te moeten afstemmen en ik wil voorstellen, als tenminste de Staten dat een goed idee vinden, dat de vraag van de GroenLinks-fractie ons nog een schriftelijk wordt gesteld en dat we op die manier als college nog eens naar die vraag kijken of wij op dit aspect van ons faunabeheerbeleid, als je dat goed vindt, kan ook schorsen hoor als u dat een goed idee vindt.

De **voorzitter**: Nou, ik denk dat u wel schriftelijk kunt antwoorden in plaats van te schorsen.

Mevrouw **Roijackers** (GS, GroenLinks): Precies, daarom. Dus ik zou graag op die twee vragen, op de technische vraag een technisch antwoord kunnen geven over toezicht door de omgevingsdienst, maar het verzoek aan het college om over dit aspect regulier te rapporteren en niet over andere aspecten van ons faunabeheerplan, vind ik wat ingewikkeld om op dit moment een toezegging over te doen, omdat ik het

college op dit punt niet heb kunnen raadplegen. De 6-jaarsperiode hangt samen met de faunabeheerplanperiode.

De **voorzitter**: Ja, als u doorpraat, ik ga naar de heer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Dank u wel voorzitter. Even naar aanleiding van de opmerking van gedupeerde over de orde. Is uw suggestie van ik ga hier schriftelijk antwoord op geven en ik vraag aan de indiener om de motie aan te houden totdat het antwoord bekend is. Want ik kan me voorstellen dat voor fracties de beantwoording van cruciaal belang zijn voor hun uiteindelijke mening over de motie.

Mevrouw **Roijackers** (GS, GroenLinks): Voorzitter, het oordeel van het college verandert niet op dit punt. Het is ontraden. Wij staan echt achter het beleid, wat voortkomt uit al die zorgvuldige borging die wij hebben in ons Faunabeheerbeleid. En ik heb ons beleid, specifiek ten aanzien van de bever, namens het college natuurlijk proberen te beantwoorden bij die Statenmededeling. Of proberen, ik heb het beantwoord. Dus alle zaken die nu in de media komen, -

De **voorzitter**: Uw punt is duidelijk.

Mevrouw **Roijackers** (GS, GroenLinks): Daar resoneert de Staten natuurlijk over, zijn vastgepakt in Statenmededeling van mij.

De **voorzitter**: Mevrouw Roijackers, uw punt is helder. Wilt u uw betoog afronden, want u bent al behoorlijk door de tijd.

Mevrouw **Roijackers** (GS, GroenLinks): Zeker. Twee reacties, de schriftelijke beantwoording van de technische vraag. Ik hoop dat ik de overige vragen hier heb kunnen beantwoorden en ik wil verzoeken aan de GroenLinks-fractie om het verzoek over de rapportage schriftelijk aan ons college te doen en dan zullen we die schriftelijke vraag beantwoorden.

De **voorzitter**: Oké. Ik zie de GroenLinks-fractie knikken. Nee, dit is een korte bespreking, tenzij u geen antwoord heeft gekregen op uw vraag. Mevrouw Bijl.

Mevrouw **Bijl** (PvdA): Ja, van de PvdA overigens. Maar met alle respect, ik vind het iets te gemakkelijk als gedeputeerde verwijst naar een Statenmededeling. We hebben het hier over een actuele motie die we net binnen hebben gehad. Ik zou toch graag een inhoudelijke reactie krijgen op onze vragen waarom heel Brabant en waarom zes jaar?

De **voorzitter**: Daar gaat de gedeputeerde nog kort op reageren.

Mevrouw **Koopman** (SP): Voorzitter, ik heb ook geen antwoord gehad op mijn vraag.

De **voorzitter**: Gaat uw gang mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GS, GroenLinks): Voorzitter, ik kan me voorstellen dat ik wat snel ging. Ik heb de antwoorden wel gegeven. De 6-jaarsperiode hoort bij de faunabeheerplanperiode. Ik zei hem allicht wat snel. In de Statenmededeling op pagina drie, de Statenmededeling van mei jongstleden, staat een kaartje van de provincie en de beverpopulatie aldaar en dat bestrijkt het grootste deel, het waterrijke, het grote waterrijke deel van Brabant. Ik heb hier de Statenmededeling voor mij en ik weet niet hoe goed uw ogen zijn, maar het is bijna heel Brabant bedekkend waar de bever zich ophoudt en daarom moeten we met een

Brabant dekkend antwoord komen op deze schade en risico's, waartoe wij ons via ons beleid moeten verhouden.

De **voorzitter**: En u heeft daarmee ook de SP-vraag beantwoord? De SP denkt van niet.

Mevrouw **Koopman** (SP): Ik wil mijn vraag best even herhalen. Ik vroeg, een bever is territoriumgericht, dus als je het territorium leeg maakt door een bever af te schieten, komt er gewoon weer een volgende. Als je die bever met rust laat of je neemt maatregelen vooraf, zoals de Partij van de Dieren voorstelde, dan komt toch ook geen nieuwe?

Mevrouw **Roijackers** (GS, GroenLinks): Voorzitter, dit zijn eigenlijk Faunabeheer kwesties en ik herken ze heel erg vanuit het veld. Betreft overigens heel veel meer soorten dan alleen de beversoort. Ik heb ooit een keer een studie van de University of Cape Town gelezen-

De **voorzitter**: U houdt het wel kort hè.

Mevrouw **Roijackers** (GS, GroenLinks): Over wilde dieren. Nu krijgen de Staten antwoord ook voorzitter. Binnen de gehele breedte van het Faunabeheer is het zo dat je heel goed moet kijken in geval van dat uiteindelijke afschot, omdat het inderdaad zo is, in Brabant is het ook bij onze wilde zwijnen populatie zitten we heel erg met die kwesties, dat je dat op een gerichte manier moet doen. Dit weet onze Faunabeheereenheid, dit weten onze Wildbeheereenheid. Dus ook bij een uiteindelijk afschot van dit dier, moet rekening gehouden worden met die populatieontwikkelingsaspecten die gaan over doe je dat verkeerd dat afschot, dan bestaat dat vermeerderingsrisico.

De **voorzitter**: Maar een concreet antwoord?

Mevrouw **Roijackers** (GS, GroenLinks): Het concrete antwoord is dat je dus heel goed moet kijken bij afschot ook naar dat aspect, pak je een jong, pak je een moeder, pak je een vader. Hoe zit het in die familie in leefverband? Dus dat speelt allemaal mee. Ja voorzitter, het is gewoon een vraag waar geen eenvoudig antwoord op bestaat. En onze Faunabeheereenheid en onze Wildbeheereenheid die weten die aspecten ten aanzien van die populaties en hoe gericht je moet zijn met afschot.

De **voorzitter**: Kortom, ze houden er rekening mee. Goed, dat gezegd hebbende gaan wij over tot stemming over deze motie. En dat gaat dus over de motie hè, even voor de duidelijkheid. Ik heb begrepen dat we meteen tot stemming over kunnen gaan, dus de stemming gaat over de motie 'Bescherm de bever in Brabant' en ik vraag nu wel om stilte en gaat u alsjeblieft op uw plaats zitten. 'Bescherm de bever in Brabant en zet in op preventie, preventie, preventie' en de stemming is geopend. De stemming is gesloten. Voor 7 en tegen 46 en daarmee verworpen. Dat gezegd hebbende gaan we over naar benoeming en beëdiging.

De heer **Boon** (PVV): Voorzitter?

De **voorzitter**: U wilt een stemverklaring. De heer Ludwig.

De heer **Ludwig** (GroenLinks): Als dat mag. Ik heb tegen deze motie gestemd wat ik wel belangrijk vind, maar daar kom ik in mijn schriftelijke vragen op terug inderdaad, is over die reportage aan P'S en wat mij betreft gaat hij breder dan alleen de beversoort. Het hoofdstuk was hoofdstuk 36, maar er is ook nog hoofdstuk 35 waar het over andere soorten gaat. Wat mij betreft gaat hij breder dan alleen over de beversoortenrapportage aan PS hierover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Andere stemverklaringen nog? Ja, de heer Boon.

De heer **Boon** (PPV): Voorzitter, ik en mijn fractie hebben tegen gestemd. De PVV is tegen plezier druk- en drijfjacht. We zijn alleen voor noodshot en beheerjacht indien strikt noodzakelijk of wanneer er gevaar dreigt voor mens en dier. Wij zien hier zeker het gevaar voor de mens ten aanzien van de dijken. De beantwoording van de gedeputeerde heeft ons tot nu toe gerustgesteld, dus daarom hebben wij nu tegen gestemd.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen? Ja, gaat uw gang. Partij van de Arbeid.

Mevrouw **Bijl** (PvdA): Dank voorzitter. We hebben tegen de motie gestemd, want hoewel we vinden dat de vergunning erg generiek is met heel Brabant voor zes jaar, vinden we ook de oproep van de motie te generiek om hem integraal in te trekken.

De **voorzitter**: Anderen? Nee, dat is niet het geval. Dan komen tot afronding van de bespreking van deze motie.

Benoeming en beëdiging burgerlid van Provinciale Staten de heer H. van Vulpen

De **voorzitter**: Dan ga ik toch echt naar de benoeming en beëdiging van het burgerlid, de heer van Vulpen. Allereerst, de heer van Zelst, heeft om persoonlijke reden hij is hier gelukkig, besloten het burgerlidmaatschap neer te leggen en voor zijn inspanningen voor de Staten heb ik de heer van Zelst in een persoonlijk gesprek bedankt. Fijn dat u altijd deze inzet heeft geleverd en hopelijk gaan we elkaar toch nog steeds zien.

Er is dus een vacature ontstaan en wie staat er nu recht voor mijn neus, degene die de vacature gaat invullen. Dus ik stel, want het is nog een beetje vroeg, ik stel de toelating en beëdiging van de heer van Vulpen als burgerlid aan de orde. Ingevolge artikel 6 van het Reglement van de Provinciale Staten Noord-Brabant 2020 is door de griffier getoetst of het kandidaat burgerlid op grond van de voorwaarde als neergelegd in het Reglement van Orde toelating kan krijgen als burgerlid. Alvorens de functie tot burgerlid te kunnen uitoefenen, legt het burgerlid, nou ja, dat gaat zo gebeuren, conform het Reglement van Orde een eed of de verklaring en belofte af en de griffier heeft mij verklaard dat de heer van Vulpen aan de voorwaarden voldoet en dat gezegd hebbende neem ik dan ook aan dat uw Staten tot toelating besluiten. Ja? Dan staat u al voor mij, dus ik stel voor dat we allemaal gaan staan voor de eed.

De **griffier**: Ik zweer dat ik om tot burgerlid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.

De heer **Van Vulpen**: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De **voorzitter**: Van harte gefeliciteerd.

Besprekstukken

38/23 Begrotingswijziging in het kader van de rijksbijdragen Klimaat & Energie

De **voorzitter**: Dan gaan we nu door naar de bespreking van het Statenvoorstel 3823, 'Begrotingswijziging in het kader van de rijksbijdragen Klimaat & Energie'. Zoals ik in de agendacommissie ook heb aangegeven, het zijn niet de algemene beschouwingen over klimaat en energie, dus ik verzoek u daar wel rekening mee te houden. Er is sprake van een tweetal maidenspeeches, namelijk van Laura van Hazendonk van GroenLinks

en Dianne Schellekens van D66, maar ik zal u daar zo meteen ook nog wel eventjes aan herinneren. Ondertussen heb ik natuurlijk gezien dat Gemert-Bakel binnen is gekomen, van harte welkom. Dat had ik aan het begin ook al gezegd, maar fijn dat jullie er zijn en hopelijk zien we elkaar straks in een schorsing nog eventjes nader. Ik geef als eerste het woord aan de heer Tolsma van BBB.

De heer **Tolsma** (BBB): Dank u wel voorzitter. Arbeidsmarkt, we hebben het hier over de rijksbijdragen klimaat en energie, een bedrag van goed 4 miljoen. Ik zie de bussen al aankomen van dure bureaus die hier naartoe komen rijden om al hun externen aan te bieden. Mijn vraag aan de portefeuillehouder is eigenlijk heel makkelijk. Wil en gaat ons college zich hard maken en als voorbeeld voor de provincie stellen om in hoofdzaak vast personeel aan te gaan nemen en te voorkomen dat we opgezadeld worden met externen?

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Gremmen.

De heer **Gremmen** (VVD): Dank voorzitter. Inhoudelijk hebben we weinig aan te merken op dit voorstel. Het is goed om te zien dat er ook externe financiering beschikbaar komt om de grote opgave die we hebben betrekking tot de duurzame energievoorziening, verder vorm te geven. Extra capaciteit is daarbij zeker welkom, gezien alle problemen die spelen rondom de verdere elektrificatie, maar ook de netcongestie. En toch wil ik hier toch even een klein procedureel punt maken, want het gaat hier namelijk om het inzetten van rijksgeld voor onze opgave en niet om de inhoud van ons beleid op klimaat en energie, maar dit heeft ook niks te maken met het budgetrecht wat wij hebben als Staten, want het is geoormerkt geld dat vanuit het Rijk komt en we kunnen eigenlijk ook alleen ja of nee zeggen. Dus wat de VVD betreft moeten we dit soort voorstellen niet op deze manier hier zo uitgebreid bespreken, maar zorgen ervoor dat het college de vaart erin houdt, want nu zijn er nog geen vacatures opengezet is gebleken uit antwoord op schriftelijke vragen en is er dus eigenlijk nog niks gebeurd met dat geld, terwijl het al wel deze kant op had kunnen komen. Dus laten we daarom in het vervolg gewoon de werkafpraak die PS en GS hebben, handhaven en de consequenties van deze voorstellen bij de Burap bespreken. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw van Hazendonk met de maidenspeech.

Mevrouw **Van Hazendonk** (GroenLinks): Voorzitter, als u mij anderhalf jaar geleden had gezegd dat ik vandaag hier zou staan, had ik u waarschijnlijk niet geloofd. Ik Statenlid? Ik was namelijk gegrepen door mijn promotieonderzoek in de fysische chemie en vast van plan om via de wetenschap een bijdrage te gaan leveren aan een duurzamere wereld. Maar toch sta ik vandaag hier tegenover u. Wat er dan veranderd is? Mijn passie voor de wetenschap ben ik in elk geval nog niet verloren, maar als wetenschapper kan ik de klimaatwetenschap niet negeren. De aarde warmt op, de gletsjers smelten en hittereclen sneuvelen. Klimaatverandering wordt vaak voorgeschoteld als een probleem van toekomstige generaties of misschien nog van mijn generatie. Maar de klimaatcrisis is hier en nu. Vooral in het globale zuiden sterven er al vele mensen aan de gevolgen van klimaatverandering. En dichterbij huis, hier in ons mooie Brabant, heeft de natuur te lijden onder droogte en hittegolven.

De tijd om hier nog iets aan te doen is beperkt. Ik wilde dan ook niet langer vanaf de zijlijn toekijken hoe we de anderhalve graad voorbijstreven, maar me vanuit de Brabantse politiek bemoeien met concrete maatregelen om klimaatverandering te stoppen, milieuvervuiling tegen te gaan en de natuur te herstellen. En daarbij wil ik tegelijkertijd werken aan een gelukkiger Brabant met schone lucht en toegankelijk openbaar vervoer voor iedereen. De klimaatcrisis is namelijk ook een kans, een kans om onze maatschappij opnieuw in te richten met veel meer brede welvaart. Het is de hoogste tijd om in plaats van economische groei, brede welvaart centraal te stellen, het welzijn van de Brabander, ons Brabantse landschap en de Brabantse dieren. En laten we daarbij ook vooral niet het welzijn vergeten van de planeet als geheel, maar ook van al die mensen wereldwijd die dagelijks bezig zijn voor onze welvaart als Brabander. Voorzitter, als GroenLinks zijn we dan ook blij dat het Rijk ons tegemoetkomt met uitvoeringsgeld voor de klimaat- en energiedoelen. Het klimaatakkoord was een mijlpaal in de Nederlandse politieke geschiedenis. Het had ambitieuzer

gemoeten, maar in 2019 was er eindelijk een concreet doel om onze emissies fors naar beneden te brengen. Het is dan ook goed dat wij als Brabant deze doelen vertaald hebben naar de Energieagenda 2030 en in de RES'en. Wij vinden het echter enorm zorgelijk dat er in de afgelopen jaren 2020, 21 en 22, onvoldoende middelen beschikbaar waren om invulling te geven aan alle afspraken uit het klimaatakkoord. Het is op zijn zachtst gezegd bijzonder dat het Rijk pas vier jaar na ondertekening van het klimaatakkoord, over de brug komt met extra middelen voor de uitvoering.

Onze vraag aan de gedeputeerde is dan ook, welke afspraken uit het klimaatakkoord hebben concreet geleden onder dit geldgebrek en wat gaat de gedeputeerde eraan doen om de gestelde doelen alsnog te halen? Graag een reactie. De 17 miljoen voor drie jaar uit dit voorstel zijn dus erg welkom. Nu we eindelijk geld van het Rijk hebben ontvangen, is het wat ons betreft zaak om een versnelling te maken met het behalen van de doelen uit de Klimaatwet en liefst meer, want klimaatverandering wacht niet. We realiseren ons ook dat er veel personeel nodig is om deze uitdaging in goede banen te leiden.

Wij hebben dan ook de vraag aan de gedeputeerde of er al een plan is om het benodigde personeel ook daadwerkelijk te gaan werven, gezien de krapte op de arbeidsmarkt. Aangezien de rijksbijdrage naar alle verwachting tot 2030 verlengd gaat worden, willen wij graag, net als de BBB, dat de gedeputeerde zich daarbij inspant om vooral structureel personeel te werven. Ook graag een reactie.

Bij het lezen van het klimaatakkoord en de Energieagenda 2030 valt op hoezeer het kabinet en Brabant leunen op elektrificatie om emissiereductie te bewerkstelligen. Gezien alle problemen met netcongestie en duurzame opwek die achterblijft bij de vraag, vinden wij als GroenLinks dit een gevaarlijke strategie. GroenLinks wil dan ook graag extra inzet op energiebesparing. Alle energie die we niet verbruiken, hoeven we namelijk noch op te wekken, noch te transporteren. Daarnaast voorkomt dit dat we in het proces van emissiereductie andere planetaire grenzen overschrijden, denk aan grondstoffenverbruik en biodiversiteit. Is de gedeputeerde bereid om zich extra in te spannen voor energiebesparing in alle sectoren en daar bij de inzet van deze middelen ook rekening mee te houden?

We zijn wel blij dat GS hard aan de slag is met de netcongestie problematiek en we willen graag dat dit thema bovenaan de agenda blijft staan. Voorzitter, tot slot. Het bestrijden van de klimaatcrisis vereist kathedraal denken. 'We moeten de basis leggen, terwijl we wellicht nog niet precies weten hoe het plafond gaan bouwen', aldus Greta Thunberg in 2019 tegenover het Britse parlement. Laten we nou juist in Brabant zo goed zijn in innovatie en in lef. Laten we dus als Brabant naar de wetenschap luisteren en vooropgaan in de klimaattransitie en laten we dan direct de kans grijpen om Brabant niet alleen groener, maar ook gezonder en gelukkiger te maken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Gefeliciteerd met uw maidenspeech. En ook ik heb hier natuurlijk niet geïnterrupteerd omdat het uw maidenspeech is en omdat het uw maidenspeech is, heb ik u ook de ruimte gegeven breed uit te weiden over het beleid, maar laat ik zeggen dat dat nadrukkelijk niet aan orde is. Dus ook een aantal vragen die u heeft gesteld, zijn volgens mij buiten de orde, omdat het klimaatbeleid niet aan de orde is op dit moment. Dus dan kan de gedeputeerde daar alvast rekening mee houden. Er komt vast nader moment waarin dat wel uitgebreid besproken kan worden. Nu gaat het echt puur uiteindelijk om de financiering, de financiële middelen toewijzen en dat is inderdaad dan een kwestie van ja of nee vanuit het Rijk, meer dan dat niet. Ik ga naar de heer van der Horst van de SP.

De heer **Van der Horst** (SP): Dank u wel, voorzitter. Ik doe het even vanaf de plaats, want wij zien af van onze spreektijd.

De **voorzitter**: Dank u wel. Nee, dan was het ook inderdaad overdreven geweest om hiernaartoe te lopen. Ik ga naar de heer van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter, voor de goede orde, ik vervang vandaag mevrouw van der Kammen bij dit onderwerp en felicitaties aan mevrouw van Hazendonk van GroenLinks met haar mooie maidenspeech. Dan voorzitter, geld verbranden is een sterk ontwikkelde competentie geworden bij dit

college. 4 miljoen rijksbijdragen klimaat en energie, te besteden aan ambtenaren capaciteit voor nog meer klimaatkolder, wil het college gretig aan het organisatiekostenbudget toevoegen.

De PVV pleit ervoor dit belastinggeld linea recta terug naar het Rijk te storten. Voorzitter, het Rijk heeft dwaas klimaat- en energiebeleid bedacht en daar de medeoverheden een rol in toebedeeld. Dit college stelt zich op als een gewillige handlanger voor het uitvoeren van gewetenloos, onbetaalbaar beleid. De klimaatkolder kan niet gek genoeg hier in de toren en dus voorzitter, het voorstel om nog maar eens 4 miljoen belastinggeld te verbranden aan personeel om nog meer nutteloos klimaatbeleid te bedenken en uit te voeren, is ronduit krankzinnig.

Ten eerste voorzitter en ik grijp hier ook nog even terug op ons betoog bij de jaarrekening, de veel te omvangrijke ambities van het college en de voortdurende beleidshonger hebben we meer bekritiseerd vanuit het feit dat vacatures soms nauwelijks vervuld kunnen worden en mede daardoor tegelijkertijd externen de meest waanzinnige tarieven kunnen vragen. Een overheid die dus meer en meer beleid maakt waar je meer en meer en meer mensen voor nodig hebt, frustreert dan ook de arbeidsmarkt. Dat werkt ontwrichtend en dus onverantwoord. En dat geldt dus ook voor het hier voorliggende voorstel. De vraag aan het college is, waar haal je de mensen vandaan die er, wat je er ook over denkt, het provinciaal beleid gaan bedenken en uitvoeren? 4 miljoen, laten we voor het gemak rekenen met 100 euro per uur, is 40.000 uur en dat is omgerekend 20 tot 25 fte arbeidscapaciteit voor een jaar.

Maar voorzitter, misschien nog belangrijker bij deze bespiegeling van uren inzet, is de vraag wat de mensen zo al gaan doen. Want voorzitter, gaan ze wellicht als monteur aan de slag om huizen te isoleren, oude verwarmingsketels vervangen door zuinigere of als glaszetter aan de gang om oud dubbelglas te vervangen door isolerend HR++ glas? Dan zouden we als PVV nog kunnen zeggen, dat is nuttig voor de Brabanders, want dat helpt hun misdadig hoge energierekening te beteugelen.

Voorzitter, heel eerlijk gezegd, dit college kennende denkt de PVV niet dat de 4 miljoen worden besteed aan dergelijke nuttige zaken. En dan kom ik wederom terug op de behandeling van de jaarrekening, waarbij aan de hand van de lijst van inkopen een inkijkje gaven in de realiteit en activiteit hier in het provinciehuis. We schetsen de praktijk waarbij een fraai beleidsidee in een begroting wordt opgeschreven, waar vervolgens door de verantwoordelijk ambtenaar een trits dure externen wordt ingehuurd om adviezen te schrijven of pilots uit te voeren, waarvoor dan uiteindelijk een netwerkbijeenkomst of een seminar moet worden georganiseerd, zodat de resultaten aan gelijkgestemden bij andere overheden trots kunnen worden gepresenteerd. Allemaal professioneel uitbesteed voor schitterende bedragen met dagvoorzitters, borrels, presentaties en infographics inclusief, zodat je als ambtenaar of als ingehuurde externe voldoende tijd overhoudt om naar de netwerkkeestjes en seminars van andere provincies of gemeenten te kunnen gaan. Voorzitter, dit heb ik niet zo bij mekaar gefantaseerd, maar is gewoon geconstrueerd verhaal op basis van de inkopenlijst van de provincie. Aldus ons verhaal van onlangs en ik heb het nog wat toegespitst op het klimaat- en energiebeleid, dan is de strekking hetzelfde. Oftewel, je huurt de Brabanthallen af voor 75.000 voor het "Energiefestival", uiteraard huur je de eventondersteuning daarvoor apart in voor 35.000 en wat doe je dan nog meer voor het klimaat? Ach, je huurt een Kwartiermaker innovaties laadinfrastructuur voor 37.300 in en natuurlijk ook voor een Taskforce transportschade tegen 45.000, een adviseur warmtetransitie en een coördinator expertiseteam voor meer dan een ton per stuk, je laat de Berenschots en de Haskonings van deze wereld periodiek de nodige onderzoekjes doen naar het Brabantse energiesysteem, de sturingsmogelijkheden of een impactscan of pilot integraal programmeren, uiteenlopend van 50.000 tot 140.000, huurt het energiebureau in voor twee ton per jaar voor adviezen over het verduurzamen van het Brabants vastgoed, huurt eens een dagvoorzittertje hier in tegen een slordige 4.000 voor een dagje leuteren, enzovoorts, enzovoorts voorzitter. Ja voorzitter, zo krijg je de 4 miljoen dus wel lekker verbrand, terwijl de burger geen euro minder energierekening betaalt, geen zuinigere ketel heeft noch in een beter geïsoleerde en behaaglijker woning woont.

En daar komt ten aanzien van dit voorstel nog bij voorzitter, waar kunnen we het college nou daadwerkelijk op afrekenen? Wat gaat de inzet van deze middelen opleveren? Hoeveel minder energielasten gaat die Brabander betalen? Of, als je dan in die klimaat gekte gelooft, hoeveel graden minder temperatuurstijging krijgen we nou in 2050 dankzij de inzet van het college, waaronder deze 4 miljoen, die een capaciteitsinzet verbrand wordt? Ik ontvang graag concrete antwoorden. De PVV-fractie vermoedt, samenvattend, dat de 4

miljoen aan uren inzet voor nietszeggende deugdprojecten worden verbrand en het opbranden van deze uren is dus vooral biokassa voor de aanhang van D,00036 en GoudgerandLinks. Voorzitter, u zult begrijpen dat PVV het geld liever landelijk besteed ziet worden aan verpleegkundigen en dokters aan bed of onze ouderenzorg waar schandalig op wordt bezuinigd, stort daartoe dus het geld maar terug naar de schatkist. Tot zover voorzitter in eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel meneer van Hattem. Ik ga naar mevrouw Schellekens van D66 voor haar maidenspeech.

Mevrouw **Schellekens** (D66): Dank u voorzitter. Drie gezonde levensjaren erbij voor iedere Brabander, dat doel hebben we gezamenlijk gesteld en op die inspanning rekenen onze inwoners en voor die missie wil ik me ook persoonlijk de komende vier jaar inzetten met hart en ziel. Ik ga me inzetten voor een groene en duurzame toekomst voor Brabant. En omdat te bereiken zullen we in de komende periode ook echt de verbinding moeten gaan leggen met elkaar in deze Provinciale Staten. Van links tot rechts, van progressief tot conservatief, van nieuwe gezichten in de zaal zoals ikzelf en tot de oudgedienden van de SP.

Brabant is een prachtige, kleurrijke en economisch sterke provincie, dat zorgt voor enorme uitdagingen om Brabant gezonder te maken. De transities buitelen over elkaar heen. Landbouw, water, energie, klimaat. Grondstoffen raken op en helaas verpietert de natuur. En hoe gaan we om met die vele transities? Hoe gaan we de verspilling tegen? Kortom, hoe gaan we het in Brabant met minder nog beter doen? Met minder nog beter, die opgave lukt alleen als we binnen onze Staten met elkaar die verbinding ook weten te maken. We staan met het uitbannen van fossiele brandstoffen voor de enorme opgave om de opwarming van de aarde te stoppen. En dat het bittere noodzaak is, bewijst het grillige weerbeeld. De zware zomerstorm van deze week en de verontrustende berichten over een onverwacht warme oceaan. En dan nog maar te zwijgen over de verdroging die Brabant ondertussen jaar op jaar raakt. Niet goed voor de natuur en dus niet goed voor de landbouw en de Brabanders. Heel veel bomen planten is nodig om de gevolgen van klimaatverandering te verzachten. En daarnaast komen de energiemaatregelen die nodig zijn, letterlijk de huizen en het dagelijks leven van Brabanders binnen. Huizen moeten geïsoleerd worden. Er worden steeds meer zuinige technieken toegepast en daarvoor is ander gedrag nodig. Was het eerst handig om gebruik te maken van de goedkopere nachstroom, nu moet je de was juist overdag draaien met zonnestroom.

En dan nog de noodzaak die erbij hoort om anders om te gaan met water, met grondwater en met ons hele schone drinkwater. In de energietransitie laten we oude technieken los en kiezen we voor schone en zuinige opties. We staan voor de opgave om voor elke Brabander energiezuinig leven mogelijk te maken en we hebben personeel nodig om deze energietransitie aan te jagen en uit te voeren. Er is de afgelopen jaren een stevige samenwerking opgebouwd in Brabant die ons helpt en samen met al die betrokken partijen wil D66 de energietransitie flink doorzetten. D66 stemt dan ook in met het voorliggende voorstel van Gedeputeerde Staten en ziet de aanpassing van de begrotingswijziging met de rijksbijdragen voor klimaat en energie graag tegemoet. D66 wil dat voor elke Brabander mogelijk wordt om meer te doen met minder. Meer comfort met meer energie en dan natuurlijk wel met schone energie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gefeliciteerd. Van harte gefeliciteerd. En als ik het goed heb, mogen wij intussen het KBO Oost-, West-, en Middelbeers verwelkomen. Nee?

Onbekende spreker: Vrouwen van Nu.

De **voorzitter**: Kijk, dan mogen wij de vrouwen van Nu verwelkomen. Van harte welkom zou ik zeggen. Wij zijn ondertussen bij het onderwerp rijksbijdragen klimaat en energie en het woord is aan mevrouw Leeger.

Mevrouw **Leeger** (CDA): Dank u wel voorzitter. Om maar gelijk goed te beginnen, het CDA kan volledig achter dit voorstel staan. De opgave op het gebied van energie en klimaat is heel erg groot, zeker als we

kijken naar de infrastructuur van energie. De CDA-fractie is het ermee eens dat we als provincie Noord-Brabant onze positie hier maximaal op inzetten en als het kan, versterken. We zijn blij dat GS hiervoor probeert de maximale bijdrage van het Rijk te laten landen in Brabant, want zonder die bijdrage van het Rijk moeten we het allemaal zelf bekostigen of ervoor kiezen om niets te doen, maar dan heeft de Brabantse burger het nakijken. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Rutjens.

De heer **Rutjens** (JA21): Dank u wel voorzitter, dames, mijnheren, Brabanders. Onlangs was het vier juli, Fourth of July in Amerika en dat is een belangrijke dag daar, omdat het de onafhankelijkheid en meer democratie betekenende. En uiteindelijk niet alleen in Amerika, maar ook in Europa via de Franse revolutie die uiteindelijk ook naar Nederland kwam. Eén van de belangrijke thema's was no taxation without representation. Ik vertaal dat, wij willen geen belasting betalen zonder dat we daar wat over te zeggen hebben.

Dat hebben ze in Nederland wat handiger gedaan, want wij hebben hele, eigenlijk, perverse prikkels. Belasting wordt geheven op nationaal niveau en geld wordt uitgegeven, bijvoorbeeld hier in de provincie. En wie hier in de provincie als bestuurder wil er nou geen geld, terwijl je geen verantwoording hoeft af te leggen over belastingdruk of over de gierende inflatie. Welke bestuurder vindt het niet fijn om geld te verdelen, terwijl ze niet verantwoordelijk worden gehouden voor de consequenties. Maar waar bestuurders in Brabant wel overgaan is over de toename van de kosten van het energiegebruik, het onstabiele netwerk wat we door die energietransitie inmiddels hebben. Het beslag op de ruimte en het verpesten van ons landschap, het netwerk wat op de schop moet en waarvoor we nu uitvoeringsgeld nodig hebben. En dat allemaal voor nul effect. Dat geld en die middelen, die mensen en dat geld, kan veel beter elders worden besteed. Maar volgens de provincie is er een toenemende urgentie en is het heel hard nodig om dit zelfgemaakte probleem in de uitvoering op te lossen met rijksgeld, met belastinggeld, met inflatiedruk. Omdat we het vandaag ook over de uitvoering hebben, dienen wij graag een motie in 'Weifelen over wapperende windturbines', want op dit moment is één ding ook nog niet geregeld door het Rijk, namelijk een fatsoenlijke afstandsnorm van windturbines tot de bebouwde kom. Daarom dienen we graag onze motie in en we hopen dat u in grote getalen daarvoor stemt.

De **voorzitter**: We hebben die motie bekijken meneer Rutjens, maar wij kijken vanuit hier anders tegen die beoordeling aan van dat het een onderdeel kan zijn van deze bespreking, want dit is een inhoudelijke motie die gaat over het beleid. Dus ik vind dat die motie buiten de orde is.

De heer **Rutjens** (JA21): Kan ik daarop reageren of hoe werkt dat?

De **voorzitter**: Ja, daar kunt u kort op reageren.

De heer **Rutjens** (JA21): Nou, we vragen geld voor de uitvoering van beleid en bij de uitvoering van beleid gaat het ook over afstandsnormen en daar heeft wel degelijk de provincie en ook de gemeentes, hebben daar invloed op en op het moment dat het Rijk geen standaard afstandsnorm heeft, wordt hij dus bepaald door de provincie en door de gemeentes in de RES'en en het gaat hier over de uitvoering gaat hierover, notabene in de vragen die gesteld zijn ten aanzien van dit voorstel, wordt ook de nadruk gelegd over dat het over de uitvoering van beleid gaat. Nou.

De **voorzitter**: Uw motie vind ik veel te ver afstaan van het voorstel wat er ligt.

De heer **Rutjens** (JA21): Uiterst spijtig.

De **voorzitter**: Ik ga het woord geven aan de heer Oudenhoven. Ja, meneer van Hattem?

De heer **Van Hattem** (PVV): Dan vraag ik mij wel af wat de volgende procedure is? Wordt hij nu op stante pede buiten de orde verklaard of komt er nu nog een ordevoorstel aan de Staten om daarover te beslissen? Anders wil ik dat ordevoorstel indienen.

De **voorzitter**: Ik verklaar hem buiten de orde en als u een ordevoorstel wil indienen, dan hoor ik het wel.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dan wil ik hierbij graag een voorstel indien om het wel binnen de orde te verklaren.

De **voorzitter**: Dan gaan we daar direct over stemmen. Dan gaan we daar direct over stemmen. Ja, meneer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter, ik vind eerlijk-

De **voorzitter**: Nee, er wordt een ordevoorstel gedaan, dus we gaan eerst het orde voorstel bespreken. Gaat uw gang.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter, ik vind eerlijk gezegd dat wij ons goed moeten realiseren dat bij dit ordevoorstel in feite de competentie en de autoriteit van onze voorzitter in het geding wordt gebracht. U bewaakt de orde van onze vergaderingen voorzitter en ik zou voor willen stellen om onze voorzitter in die zin te vertrouwen dat die kan beoordelen welke zaken wel of niet buiten de orde zijn.

De **voorzitter**: Ik zie dat de heer van Hattem het ordevoorstel doet.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter, dan hadden we vanochtend ook geen ordevoorstel moeten hebben van de heer Heijmans om een motie buiten de orde te verklaren. Dus wat dat betreft kijk, wij zijn als PS het hoogste orgaan en we hebben alle respect voor de voorzitter. Wij kunnen zelf over onze eigen orde gaan, dus daar hebben we het instrument van ordevoorstellen voor.

De **voorzitter**: Wij gaan hier niet een heel debat over voeren. Ik geef nog kort de heer Heijmans het woord en dan ga ik over tot stemming. De heer Heijmans.

De **heer Heijmans** (SP): Ik zou u er even aan willen herinneren meneer van Hattem dat deze commissaris geen standpunt heeft ingenomen ten aanzien van de actuele moties. Die heeft dat nadrukkelijk bij de Staten gelegd. Het is nu dat de voorzitter zegt dit is naar mijn mening buiten de orde en dat is een hele andere zaak.

De **voorzitter**: Wij gaan tot stemming over. Meneer Rutjens u heeft ook al een reactie gegeven zonet hè, dat u vindt dat het wel aan de orde zou moeten zijn, dus dat hebben met elkaar volgens mij gehoord. Toch? Jawel, ik heb het goed begrepen. We gaan stemmen over het voorstel. Het voorstel van de heer van Hattem is de motie van JA21 wel te behandelen. Dus als u voor behandeling bent stemt u voor, als u tegen behandeling bent stemt u tegen. De stemming is geopend. De stemming is gesloten. 7 voor, tegen 46 en daarmee is het geen onderdeel van de bespreking.

Voor hebben gestemd de leden Boon, Van Hattem, Langman, Kuiper, Minkels, Nuijten, Rutjens,

Tegen hebben gestemd de leden Berkvens, Bijl, Van den Broek Brouwers, Buiks, Damen, Deckers, Dirken, Van Dommelen, Frenken, Gremmen, Gruijthuijsen, Hamerslag, Havermans, Van Hazendonk, Heijmans, Hordijk, Van de Horst, Koevoets, Koopman, Van de Langenberg, Lauwen, Leeger, Lepolder, Van der Linden,

Ludwig, Meylink, Van Miltenburg, Van Nostrum, Van Nuland, Oudenhoven, Phillippart, Van der Pluijm, Putman, Van Raak, Rijvers, Roelofs, Ronnes, Schellekens, Schipper, Stoot, Tolsma, Van de Ven, Vossen, Van den Wildenberg, Zwart.

De **voorzitter**: Ik ga naar de heer Oudenhoven, die er al stond. Ik nodig u nogmaals uit.

De heer **Oudenhoven** (Lokaal Brabant): Dank je wel voorzitter. Zo blijf je in ieder geval een beetje in beweging. Zo'n vrijdagochtend is wel prettig. Wees gerust, wij zullen geen motie indienen, dus zullen we niet doen. Kort voorzitter, we stemmen ook in met de inzet van die rijksbijdragen uiteraard. Het klimaat- en energiebeleid is een behoorlijk bedrag, maar het gaat met name over het organisatiekostenbudget en wij zullen akkoord gaan met het voorstel, maar ik wil eigenlijk wat zaken meegeven aan het aan het college of aan de gedeputeerde, want die middelen die gaan ingezet worden voor extra capaciteit, dus extra personeel voor klimaat en energie en wij zouden toch graag willen weten of dit ook daadwerkelijk ook echt zal gaan lukken? Daar hebben we een beeld bij.

Ik denk dat in ieder geval even ons ook nog even aangegeven moet worden, want het is natuurlijk een probleem. We weten als geen ander dat het lastig is om aan personeel te komen en de grote zorg die er dan is en dat hoor je dus ook bij gemeenten, dat we als provincie dan ook niet mensen daar weg gaan halen, want die gemeenten hebben dus dezelfde problematiek op dit moment. Dat is denk ik wat speelt en dan denk ik dat we dat met zijn allen ons moeten realiseren. Een andere vraag is, heeft u er al zicht op of er überhaupt al vacatures kunnen worden ingevuld? Dat is met name de vraag over het personeel. En een korte vraag met betrekking tot het programma, over het OKB, liggen die bedragen vast? Dus kan er nog in geschoven worden? Dus dan bedoel ik daarmee de financiën versus de programma's. Dat waren onze vragen. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Hamerslag van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Hamerslag** (Partij voor de Dieren): Dank voorzitter. In mijn dagelijks leven gebeurt het niet vaak dat iemand met een zak geld voor mijn neus staat en vraagt of ik die gratis en voor niks wil hebben. Laat staan een zak met 4 miljoen euro erin, maar dat is wel wat er ons als provincie nu gebeurt. We kunnen niet debatteren over hoe het geld wordt uitgegeven. Dat staat al vast, namelijk personeel, alleen over of we het willen hebben of dat we terug willen geven aan het Rijk. Daar kan mijn antwoord eigenlijk kort op zijn. Ja, wij willen wel een zak met geld om de klimaatdoelen te halen. Ik kan dus nu alvast verklappen dat mijn fractie voor dit voorstel gaat stemmen. We hebben deze rijks gelden namelijk heel hard nodig, want helaas lijkt het erop dat we de doelen uit het klimaatakkoord niet gaan behalen en die klimaatdoelen zijn van levensbelang. Het klimaat verandert door menselijke keuzes en juist de kwetsbare mensen en dieren zijn daar de slachtoffers van. Niet de mensen die het vliegtuig pakken naar Spanje als het weer hen hier even niet aanstaat, maar de mensen en dieren die leven in gebieden waar bijvoorbeeld door verwoestijning geen landbouw meer mogelijk is. En dat gebeurt nu al. De urgentie om iets te doen aan klimaatverandering is dus hoog. Ik ga een beetje op de feiten vooruitlopen voorzitter, op 13 juni hebben we een Statenmededeling gekregen waarin staat, dat zoals er nu uitziet, de RES-doelen van 2020 niet behaald gaan worden in onze provincie.

De **voorzitter**: Ik interrompeer u toch eventjes. Wij hebben hier niet een inhoudelijke bespreking van dit ontwerp aan de orde, dus ik zou u willen vragen om daar ook rekening mee te houden in het vervolg van uw betoog.

Mevrouw **Hamerslag** (Partij voor de Dieren): Mijn vragen gaan verder over het uitgeven van dit geld voorzitter, maar ik wilde even een breder maatschappelijke kader stellen. Op initiatief van GroenLinks gaan we nog een agenderingsverzoek over die RES'en indienen, maar ik moest er toch ook wel aan denken bij dit Statenvoorstel of we dat geld dat nu gebruikt gaat worden voor menskracht of die ook invloed gaan

hebben op die RES'en. Maar hoe dan ook wordt aangegeven dat ook deze gelden niet genoeg zijn om de afspraken uit het klimaatakkoord na te komen. Sterker nog, de ambities zijn inmiddels aangescherpt naar 60 procent broeikasgasreductie in 2030 en dat is nog niet eens meegenomen in de huidige berekeningen. Met andere woorden, we komen nog steeds heel veel geld tekort.

Hoe gaat het college ermee om dat er nog steeds geen zicht is op het behalen van deze ambities? Waar gaan we dan de rest van het benodigde geld vandaan halen en houdt het college wel rekening met de aanscherping van de ambitie voor broeikasgasreductie in 2030 en zo ja, waar blijkt dit uit? Daarover wil ik graag meer horen. We krijgen nu geld van het Rijk om mensen aan te nemen die zich in kunnen zetten voor klimaat en energie, maar er zijn meer flessenhalzen dan alleen geld voor salarissen. Een voorbeeld dat wordt genoemd is dat het moeilijk is om mensen te vinden voor tijdelijke functies en er wordt aangegeven dat er meer vaste contracten gaan worden uitgegeven. Zijn de benoemde fte's uit de stukken allemaal vaste contracten of zitten daar ook tijdelijke contracten bij?

Ook wordt in antwoord op onze schriftelijke vragen gesteld dat de ontwikkeling en verspreiding van kennis en het tekort aan ervaren arbeidskrachten een factor is voor het niet voldoende invulling kunnen geven aan de doelen uit het klimaatakkoord. Hoe werd hier aandacht aan besteed nu dat er meer mensen worden aangenomen op dit terrein? Gaat dit probleem dan ook opgelost worden of worden hier pas later plannen voor gemaakt?

Mijn laatste punt gaat over het ontbreken of niet passen van kaders en randvoorwaarden, wat ook wordt benoemd als factor voor het niet op schema lopen met het behalen van de klimaatdoelen. Kan de gedeputeerde aangeven wanneer er betere kaders en randvoorwaarden komen? De energietransitie is al tientallen jaren bezig, hoe kan het dat er nog steeds kaders ontbreken? Zoals ik al zei aan het begin van mijn betoog, gaat mijn fractie wel instemmen met het voorstel, maar we verwachten wel dat er meer werk gemaakt gaat worden van de klimaatdoelen. Alleen aangeven op welk thema hoeveel fte's erbij komen is niet voldoende, zo blijkt. Gebruik het momentum dat nu gecreëerd wordt om deze problemen echt aan te pakken, want gewoon doorkabbelen zoals we nu bezig zijn, is niet genoeg. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Minkels heeft het woord.

De heer **Minkels** (Forum voor Democratie): Dank u wel voorzitter. Het voorstel dat voor ons ligt, indien aangenomen, zorgt ervoor dat er bijna 4 miljoen euro van de rijksoverheid naar Brabant komt voor het klimaat- en energiebeleid. Belastinggeld waarvan de Rijksoverheid van mening is dat hier extra capaciteit voor nodig is. Het grootste argument wat GS geeft: als we niet akkoord gaan verliezen we dit geld. Dit voorstel zorgt er dus niet voor dat ons mooie Brabantse landschap wordt behouden, in tegenstelling wat voorstel beweert. Nee voorzitter, dit voorstel is om belastinggeld uit te geven aan onszelf. Om nog meer personeel in te huren die zonneweides en windturbines gaan realiseren, die boeren gaan plagen, die dit beleid uit gaan voeren, die onder andere gevolgen hebben voor onze woningbouw. Het zijn onbetaalbare, niet haalbare doelen en eisen. Wat ons betreft, en Alexander zei het ook al, stuur het geld maar terug.

De **voorzitter**: Alexander, alias de heer van Hattem in deze kring. Ik ga naar de heer Brouwers van 50PLUS.

De heer **Brouwers** (50PLUS): Dank u wel voorzitter. Ik moet zeggen, ik was het best eens met wat de VVD zei. Er ligt hier een pot rijksgeld, dat is ook nog geoormerkt. Het is voor de organisatie, dus ja, daar kun je eigenlijk heel moeilijk nee tegen zeggen. En ik was eigenlijk ook wel met hem eens, waarom moet dat hier in de Provinciale Staten besproken worden? Het probleem wat we hebben is dat we alleen maar praten over 2023, 24 en 25 en dat is natuurlijk best een korte tijd om mensen aan te trekken. Het is moeilijk om mensen te krijgen. Maar voorzitter, zoals u gewend bent, 50PLUS komt ook altijd met een oplossing en die oplossing die heb ik al eens eerder genoemd, maar denk aan vijftigplussers die allemaal graag werk willen hebben. Ik wilde achteromkijken, maar meneer Buijtel is er weer niet. Waar zit hij? Daar zit meneer Buijtel. Meneer

Buijtels is een prachtig voorbeeld daarvan en daarom blijf ik zeggen, en jullie kennen mijn zin, als er vacatures uitgezet worden, zet erbij dat ook zeker vijftigplussers zouden mogen solliciteren.

De **voorzitter**: De heer van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank u voorzitter. Even om te reageren op Jan-Frans, de beste heer Brouwers. Kijk, wij zijn er niet voor om een doelgroepenbeleid te voeren richting personen. Het blijft een ouderendiscussie, hebben we hier al vaker gevoerd, maar door deze 4 miljoen bij het Rijk weg te halen, komt het Rijk wel in verdere financiële krapte, waardoor we nu zien dat er bezuinigd wordt op de ouderenzorg. En dan vraag ik toch een 50PLUS, geeft u dit geld hier liever uit aan allerlei bureautjes om klimaatprojecten op te zetten of bij het Rijk het laten in te zetten op ouderenzorg?

De **voorzitter**: De heer Brouwers.

De heer **Brouwers** (50PLUS): Ja meneer van Hattem, u weet het antwoord. Dit is geormerkt, dit is rijksbijdragen. We kunnen ja of we kunnen nee zeggen, maar er verandert niets aan die vraag die u stelt, waar ik het natuurlijk helemaal mee eens ben, dat dat verkeerd gaat bij het Rijk.

De heer **Van Hattem** (PVV): Maar voorzitter, dat is inderdaad de optie die wij hebben. We kunnen nee zeggen, we kunnen zeggen, we nemen dit geld niet aan. We gaan het hier in de provincie niet verbrassen aan allerlei klimaatprojectjes, maar we laten het bij het Rijk zitten waar het juist kan worden ingezet om die bezuinigingen op de ouderenzorg tegen te gaan. En is de heer Brouwers het met mij eens dat het dan op die manier door er hier nee tegen te zeggen, wij in ieder geval er niet aan bijdragen dat het Rijk op ouderenzorg moet bezuinigen.

De heer **Brouwers** (50PLUS): Meneer van Hattem, het gaat hier om klimaatenergie, er ligt hier rijksbijdrage, als wij daar nee tegen zeggen als provincie en dan maar hopen dat de Rijksoverheid iets voor de ouderen gaat doen, dan snapt u dat dat, hoe noemen ze dat, een idee fixe is. Aan de andere kant ben ik nog steeds met u eens dat er veel meer geld naar de ouderenzorg moet, maar daar hebben we het hier niet over.

De **voorzitter**: De heer van Hattem tot slot kort.

De heer **Van Hattem** (PVV): Maar hoeveel vertrouwen heeft de heer Brouwers van 50PLUS dan wel in de vraag of dit geld hier in Brabant nuttig besteed gaat worden? Want zoals ik in mijn betoog heb aangegeven, het wordt toch aan heel veel hobby projecten een externe inhuren en dergelijke uitgegeven, in plaats van aan de vijftigplusser waar de heer Brouwers voor opkomt.

De **voorzitter**: De heer Brouwers gaat antwoorden en gaat verder met zijn betoog.

De heer **Brouwers** (50PLUS): Dan komen we meteen aan het eind van mijn betoog, want die laatste zin had ik nog niet genoemd en dat gaat over de doelmatigheid en de doeltreffendheid, zoals u wel bekend artikel 217a, waar u het ook mee eens was. Ik ben heel benieuwd of het college kan toezeggen dat ze dat ook daadwerkelijk gaan uitvoeren. Dat was het voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. En met u zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn van uw Staten en dan geef ik het woord aan de gedeputeerde, de heer Smeulders.

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik ga nog heel eventjes deze omhoog zitten, want anders is het een beetje een kinderspreekgestoelte, dus dat moeten we niet hebben. U had hem zo laag

gezet. Dank u wel voorzitter. Allereerst dank voor uw inbreng. Fijn om zoveel betrokkenheid te zien bij de energietransitie en dat is hè terecht, want er ligt een grote opgave voor ons, maar ik moet er ook bij zetten dat ik het wel opmerkelijk vind dat uw Staten over dit voorstel specifiek zoveel spreektijd aanvraagt. Daar kom ik zo op, maar ik moet eerlijk bekennen, het is ook wel fijn om gewoon als gedeputeerde rustig u van een antwoord te kunnen dienen, want als u veel spreektijd aanvraagt, heb ik ook veel tijd om te antwoorden. Dus in die zin, zo kunnen we het ook zien.

De **voorzitter**: De spreektijd is gerelateerd aan de daadwerkelijk uitgesproken tijd en die is echt een stuk korter hè, dat weet u.

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): Hè toch. Nou, dank voorzitter. Desalniettemin, we gaan gezwind in op de opmerkingen die gemaakt heeft, maar eerst zal ik wat zeggen over de begrotingssystematiek en de wijze van het doorvoeren van begrotingswijzigingen, want daar hebben we het hier over. En de heer Gremmen heeft daar allereerste bij zijn inbreng al een aantal rake opmerkingen over gemaakt, die wel goed zijn om nader te duiden van ons college, ook omdat we weten dat een groot deel van u Staten nieuw is in dit huis en dus de werkwijze uit de vorige bestuursperiode misschien nog niet goed kent. Dus het is goed om dat te delen. Kijk, formele begrotingswijzigingen vinden plaats in de p&c cyclus. Er wordt een begroting vastgesteld door u Staten en vervolgens wijzigen we die middels Buraps en slotwijziging en dat zijn de momenten dat financiële gevolgen van Statenbesluiten en GS-voorstellen worden verwerkt en door u worden vastgesteld. Nou, vorige periode is er een afspraak gemaakt tussen GS en PS.

De **voorzitter**: De heer Rutjens.

De heer **Rutjens** (JA21): Dank u wel voorzitter. Ja, uiterst interessant dit lesje wat gedeputeerde meent te moeten geven, maar is gedeputeerde zich ook bewust dat Provinciale Staten over haar eigen agenda gaat en niet Gedeputeerde Staten?

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): Nou, al was het maar omdat ik tien jaar in uw mooie gezelschap heb verkeerd, dus daar ben ik me persoonlijk van bewust en ons college is zich daar ook zeer van bewust.

De **voorzitter**: De heer Rutjens.

De heer **Rutjens** (JA21): Ik denk niet dat we die toon hier op prijs stellen. Provinciale Staten gaat over haar eigen agenda en niet Gedeputeerde Staten. Dank u wel.

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): Nou, dan wil ik echt mijn excuses aanbieden voorzitter. Als mijn toon als aanmatigend wordt beschouwd, dan is dat absoluut niet de bedoeling. Dan wil ik mijn excuses daarvoor aanbieden meneer Rutjens, dan hoop ik dat dat u helpt in deze vergadering. Desalniettemin vind ik het wel belangrijk om namens ons college nog wel even verder te gaan met het duiden van de afspraken. Want het is wel belangrijk dat wij met elkaar weten hoe we dit soort dingen doen, want anders dan is het lastig om op moment met elkaar op een effectieve en goeie manier te besturen. Er waren afspraken gemaakt tussen GS en PS in casu met de agendavergadering, dat GS vooruitlopend formele begrotingswijzigingen, dus vooruitlopend op Buraps, vooruitlopend op de slotwijziging, toch over konden gaan tot het effectueren van middeleninzet die uit voorstellen voortkwam. En als het dan om Statenmededelingen ging was de werkwijze dat er een Statenmededeling aan de agendavergadering werd aangeboden en dat als de agendavergadering niet uitsprak, bezwaar tegen hebben tegen die Statenmededeling en tegen het uitgeven van middelen, dat GS dan vooruitlopend op de formele begrotingswijziging toch middelen kon gaan inzetten en in dit geval had dat betekend dat we al waren gaan werven voor de wijziging in de tweede Burap, in de begroting gewerkt zou gaan worden.

Nou, op moment dat dat de agendavergadering wel bezwaren uitsprak, lagen er twee opties voor het college. Of gewoon simpel wachten tot die begrotingswijzigingen, in dit geval de tweede Burap, om dat te gaan doen tot PS ermee had ingestemd, want budgetrecht van PS, of een begrotingswijziging middels een Statenvoorstel voor te leggen wat we hier nu ook doen. En nu heeft u gevraagd aan ons om een Statenvoorstel voor te leggen, dus u heeft ons eigenlijk een opdracht gegeven terwijl ja, daar lag eigenlijk in de ouwe werkwijze de keuze bij het college om te kiezen voor een Statenvoorstel dan wel voor het wachten tot de Burap en mochten er geen bezwaren zijn, wat ik hier bemerk in uw midden, want ik hoor heel veel fracties instemmend over dit voorstel spreken, dan had u dus ook gewoon kunnen zeggen, en dat was de meest effectieve wijze geweest, want dan hadden we hier vandaag dit voorstel niet hoeven te behandelen. Dan had u kunnen zeggen: geen bezwaar.

De **voorzitter**: Maar het debat over de werkwijze lijkt me een goed gesprek voor het presidium.

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): Ja, en het aanbod van ons college is dat mijn collega van Gruijthuisen daarover in het gesprek gaat met het platform p&c om die werkwijze nader met elkaar te bespreken, ook voor deze bestuursperiode. En dan ben ik daar klaar mee voorzitter.

De **voorzitter**: De heer van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank voorzitter. Ik wou eerst de gedeputeerde nog wel een compliment maken dat we het hier nu met een Statenvoorstel kunnen bespreken en het als PS als hoogste orgaan op zijn merites kunnen beoordelen. Maar als hij dan zegt van ja, het had eigenlijk net zo goed met zo'n Statenmededeling in de agendavergadering afgedaan kunnen worden, dan doen we eigenlijk onszelf weer tekort. Want dan wordt de agendavergadering een politiek orgaan, wat het nadrukkelijk niet behoort te zijn, en dat maakt juist van meerwaarde dat we het hier vandaag wel kunnen bespreken en om hier in het politieke gremium, wat PS is, op zijn merites kunnen beoordelen en dus niet in de agendavergadering. Is de gedeputeerde het met me eens dat dit een veel zuiverder werkwijze is, dan het op die manier als management by Statenmededeling en agendavergadering.

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): Dank u wel voorzitter. Nee, dat is het college niet met u eens. Dat was ook een van de redenen waarom we de voorgaande bestuursperiode-

De **voorzitter**: Beste mensen, ik ga het op een gegeven moment ook afkappen. Ik vind dat de Staten gaan over hoe de Staten dit willen hebben. Dat is eigenlijk niet eens zo heel relevant hoe het college daar op een gegeven moment tegen aankijkt. Het gaat er uiteindelijk om hoe we, natuurlijk is het relevant om daar kennis van te nemen, maar uiteindelijk besluit u Staten en daar gaan we vandaag niet het hele debat over voeren. Ik stel voor en volgens mij hebben we dat ook met elkaar afgesproken, dat we nog eens een keer kritisch gaan kijken hoe we dit met elkaar allemaal doen en op die plek hoort dat ook thuis en dat is niet een Statendebat tussen één Statenlid en één gedeputeerde.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter, dat hangt ervan af wat de strekking is en of het Statenlid wellicht de gedeputeerde en de rest van de Staten kan overtuigen in dat debat. Dus dat is de vraag niet, maar het is nu in ieder geval wel even neergezet. Het moment is wel even neergezet dat dit niet onweersproken is, zoals de gedeputeerde-

De **voorzitter**: Nee, maar daarom heb ik u ook eventjes laten uitspreken.

De heer **Van Hattem** (PVV): Maar dat dus ook het punt dat ik wel even wilde maken en ik hoop dat de gedeputeerde het ook ter harte neemt.

De **voorzitter**: Daarom en er zijn twee beelden neergezet en ik zou u willen verzoeken verder te gaan op de bespreking, los van hoe we zaken agenderen, daar zijn ook andere momenten voor.

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): Exact en daarom het voorstel namens ons als college om dat in het platform planning en control te bespreken met u Staten. En uiteraard, u Staten gaat over de werkwijze en we proberen daar samen een goeie weg in te vinden.

Dan door naar de inhoud. Geen taken zonder knaken, dat is een veel gehoorde, veel geworden uitspraak van ons college, collega van Gruijthuijsen heeft dat vaker met u gedeeld dat dat ons standpunt is en in dit geval hebben we jaren gezien dat er te weinig rijksmiddelen voor de uitvoering kwamen voor taken die we kregen op het gebied van energie en klimaat. We zien nu dat daar gerepareerd wordt, dat is de reden dat dit voorstel vandaag voorligt. Daar zijn we blij mee, want we hebben jarenlang een deel van dat gat ook zelf dichtgelopen met eigen middelen, dus als mevrouw Hamerslag zegt van ja, wat hebben we nu allemaal niet gedaan? Nou, we hebben veel ook wel gedaan, maar dan met eigen middelen. En nu zien we dat de Rijksoverheid daar toch een stap in zet en dat is heel mooi. Het is niet voldoende, dat heeft u ook in het voorstel kunnen lezen, maar wel een grote stap, dus daar kunnen we gewoon heel blij mee zijn.

De vraag die mevrouw Hamerslag ook stelt, hoe gaan we nou tot voldoende budget komen om die taak op het gebied van klimaat en energie uit te voeren? Wij weten dat er volgend jaar een nieuwe uitvoeringstoets gedaan wordt in samenspraak met decentrale overheden, dus provincie en gemeentes. Wij hopen natuurlijk dat er dan wel een resultaat uitkomt wat gewoon reëel is en in verhouding staat tot kosten die wij moeten maken om die taken uit te voeren. We weten ook dat we voor klimaat en energie de laatste jaren natuurlijk wel degelijk ook structureel middelen hebben geraamd om activiteiten te kunnen verrichten, dus we hebben inmiddels zelf ook een basis gelegd vanuit onze eigen middelen, dus die basis is er en mocht PS ooit van mening zijn dat we nog steeds niet genoeg middelen hebben om onze doelen te kunnen halen op het gebied van klimaat en energie, is het natuurlijk altijd mogelijk om, als de Staten dat wenst, bij te ramen. Maar ik zou bijna zeggen, laten we eerst kijken of dat volgend jaar er nog meer geld van het Rijk kan komen.

Vervolgens, eens even kijken, ja, wat we hier doen hè? We ramen dit bedrag niet middels dit besluiten. Dat gaat dus in de tweede Burap. Wat wij hier vragen aan u is een uitspraak doen, dat u dat van plan bent te gaan doen. In de tweede Burap zullen we dat bedrag gaan opnemen, in ieder geval voor 2023, vooruitlopend op de Burap zullen we dus wel vacatures open gaan zetten. Eventueel mensen aan gaan nemen en in gaan huren en wij zullen de komende jaren bij de Buraps deze expositie weer herhalen op basis van dit besluit dat u vandaag hopelijk neemt.

Nou, dan ga ik door naar het punt personeel, want dat houdt u bezig en dat is wel terecht, want de arbeidsmarkt is ontzettend krap, zeker op het gebied van specialistisch functies, ook als het om klimaat en energie gaat. Het klopt ook, ik heb de PVV-fractie horen zeggen van ja, ontzettend veel opgaves bij gemeentes, bij provincies, bij de Rijksoverheid. We zitten allemaal een beetje in elkaars vijver te vissen. Deels klopt dat wel. Dat is natuurlijk eigenlijk altijd wel zo, want het is natuurlijk niet verboden aan ambtenaren van gemeentes om bij de provincie te gaan werken en omgekeerd. Hier moeten we daar wel mee oppassen dat klopt. We weten ook dat er een adviessector is waar we naar kunnen kijken om mensen juist in vaste dienst te nemen en we hopen heel erg dat er mensen zijn die ook die vijver groter gaan maken en juist ervoor kiezen om aan deze maatschappelijke opgaven bij te dragen en dat er dus meer professionals komen die ons kunnen helpen met onze klimaat- en energieopgaves. Wij hebben een voorkeur voor het werven van vast personeel. Dat is ook de essentie wel van dit voorstel. We hopen in ieder geval contracten aan te kunnen bieden voor de periode waarin er nu financiering is, plus we weten dat de klimaat- en energieopgaves zeker tot 2030 lopen, dus dat we ook mensen gewoon echt een langjariger contract kunnen geven. We hebben een intern recruitmentbureau opgebouwd. Betekent dat wij als provincie in de breedte echt wel ons recruitment de afgelopen jaren hebben geprofessionaliseerd.

Dus we zijn er steeds beter in aan het worden om personeel te vinden en dat zal ook moeten, want het is steeds lastiger en dat betekent ook, meneer Brouwers, dat we zeker kijken naar vijftigplussers. Zijn natuurlijk van harte welkom in een ontzettend krappe arbeidsmarkt en het is zo dat extern personeel af en toe ook noodzakelijk is. Stel nou dat we voor bepaalde functies niemand in vaste dienst kunnen vinden, ja, dan gaan

we wel zorgen dat er wel externen komen die het werk gaan doen. Plus, soms heb je specifieke kennis nodig waarvan het ook beter is om die van een adviesbureau te betrekken, dus daar moet je ook gewoon rekening behouden. Maar voorop staat dat we liever vast werven, omdat dat structureel gewoon meer borging geeft in onze organisatie. De vraag die gesteld is, liggen die bedragen en die tabel nou vast per programma? Nee, tot de Burap in ieder geval niet, want dat is moment van de formele begrotingswijziging. Tot dat moment kunnen we kijken wat er nodig is. Dit is ingeschat op basis van wat onze organisatie denkt wat per programma nodig is, dus een aantal programmamanagers hebben daar samen naar gekeken. Nou, het zou best kunnen dat dat nog gaat schuiven, dan zullen we dat richting de Burap ook aan u duidelijk maken. Het is natuurlijk ook zo dat we hier proberen een beetje integraal te werken. Dat is een opgave af en toe voor onze organisatie. Dat weet u ook, maar het wil natuurlijk niet zeggen dat als je vanuit programma A gefinancierd wordt, dat je nooit een bijdrage kunt leveren aan de activiteit van programma B, dus zo hard is die knip nu ook weer niet.

Verder in reactie op mevrouw Hamerslag, want ik merk dat u heel veel interesse hebt in wat die mensen nou precies gaan doen hier. Ik snap dat aan de ene kant wel, we hebben in antwoord op uw vragen redelijk per thema duidelijk proberen te maken van waar zetten we die mensen nu voor in, die fte's nu voor in. Ik weet niet of het nou effectief is om als Staten te sturen op functieprofielen, dat je echt wilt weten wie zich nou hoeveel uren met welke activiteit bezig gaat houden. Dat is misschien niet helemaal wat u bedoelt, dus ik stel de vraag eventjes omdat ik denk dat we echt wel hebben geprobeerd om duidelijk te maken voor welke thema's deze fte's ingezet worden.

En dan vervolgens, en dan ben ik bijna bij het einde van mijn reactie voorzitter, welke doelen uit het klimaatakkoord hebben geleden bij het feit dat we de afgelopen jaren niet genoeg middelen hadden om die doelen te realiseren. Daar hebben we ook antwoord op gegeven bij de vragen die u gesteld heeft mevrouw Hamerslag. We hebben dat gedaan door gewoon even aan te duiden van nou, op deze thema's hebben we gezien dat we wel acties verricht hebben, maar hadden we graag meer stappen op willen zetten. pMIEK staat bijvoorbeeld zo'n mooi sterretje achter. Ja, er is een pMIEK vastgesteld door ons college, dus we hebben er wel degelijk iets aan gedaan. Desalniettemin zien wij dat daar meer inzet nodig is, dus ja, dat hadden we graag gehad. Dat was er niet.

De **voorzitter**: De heer Brouwers.

De heer **Brouwers** (PLUS): Dank u wel voorzitter. Toch nog even een vraag aan heer Smeulders. Als we praten over doelmatigheid en doeltreffendheid, artikel 217a., gaat u daar ook mee aan de gang?

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): Dank u wel voorzitter. Ja dat is de vraag, die heeft u net ook gesteld in uw termijn, daar wilde ik dadelijk nog op komen? Is een algemeenheidsstuk zo hè, dat als u Staten een motie indient dat het college gaat afwegen of en hoe die uitgevoerd worden, dat moeten we nog doen op deze motie. Ook een paar weken geleden pas ingediend, dus daar komt collega van Gruijthuijsen op terug. Daar komt hij met groot enthousiasme en snel op terug. Dank u wel voorzitter.

En de vraag die mevrouw Hamerslag ook stelde van hé, wat gaat u nu doen om die doelen nog zo snel te halen? Nou ja, om te beginnen zo snel mogelijk deze middelen inzetten, mensen werven, zorgen dat onze teams up to speed zijn, want dan kunnen we aan de slag, dan kunnen we dingen gaan bereiken. En wat ik daar tenslotte bij wil zeggen, kijk, die energietransitie, klimaatverandering tegengaan, het natuurlijk zo'n langjarige beweging waarbij sommige dingen ook nieuw zijn. Dus het is altijd een beetje pionieren, het is kijken wat nou het slimste aanpak is? Je weet nooit helemaal zeker of dingen aan de voorkant lukken. Dus nou ja, dat we dat we op sommige punten een beetje vertraging hebben, wil niet zeggen dat we meteen zwaar in de problemen komen, maar we moeten nu wel zo snel mogelijk door. Dus dat is het antwoord dat ik daarop geef.

De **voorzitter**: Dank u wel. Daarmee zijn we bei het einde gekomen van de eerste termijn van uw college. Dan ga ik kijken wie in een tweede termijn het woord wil van u Staten. De heer Tolsma.

De heer **Tolsma** (BBB): Voorzitter, kort vanaf deze plaats. Ik had een motie voorbereid, maar de portefeuillehouder heeft voldoende informatie gegeven en ik heb er voldoende vertrouwen in dat er eerst intern aangenomen wordt voordat er extern gekeken gaat worden.

De **voorzitter**: Oké. Dank u wel. De heer Gremmen, mevrouw van Hazendonk.

Mevrouw **Van Hazendonk** (GroenLinks): Bedankt voor de beantwoording. Ik zie verder af van een tweede termijn.

De **voorzitter**: De heer van der Horst? Nee. De heer van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank voorzitter en dank aan de gedeputeerde voor de beantwoording in eerste termijn. Desalniettemin, ik had toch nog een paar belangrijke vragen gesteld, want vooral de vraag waar gaan we het college nou daadwerkelijk op afrekenen bij de inzet van deze middelen, daar komt toch niet echt een heel duidelijk antwoord op, want ja, er wordt gezegd we komen met nieuwe uitvoeringstoets, maar ja, die nieuwe uitvoeringstoets, die gaat er meer om of er genoeg middelen zijn het komend jaar of dat er niet nog meer geld naartoe moet, in plaats van naar de effectiviteit van die middelen. En dan zegt gedeputeerde al meteen bij, bij voorbaat al, ik hoop op nog meer geld van het Rijk. Dus in plaats van dat er eerst gekeken wordt of het geld nuttig, doelmatig zinvol, besteed wordt, wordt er al meteen gezegd meer, meer, meer geld vanuit Den Haag. Meer geld dus van de Nederlandse belastingbetaler die al stevig onder druk staat en dat vind ik toch wel een merkwaardige reactie, want je moet toch eerst weten of het geld wel effectief besteed wordt voordat je om meer geld gaat vragen.

En dan ook de die effectiviteit in minder energielasten voor onze Brabanders, of als je erin gelooft, minder opwarming van de aarde. Het is allemaal onduidelijk wat dit nou precies allemaal moet opleveren en die antwoorden, die krijgen we op dit moment ook niet van de gedeputeerde, dus ik had er toch wel graag meer duidelijkheid over. Dan wordt er gezegd van ja, bepaalde thema's, nou ja, als er al bepaalde thema's voor ogen staan, dan horen we ook wel graag welke thema's dat zijn, dan kunnen we als Staten daar ook gewoon op controleren, op sturen en op afrekenen. Dus nogmaals de vraag, waar kan dit college op afgerekend worden?

Tot slot. De gedeputeerde sluit niet uit dat er toch weer extern ingehuurd moet worden. Nou, allerlei bureautjes in deze wereld, zoals Smart Links en dergelijke, die zijn er dan toch weer goed mee. Dus nogmaals de oproep, doe dat alsjeblieft niet. Ga niet al die bureautjes inhuren en vooral niet voor allerlei eendaagse evenementen op het gebied van energie en klimaat. Daar schiet de Brabander niks mee op, daar schiet de belastingbetaler niks mee op en daar schiet zelfs het klimaat helemaal niks mee op. Voorzitter, tot zover in tweede termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Schellekens. Toch nog een interruptie. Ja, ook als vijftigplusser is het toch zaak om er snel bij te zijn. De heer Brouwers.

De heer **Brouwers** (50PLUS): Vorige keer trok ik al een sprint. Meneer van Hattem, ik ben toch wel heel benieuwd. Het idee van 50PLUS om juist je te richten op vijftigplussers, wat vindt u daarvan?

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter, ik ben zelf over tien jaar ook vijftigplus, de tijd gaat snel, maar desondanks, heb ik daarstraks in een interruptie al aangegeven, om specifiek doelgroepenbeleid te voeren op bepaalde leeftijdscategorieën, of het nou alleen op jongeren zou zijn of alleen op vijftigplussers, op welke doelgroep dan ook, dat vinden we eigenlijk niet wenselijk. Wat we niet moeten doen is aan alle kanten die externe bureautjes gaan inhuren en hier van een dik belegde boterham te gaan voorzien. Maar nog beter is dit geld gewoon terug te storten naar het Rijk, zodat het daar goed gebruikt kan worden voor

onze ouderen, voor onze vijftigplusser, dat daar eventueel wel een arbeidsmarktbeleid kan worden gevoerd waar de vijftigplusser ook heel veel baat bij heeft.

De **voorzitter**: Uw bewoording is helder.

De heer **Van Hattem** (PVV): Maar niet via deze vorm van doelgroepenbeleid van de provincie.

De heer **Brouwers** (50PLUS): Dus u zegt heel simpel als PVV, 50 procent van de samenleving doet niet meer mee, want daar praat je over, 50 procent is ouder dan vijftigplus. Bent u het daar mee eens?

De heer **Van Hattem** (PVV): Nee voorzitter en ik laat me ook niet die woorden in de mond leggen, want het punt is iedereen moet op een gelijkwaardige manier aan het werk kunnen komen in de Brabantse samenleving en daar moeten gewoon gelijke kansen voor zijn en dan moeten we niet met een specifiek beleid gaan zeggen van die doelgroep, die gaan we voortrekken op de arbeidsmarkt. Die vacatures, die moeten ervoor iedereen zijn. Er zijn ook jongeren die graag een baan willen. Er zijn inderdaad ook mensen van vijftigplus en ook van zestigplus die graag een baan willen hebben en zelfs mensen van over de 70 die nog graag door willen werken. Kan allemaal, maar het punt is, je moet daar niet specifiek een beleid op gaan voeren. Iedereen heeft recht op een gelijkwaardige arbeidspositie in onze samenleving.

De heer **Brouwers** (50PLUS): Ik weet waar de PVV staat. Dank u wel.

De **voorzitter**: Goed, gaat u verder? O ja, u was klaar. Dat is ook zo, want ik had al naar mevrouw Schellekens gekeken.

Mevrouw **Schellekens** (D66): Dank u wel voor de beantwoording van de vragen en verder geen inbreng meer.

De **voorzitter**:
Mevrouw, Leeger.

Mevrouw **Leeger** (CDA): Dank u voorzitter, geen behoefte aan tweede termijn.

De **voorzitter**: Dan heeft de heer Rutjens het woord.

De heer **Rutjens** (JA21): Dank u wel voorzitter, dames, mijnheren, Brabanders. Ja, soms vraag je af waarom wij hier als volksvertegenwoordigers bijeenkomen en waarom we eigenlijk specifiek dit debat voeren. Vanochtend werd al duidelijk dat we eigenlijk beter de agendacommissie kunnen schrappen en vandaag hoorden we dat de VVD zelfs zaken over het budget niet wil bespreken. Niet hier in Provinciale Staten en gedeputeerde is het daar blijkbaar mee eens. Ook blijkt uit de beantwoording van schriftelijke vragen, gesteld door Partij voor de Dieren, dat er kaders en randvoorwaarden bij dit voorstel ontbreken. Als je dan een kader aanbiedt, is dat ook niet de bedoeling. Het is duidelijk voorzitter, dat de toon door de toekomstige coalitie voor de komende vier jaar eigenlijk is gezet. We gaan een hele hoop dingen liever niet bespreken. En als het gaat over de inhoud van dit voorstel, doet iedereen net alsof er gratis geld is. 'We krijgen geld.', een letterlijke quote. Het is heel moeilijk om nee te zeggen, maar voorzitter, het is helemaal niet moeilijk om nee te zeggen. Het is makkelijk om nee te zeggen, want waar zegt u namelijk nee tegen? U zegt nee tegen nog meer inflatie, nee tegen nog meer belastingdruk. Stop met het geld verkwisten, ook in Brabant, want daar zijn wij verantwoordelijk voor. Het enige wat er met deze geld verkwisting gebeurt, is dat de brede welvaart van allerlei clubjes, zoals Smart Links, wordt bevorderd, maar niet voor de Brabanders zelf. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga naar de heer Oudenhoven.

De heer **Oudenhoven** (Lokaal Brabant): Dank u wel voorzitter. De beantwoording van gedeputeerde met betrekking op personeel en de programma's was voor ons voldoende. We hebben geen tweede termijn nodig. Dank je wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Hamerslag.

Mevrouw **Hamerslag** (Partij voor de Dieren): Ik wil graag de gedeputeerde bedanken voor dat uitgebreide antwoord op mijn vragen en daar laat ik het bij.

De **voorzitter**: De heer Minkels.

De heer **Minkels** (Forum voor Democratie): Geen vragen, dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Brouwers.

De heer **Brouwers** (50PLUS): Ik zie af van mijn tweede termijn voorzitter.

De **voorzitter**: Dan ga ik nog eventjes kort naar de gedeputeerde.

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik denk ook dat het kort kan, want ik heb weinig vragen gehoord moet ik eerlijk bekennen. Maar ik wil nog wel ingaan op een ding wat de heer van Hattem zei. Kijk, hij zei, de gedeputeerde wil nog meer geld van Den Haag. Dat klopt, wetende dat wij weten en dat dat ook wel ui eerder onderzoek gebleken is, dat de decentrale overheden te weinig geld nu krijgen van de Rijksoverheid, zelfs met dit nieuwe voorstel om hun taken op het gebied van klimaat en energie uitvoeren. Dus ik hecht er wel heel erg aan door aan te geven ja, wij willen extra geld, maar wel omdat we taken hebben en omdat wij nou een energiebeleid geformuleerd hebben, een klimaatbeleid geformuleerd hebben dat we uit moeten voeren. Dus het is niet zomaar geld om het geld te krijgen, het is het geld om die doelen uit te voeren. En mocht het nou zo zijn dat de Rijksoverheid, het nieuwe kabinet, je zult het maar zien, dadelijk alle klimaat-energiedoelen schrapt en u hier in de Staten dadelijk zegt, gaan we niet meer doen. Ja, dan hebben we geen geld nodig van Den Haag. Het is echt gerelateerd aan de taken en aan onze beleidsdoelen. Belangrijk om uitspreken.

De **voorzitter**: U wordt geïnterrupteerd door de heer van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ja voorzitter, maar daar zit nog altijd, dank voor de beantwoording, maar er zit nog altijd een vraag achter, want die vraag de erachter zat, hoe kan de gedeputeerde dat al stellen als je niet eens kan aangeven of dit beleid wel effectief is dat wordt uitgezet? Of het geld wel terechtkomt waar het voor bedoeld wordt en of ermee doelen worden gehaald? En als hij daar nou nog een duidelijk antwoord op kan geven, dan kan je nog zeggen van ja, we hebben misschien meer geld nodig, maar als hij daar nog eens op in kan gaan, anders is het gewoon al meteen voor de Bühne roepen of eigenlijk voor de troepen uit van meer, meer, meer geld.

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik heb het net al aangegeven, het is natuurlijk echt wel op een hele serieuze wijze onderzocht wat er dan nodig is bij de decentrale overheden om de doelstellingen die de Rijksoverheid heeft gesteld, om die uit te kunnen voeren en wat je daarvoor nodig hebt. En vandaar dat je nu al kunt zeggen dat we nog steeds te weinig geld krijgen om doelen uit te voeren. Dat is onderzocht en dat kunnen we dus op een hele serieuze manier ook onderbouwen. De Rijksoverheid vraagt aan ons om de inzet van deze middelen ook te onderbouwen en het is in die zin ja, nee. Kijk, op het moment

dat wij deze middelen nu niet ingaan zetten voor FTE's en voor personeel, dan gaan ze terug naar Den Haag. Dus dat zoekt de verantwoordingssystematiek die daar wel degelijk onder zit. Het zijn rijksmiddelen, de Rijksoverheid stel doelen. Of zij hun eigen doelen op die manier halen of niet, daar gaan ze zelf over. Wij krijgen deze middelen om een bijdrage te leveren aan de uitvoering van die doelen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter, ik ben toch nog niet helemaal content met de beantwoording, want het geld wordt namelijk toegevoegd aan het organisatiekostenbudget. Dus het is wel een stuk echt uitvoering waar wij als provincie overgaan en dan moeten wij als PS ook gewoon kunnen controleren op de effectiviteit van het geld wat wordt ingezet en of die doelen ook behaald worden. Niet alleen of het Rijk zijn zin daarin krijgt of al of niet daarop meekijkt, dus kan de gedeputeerde ook aangeven hoe die het dan hier op provinciaal niveau die middelen inzet of ja, effectief verduidelijkt?

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): Hier zit een lichte toets op van de Rijksoverheid, dus zij toetsen feitelijk gewoon van hé, heb je die middelen nu ingezet voor personeel. Ze gaan verder niet kijken wat hebben die mensen dan in al hun uren gedaan, dus daar gaan ze niet naar kijken. Dat is de wijze waarop wij verantwoorden richting Den Haag over deze middelen, want dat in deze zin is dat de rechtmatigheid die hierop zit. Dus dat zullen we ook nu als PS rapporteren en ondertussen rapporteren wij in de p&c cyclus, dus vooral ook in de jaarrekening, natuurlijk over al onze activiteiten gerelateerd aan energie- en klimaatbeleid, hebben we KPI's geformuleerd en kijken wij of we die halen, mag u ons op controleren.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank voorzitter. Dan is het nog de vraag of dat ook effectief te herleiden is op wat hier wordt ingezet. Maar gaat de gedeputeerde ook kijken of het überhaupt wel zin heeft in de energieaankpak, of blijft het hangen in de sfeer van allerlei events organiseren, energiefestivals en dat soort dingen. Hoe gaat hij nou echt kijken of dit ook in de samenleving effectiviteit gaat hebben op het gebied van aankpak van energie en klimaat?

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): We hebben natuurlijk een aantal rijkstaken, we moeten een aantal zaken realiseren. Denk bijvoorbeeld aan zo'n pMIEK, die moeten wij gewoon gaan opstellen. We hebben mensen nodig die dat gewoon doen, die zorgen dat er een voorstel komt dat technisch klopt, waarover is afgestemd met de netbeheerders, met de restregio's, gemeentes, dat gaat gewoon allemaal gebeuren. Daar gaan die mensen zich voor inzetten. Geldt hetzelfde voor het nationaal actieprogramma laadpalen. Ja, wij gaan gewoon coördineren dat er laadpalen komen, dus dat is wat we doen en af en toe heb je daar ook een festival bij nodig, maar die mensen doen ondertussen gewoon hun werk en ik denk dat u dat zelf eerlijk gezegd ook wel begrijpt.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Smeulders** (GS, PvdA): Ik denk dat dit mijn bijdrage was voorzitter.

De **voorzitter**: Oké. Dank u wel. Dan sluit ik beraadslagingen over dit voorstel. Er ligt nog een beperkt bespreekpunt, dat gaan we ook heel snel bespreken, maar ik heb begrepen dat een aantal mensen even heel graag kort wil schorsen, dus dat doe ik vijf minuten.

De vergadering wordt geschorst.

Beperkte bespreekstukken

27/23 Interim omgevingsverordening – regelwijziging 5 (grootschalige logistiek)

De **voorzitter**: Dames en heren. De bel heeft geklonken, we zijn al langer dan vijf minuten, dus ik heropen de vergadering. En aan de orde is een beperkt bespreekstuk. Ik zou iedereen willen verzoeken ook zijn mond te houden, want de vergadering is begonnen. Het beperkte bespreekstuk gaat over, ik zou ook het college willen verzoeken de mond te houden, dan gaan we door met het beperkte bespreekstuk Statenvoorstel 27/23 Interim omgevingsverordening regelwijziging vijf. Het gaat over grootschalige logistiek. Er is een aantal mensen, een drietal mensen, wat een maidenspeech gaat houden, dus u weet wat dat betekent. En ik geef als eerste het woord aan de heer van der Broek met zijn maidenspeech.

De heer **van den Broek** (GroenLinks): Voorzitter, als nieuwkomer in de provinciale politiek rol je soms midden een dossier in. Dat geldt in dit geval nu ook voor mij, ook al is de discussie over grootschalige logistiek voor mij geen vreemde. Ook in De Kempen staan op bedrijventerreinen grote hallen met ontelbare vrachtwagens ervoor en het kan nog groter.

Het voorstel wat we nu behandelen is een uitwerking van het voorbereidingsbesluit wat Provinciale Staten een paar maanden geleden al genomen heeft. Alleen maar uitwerking zou u denken. Toch wil ik namens onze fractie hier wel het een en ander over kwijt. Ten eerste het belang van het onderwerp. Dat lijkt iedereen wel te snappen.

Een wildgroei van grootschalige logistieke activiteiten heeft impact, grote impact zelfs, op de uitstraling, de bereikbaarheid, het energieverbruik, het ruimtebeslag van de omgeving en nog veel meer. Het risico bestaat dat Brabant vol komt te staan met lelijke grote blokkendozen en dat willen we niet. Wat dat betreft moet de provincie daar paal en perk aan stellen. De provincie moet hier de regie over gaan voeren en dat gaan we met dit voorstel doen. Dat is positief.

Ten tweede zijn die vorige vergadering ook moties aangenomen, moties die wat ons betreft nog niet uitgevoerd zijn. Zo heeft PS gevraagd om een onafhankelijk onderzoek naar de draagkracht van Brabant wanneer aan alle initiatieven voor grootschalige logistiek ruimte wordt geboden. Kortom, het mogelijke algehele plaatje en de effecten daarvan op gezondheid, landschap, milieu, enzovoorts. Dit onderzoek is nog niet gedaan. Wij beschouwen deze motie dan ook als niet uitgevoerd en zullen het volgende college eraan houden dat alsnog te doen.

Daarnaast is er ook nog de motie 14A, waarbij er opgeroepen is om veel meer kwalitatieve criteria in te bouwen, dan nu het geval is en ook hiervan zien wij weinig terug. Zo is de regeling met betrekking tot verticale bouw te zacht opgenomen en lezen we niets over esthetiek, arbeidsomstandigheden of de koppeling met het regionale ecosysteem en dat vinden wij teleurstellend. We hadden meer verwacht. Wij zullen als fractie de komende maanden dan ook alsnog initiatief gaan nemen om dit proberen te regelen.

Tenslotte voorzitter, lijken we nu strenge regels te gaan stellen. In grote delen van Brabant wordt de uitbreiding of nieuwvestiging van grootschalige logistiek verboden. Maar in de regels zitten wel mogelijkheden om van dit verbod af te wijken. En de criteria om dit te kunnen doen zijn subjectief en multi-interpretabel. Want wat is een redelijke uitbreiding en wanneer is regionale meerwaarde voldoende aangetoond? GS zal dit moeten beoordelen. Maar daardoor weten wij als PS eigenlijk niet hoe streng onze regels zijn en of ze bereiken wat we willen. Daarom heeft onze fractie een motie opgesteld die ik bij dezen samen met SP, Volt, ChristenUnie-SGP, 50PLUS, D66, Partij voor de Vrijheid en Partij van de Arbeid indien. Wilt u dat ik de oproep nog voorlees of is dat voldoende?

De **voorzitter**: Wat u wilt, maar hij wordt ook wel gewoon uitgedeeld en staat op de website.

De heer **van den Broek** (GroenLinks): Oké, tot zover. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel en gefeliciteerd. En dan geef ik voor de volgende maidenspeech de heer Deckers het woord.

De heer **Deckers** (PvdA): Ja voorzitter, dank u wel. Een paar weken geleden stond ik in het Philipsstadion voor een van de laatste uitvoeringen van Groot's met een zachte G, toen ik die volgende ochtend een filmpje van die bijeenkomst aan mijn kinderen liet zien, vroegen zij mij wie die meneer met die bril en die gitaar eigenlijk was die de hele tijd door Flemming aan het heen zingen was. En natuurlijk heb ik ze ietwat geïrriteerd uitgelegd wie Guus Meeuwis is, maar vooral beseftte ik mij wat er aan het gebeuren was. Brabant verandert. Denk ik dat Guus Meeuwis aardig is, voor de nieuwe toekomst, voor de nieuwe generatie, de nieuwe toekomst staat Flemming klaar.

Brabant maakt de eigen toekomst en voorzitter daar op een goede manier richting aangeven, dat is de reden dat ik hier sta en dat vraagt wat mij betreft om toekomstgerichte keuzes. Keuzes voor meer betaalbare woningen, keuzes voor gezonde leefomgeving en keuzes voor een toekomstbestendige economische ontwikkeling. En voorzitter, dat is dus niet kiezen voor grootschalige distributiecentra. Wij zien geen grote toekomst voor deze sector in onze provincie en de PvdA-fractie is daarom ook heel blij dat de Staten een stevig hek geplaatst hebben om Brabant als het gaat om de vestiging van nieuwe blokkendozen. Wij steunen daarom ook van harte de uitwerking van de ambitie in de IOV. In die uitwerking worden in artikel 3.44 wel een aantal afwijkmogelijkheden genoemd. En wij begrijpen best dat wij onszelf niet onnodig klem moeten zetten in al te streng regels, maar tegelijkertijd de richting die deze Staten op willen, is helder. Grootschalige logistiek is niet de toekomst voor Brabant en daarom heb ik, in navolging van mijn voorganger van GroenLinks, eigenlijk één vraag. In welke mate verwacht het college dat het van deze afwijkmogelijkheden gebruik gaat maken? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel en gefeliciteerd. De heer Heijmans, SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter, ik hoop dat u mij toestaat dat van mijn plaats te doen omdat ik me beperk tot min of meer een stemverklaring. Dit besluit dat nu voorligt, voorstel dat voorligt, is een logisch gevolg op besluitvorming in de Staten van drie maart. Toen hebben wij als SP ingestemd met het voorstel van het college. Nu maken we dat min of meer definitief en het zou naar mijn idee niet goed zijn als we, terwijl er een college zit wat in reservetijd zit, nu nog met grote voorstellen tot wijziging van beleid zouden komen. Dus voorzitter, mijn fractie zal instemmen met het voorstel. De motie, die steunen wij omdat dat slechts een heel beperkte ingreep doet of eigenlijk geen ingreep op het beleid en dat vinden we nog net acceptabel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank voorzitter. Ik ga vandaag ook niet hele betogen herhalen wat we eerder bij het voorbereidend besluit hebben gehouden en later ook nog in de themacommissie over de XXL-distributiecentra, waar wij als PVV-fractie ook ernstige bezwaren tegen hebben. Maar ik heb wel een aantal moties die ik zal indienen en daar wil ik wel even kort bij stilstaan.

Allereerst een motie 'Aanscherping beleid grootschalige logistiek' en dat is eigenlijk omdat we vinden dat dit voorstel nog tekortschiet. Dat hebben we in het voorbereidend besluit ook aangegeven, er wordt op heel veel plekken alsnog mogelijkheid gecreëerd om XXL-logistiek te kunnen vestigen en daarom vragen wij ook Gedeputeerde Staten om in de motie met voorstellen te komen om voor bepaalde locaties een nog meer restrictief beleid in te voeren. Deze motie dienen we in gezamenlijk met de fractie van ChristenUnie-SGP. Ook samen met de fractie van ChristenUnie-SGP dienen we een motie in over geen grootschalige logistiek voor bedrijven die zich met name op arbeidsmigranten richten. We moeten ons vooral richten op onze Brabantse arbeidsmarkt en niet op de inzet van arbeidsmigranten. Dat draagt niet bij aan onze eigen economie, maar ook niet aan het welzijn en de omstandigheden van deze arbeidsmigranten.

Dan heb ik nog een motie 'Het voorkomen van belastingontwijking via grootschalige logistiek'. Er is recent een uitgebreide reportage geweest in de Brabantse dagbladen over belastingontwijgingsconstructies die via XXL-distributiecentra lopen. Ik heb hier ook over gesproken in de themacommissie met de gedeputeerden. Het probleem is dat we als provincie niet direct een aanpak kunnen doen op het gebied van belastingontwijking, maar we kunnen natuurlijk wel samenwerking zoeken met medeoverheden en met de

Belastingdienst om zulk soort zaken tegen te gaan. Dit wordt ook van andere ondernemers gevraagd en wij als overheid, als medeoverheid, kunnen hierin niet achterblijven, dus daarom een motie om hierop in te zetten om zulke ontwijkingsconstructies tegen te gaan.

Dan vragen we in een motie om geen focus meer te leggen in het Beleidskader Economie 2030 op XXL-logistiek. Dat staat er nog steeds in verwoord als zodanig, dus het zou tegenstrijdig zijn dat we hier aan de ene kant inzetten op het beperken van XXL-distributiecentra en anderzijds het via het Beleidskader Economie zouden stimuleren. Dus om consequent te zijn ook een motie daarover. Gisteren verscheen in het Eindhovens Dagblad nog een artikel over Eenheid West dat het college van de gemeente Geldrop-Mierlo hier heel kritisch over is dat deze locatie nog steeds in het ruimtelijk voorstel zit voor XXL-distributie. Daar zijn ernstige bezwaren bij en daarom vragen wij om niet voor de troepen uit te lopen en deze locatie uit het ruimtelijk voorstel te halen.

En tot slot voorzitter, hebben wij nog een extra motie die wij indienen. Dat is 'Geen XXL-asiellogistiek locatie Cranendonck', want dat is een XXL-asiellogistiek centrum in Cranendonck in Maarheeze, waar heel veel overlast van is. 1500 asielmigranten die daar gehuisvest worden op een enorm terrein en dat is ook een vorm van grootschalige logistiek van de asielindustrie. Daar moet ook een eind aan komen en daarom dienen we als PVV-fractie deze motie in. Voorzitter, tot zover in deze termijn.

De **voorzitter**: Wij kennen de moties niet, we zullen er zo meteen naar kijken. Ik geef het woord aan de heer van de Langenberg met zijn maidenspeech.

De heer **Van de Langenberg** (D66): Dank voorzitter. Opgelid als planoloog, werkzaam in gebiedsontwikkeling, maar vooral ook als Brabander fietsend door het Brabantse landschap, ben ik gefascineerd geraakt door de vraag hoe richten we onze leefomgeving in? Duidelijk mogen zijn dat ruimtelijke ordening gezien de woningbouwopgave en onze behoefte aan werklocaties en andere zaken, actueler is dan ooit. Als ik door Brabant fiets, is het ook duidelijk dat het tijd is om duidelijke keuzes te gaan maken van wat willen we met die ruimte? Of zoals een wijs man vrij recent nog verwoorde, niet alles kan overal. Voor D66-Brabant is het duidelijk dat we moeten ingrijpen om een halt toe brengen aan de grootschalige logistieke locaties op onze bestaande bedrijventerreinen. Het extreem hoge tempo waarmee dit soort bedrijfslocaties naar Brabant zijn gekomen en nog steeds komen, vinden wij te hoog en ongewenst. Het enorme ruimtebeslag wat hiermee gepaard gaat, gaat ten koste van onder andere infrastructuur van de ruimtelijke kwaliteit, de landschappelijke kwaliteit van onze provincie en ook zijn er negatieve effecten voor onze woningmarkt. Laten we onze bedrijventerreinen efficiënt benutten en gaan voor kwaliteit boven kwaliteit, kwaliteit boven kwantiteit. D66 maakt graag ruimte voor de circulaire economie en we willen ook niet uitsluiten dat belangrijke logistieke bedrijven in de keten van de Brabantse ecologische economie, economische ecosysteem moet ik zeggen, excuus, dat die nog wel een plek hebben in onze provincie. D66-Brabant stemt van harte in met deze maatregel.

Wel vinden wij het van belang dat wij als Staten gezamenlijk nog beeld hebben op de uitzonderingsbepalingen in deze regeling die voorligt en daarom hebben wij de motie van GroenLinks, die zojuist genoemd is, mede ingediend. Nou en wie weet, over tien, twintig jaar, mag ik dan, samen met alle andere Brabanders, door hoogwaardige werklocaties in ons Brabant fietsen en hopelijk kan ik daar ook omheen fietsen in plaats van alleen doorheen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel en gefeliciteerd. Mevrouw Leeger.

Mevrouw **Leeger** (CDA): Dank u wel voorzitter. Medio december heeft de minister van EZK in een Kamerbrief een aanscherping aangekondigd van het ruimtelijk economisch beleid waardoor het risico op ongewenste ontwikkelingen van grootschalige logistiek toeneemt en de noodzaak tot de beperking ervan evident is. In maart hebben we in dit kader een voorbereidingsbesluit genomen om dit te waarborgen. Het nu voorliggende besluit is daar een logisch uitvloeisel van, gezien de beperkte geldingsduur van het

voorbereidingsbesluit. Tevens wordt in het voorliggende besluit uitvoering gegeven aan de in maart aangenomen moties ten aanzien van dit onderwerp. Wij delen het beeld van de noodzaak om vooruitlopend op de vaststelling van het beleidskader de ontwikkeling van grootschalige logistiek op ongewenste locatie te beperken. We onderschrijven het grote belang dat dit in samenspraak met gemeenten en regio's wordt aangevlogen. Duidelijkheid over wat ergens wel of juist niet mag, is voor zowel overheden als ondernemers, maar ook voor burgers van groot belang. De forse toename van de logistiek bebouwing is weliswaar een rechtstreeks gevolg van ons aller bestel gedrag, maar we moeten waken voor een verdozing en verrommeling van ons mooie Brabant en zuinig zijn op ons mooie landschap. Zoals ook al in de themabijeenkomst is aangegeven, kunnen wij instemmen met het voorliggende besluit. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Meneer Rutjens.

De heer **Rutjens** (JA21): Dank u wel voorzitter, dames, mijnheren, Brabanders. Zodra het over logistiek gaat, gebruiken we vaak het woord 'blokkendozen' en dan roept iedereen boe, maar misschien moeten we ook daar eens kijken wat voor perspectief we daarbij hebben. Vergelijk het bijvoorbeeld met de defensie-industrie. Oorlog, ontwapenen, een beetje viezige industrie, maar zodra er in Oekraïne een oorlog ontstond, zijn het dezelfde partijen die zo tegen de defensie-industrie waren, wil iedereen ensign Ivan de oorlog verklaren. Zo zitten het misschien ook wel met grootschalige logistiek in elkaar. Begrijp me niet verkeerd, wij zijn ook voor dit voorstel. Wij vinden ook dat er meer geclusterd moet worden en we hebben destijds ook zeker voorgestemd. Niemand wil immers een blokkendoos.

Maar laten we ook eens even kijken naar een voorbeeld, de firma Axxel in Diessen bijvoorbeeld. Die zit er al 90 jaar en die maakt zich, terecht misschien wel, zorgen over haar toekomst. Dreigt de provincie Noord-Brabant in te grijpen? Volgens de antwoorden van het college niet. Volgens de antwoorden van het college laten ze het aan de gemeente wat er precies mee moet gebeuren. Maar er ligt nu een motie voor om ook daar weer in te grijpen, ook daar de provincie die die de macht overneemt. Een belangrijke vraag en graag een reactie van gedeputeerde daarop.

Laten we ook niet vergeten het dilemma van de arbeidsmigranten. We hebben inmiddels meer dan 100.000 arbeidsmigranten in Brabant die meestal lage lonen arbeid verrichten. Behalve dat ze voor een enorme druk op onze woonruimte zorgen, zorgen ze ook voor druk op de lonen. En zolang er nog steeds Brabanders thuiszitten, is dat een hele onwenselijke ontwikkeling.

Bovendien is dat een rem op innovatie, een rem op arbeidsproductiviteit, zoals u wilt. Misschien voor mijn part, noem het maar brede welvaart, die dus ontbreekt. Laten we ook niet vergeten dat we voor onze economie, voor onze maakindustrie, waar we in Brabant terecht trots op zijn, dat we daar ook logistiek voor nodig hebben en laten we ook niet vergeten dat zolang u nog bij Bol.com tuinstellen besteld, bij Zalando uw zomerschoenen en bij Amazon reisboeken en bij Picnic die via die vreselijk instabiele Picnic autootjes uw quinoa laat bezorgen, dat u ook zelf verantwoordelijk bent voor de logistiek die in Brabant is. Wij gaan voor dit voorstel stemmen, maar laten we niet vergeten dat we hier ook een eigen verantwoordelijkheid hebben. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Oudenhoven.

De heer **Oudenhoven** (Lokaal Brabant): Voorzitter, ik doe het vanaf hier als u dat niet erg vindt. Wij maken geen gebruik van de spreektijd. Wij gaan sowieso akkoord met het voorstel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Putman.

Mevrouw **Putman** (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Van windmolens wordt wel eens gezegd dat ze horizon vervuילend zijn. Nou leveren windmolens nog energie op. De enorme logistieke hallen waar we het nu over hebben, vervuilen vaak de complete horizon en slokken onze kostbare landbouwgrond op.

En wat het oplevert? Ruimte en energieverstopping, overlast op wegen en extra druk op de woonsector door het aantrekken van goedkope arbeidsmigranten.

Het is dus kwestie om de wildgroei aan grote XXL-dozen te stoppen, maar met dit voorstel wordt de grootschalige logistiek alleen wat afgeremd. Echt paal en perk wordt er niet gesteld. In het voorstel is maatwerk mogelijk en daar waar het wenselijk is, moet er toch uitgebreid kunnen worden met allerlei criteria die voor meerdere uitleg vatbaar zijn. En op voorhand wordt een hele waslijst met locaties uitgezonderd van dit besluit. Voorzitter, onze provincie telt 56 gemeenten en voor 56 locaties is een uitzondering mogelijk. Waar hebben we het hier dan over? XXL kan overal. Met XXL verliezen we ook kostbare stikstofruimte. Stikstofruimte die we hard nodig hebben voor het omschakelen van onze boeren, die we hard nodig hebben voor de woningbouw en die we hard nodig hebben voor het herstel van de natuur. In de vorige Statenperiode in maart, was duidelijk dat XXL in Brabant praktisch de vrije hand krijgt. Laten we in deze Statenperiode echte keuzes maken. Het mag duidelijk zijn dat wij tegen het voorstel stemmen, omdat wij ervan overtuigd zijn dat dit soort halfslachtige maatregelen in de weg staan van echte effectieve maatregelen. Het is al gezegd, maar ik herhaal het ook nog even, niet alles kan overal.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Minkels.

De heer **Minkels** (Forum voor Democratie): Dank u wel voorzitter. Forum voor Democratie is voor het voorstel. Een aantal zaken hebben positieve effecten, mocht dit voorstel worden aangenomen. Dit is ook vanzelfsprekend, aangezien het beperken van grootschalige logistiek op ongewenste locaties, direct en indirect gevolg heeft voor ons Brabants landschap. Gevolgen voor zowel de omgevingskwaliteit, mobiliteit en de natuur. Ons landschap zal niet langer volgebouwd worden met grote blokkendozen. Daar zullen de boeren ook blij mee zijn. Weilanden kunnen blijven bestaan zonder dat daar grote bedrijven of de overheid op zitten azen. Ook scheelt het voor onze mobiliteit. Geen grotere industrieterreinen of verdere uitbouw ervan voorkomt ook extra verkeershinder. Dit voorstel zou positieve gevolgen met zich meebrengen, waar wij ons in kunnen vinden. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel meneer Minkels. Ik ga naar de heer Brouwers.

De heer **Brouwers** (50PLUS): Voorzitter, ik zie af van mijn spreektijd.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar de heer Schipper.

De heer **Schipper** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Het voorstel wat hier voorligt, ligt wat ons betreft wel in lijn met eerdere besluiten van de Staten, dus in die zin zullen we het voorstel ook steunen. Wel hebben wij enkele zorgpunten en dat gaat dan met name bijvoorbeeld rond de problematiek met de arbeidsmigratie en logistieke hotspots in combinatie met een goede huisvesting. En dat is voor ons een serieus issue. We willen die graag ondervangen, maar we hebben ook begrepen dat het eigenlijk heel erg moeilijk is om dat af te dwingen. Om die reden willen we dus op dit moment ook terughoudend zijn met nieuwe mogelijkheden voor grote logistieke hotspots.

Daarnaast willen we dat de uitvoering van de bouw past binnen de regels voor bouwen in Brabant en ook bij de komst van de hotspots wordt in een natuurvergunning gekeken naar de stikstofemissie. En wij weten dat er dan meestal gerekend wordt met de elektrische apparatuur en wat wij graag willen, is dat er ook op gehandhaafd wordt dat het ook daadwerkelijk gebeurt. Want het wordt ook nog wel eens rond gerekend. Tenslotte maken we ons ook wat zorgen over de voorwaarden voor de afwijkingsmogelijkheden, aangezien deze voor een deel bestaan uit subjectieve termen en afwegingskaders en dat zien we graag nader onderbouwd.

De **voorzitter**: De heer Rutjens.

De heer **Rutjens** (JA21): Dank u wel voorzitter. Ik hoorde het woord arbeidsmigranten, ik hoorde dat de ChristenUnie zich zorgen maakt over arbeidsmigranten of arbeidsmigratie, ik miste het even. Misschien kan de ChristenUnie verduidelijken waar ze zich zorgen over maken en of dat ze ook vinden dat het aantal van meer dan 100.000 in Brabant dat te veel is.

De heer **Schipper** (ChristenUnie-SGP): Wij maken ons vooral ook zorgen over de huisvesting van arbeidsmigranten en dat dat op een goeie manier geregeld wordt. En wij zien dat daar heel veel druk op staat. En om die reden hebben wij ook zoiets van, dat moeten we aanpakken met elkaar.

De heer **Rutjens** (JA21): Dus ook de aantallen?

De heer **Schipper** (ChristenUnie-SGP): Uiteindelijk kan het dus ook gaan om de aantallen als wij zien dat het uiteindelijk voor Brabant een ingewikkeld vraagstuk wordt.

De **voorzitter**: Dank u wel. U was aan het einde van uw betoog gekomen volgens mij hè? Dan komen we bij het einde van de bespreking door uw Staten. Zo meteen geef ik de gedeputeerde het woord. De griffie en ik hebben ondertussen kennis kunnen nemen van de motie 'Geen XXL-asiellogistiek locaties Cranendonck' en zoals de heer van Hattem ongetwijfeld verwacht, verklaar ik deze buiten de orde. Want u kunt het wel zo noemen, maar als je er technisch naar gaat kijken, dan is dat niet zo. Dus dit is geen onderdeel van deze discussie. Zo kun je hem niet kwalificeren. De heer van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ja voorzitter, en zoals de voorzitter wellicht verwacht, wil ik daar wel een ordevoorstel over doen, want we zien vandaag dat eigenlijk.

Onhoorbaar geluid vanuit de zaal.

De heer **Van Hattem** (PVV): Nee, maar voorzitter, even serieus. Het gaat er mij vooral om, dit is een heel zwaarwegend onderwerp wat echt leeft in de Brabantse samenleving en met name in een dorp als Maarheeze en er wordt vandaag van allerlei kunstgrepen toegepast om dat onderwerp niet te bespreken, terwijl er notabene een kabinet over dreigt te vallen vandaag. En als wij het er hier niet over kunnen hebben, als wij hier als volksvertegenwoordiger onze volksvertegenwoordigende rol niet kunnen doen, dan heb ik gewoon zo'n motie gewoon nodig als instrument om dit ter sprake te kunnen brengen. Dus hierbij een ordevoorstel om deze motie gewoon toch te behandelen.

De **voorzitter**: Maar u begrijpt, ik heb mij niet bij het eerdere ordevoorstel benoemd. Ik ben ingehuurd om te beoordelen of het past binnen het onderwerp wat aan de orde is, vandaar mijn beoordeling. U heeft zojuist een ordevoorstel gedaan en dat ga ik in stemming brengen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter, het is ook niet in uw richting.

De **voorzitter**: Nee, dat was mij helder.

De heer **Van Hattem** (PVV): Het is echt richting de collega's in deze Staten en een oproep om het wel te behandelen.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voorzitter, voorafgaand daaraan zou ik graag vijf minuten willen schorsen en even met alle fractievoorzitters bij elkaar komen.

De **voorzitter**: U vraagt om schorsing, dat is ook een ordevoorstel, gaan we eerst dat doen. We schorsen kort.

De vergadering wordt geschorst.

De **voorzitter**: Dames en heren, we zouden kort schorsen. Ik heropen de vergadering. Er waren twee punten van orde gemaakt, één punt van orde is afgewikkeld. Ik kijk nog even naar de heer van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank voorzitter. Ik had om een stemming gevraagd over het ordevoorstel ten aanzien van de motie over het azc in Maarheeze om dat ook te zien als een XXL-logistiekcentrum voor de asielindustrie, maar we hebben het net besproken. Ik vind dat wel een duidelijk gevoel wat bij de mensen leeft in Maarheeze, wat we ook in deze zaal moeten kunnen bespreken en daar moeten we met zijn allen een goed moment voor vinden om dat te kunnen doen. Dus dat signaal moeten we zeker op gaan pakken. En ik betreur het nogmaals dat dat vandaag niet heeft kunnen gebeuren, maar ik zal nu de stemming over het ordevoorstel intrekken, maar wel met dit gegeven en dit signaal hier achterlatend. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Oké, dank u wel. Dan geef ik het woord aan de gedeputeerde.

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Ja voorzitter, dank u wel. Wederom spreken wij over het voorbereidingsbesluit en de vervolgstappen daarin, waar we het al eerder dit jaar met elkaar over gehad hebben. Mooi te erkennen, dat te zien ook, dat dat er veel waardering is voor de wijze waarop we hier ook een stap naar voren zetten als Brabant, om ook echt voorloper te zijn om grip te krijgen op ongebreidelde XXL-ontwikkelingen en dat we het daar laten landen waar het ook echt kan.

Tevens wil ik de mensen die hun maidenspeech hebben gehouden vandaag van harte feliciteren met hun bijdrage.

Dan kom ik bij de heer van der Broek, die heeft een motie ingediend. Kom ik zo meteen op. Maar hij stelde ook nog een vraag over onder andere de verticale bouw en daar moet ik toch van zeggen dat wij denken dat het er ook wel in zit. Zowel bij het onderdeel zorgvuldig ruimtegebruiken als bij de uitzonderingsregel is het opgenomen. Dus misschien is het goed om daar nog eens een keer met elkaar wat dieper naar te kijken hoe dat wij dat bedoeld hebben, maar het is wel de bedoeling dat dat die richting, dat die ook echt wel uit het stuk uitstraalt. En uiteindelijk is het wel altijd een afweging die de gemeente maakte, het is niet iets wat wij opleggen.

De **voorzitter**: Ja, gaat uw gang.

De heer **van den Broek** (GroenLinks): Bedankt, mevrouw de voorzitter. Ja kijk, die verticale bouw, als je kijkt naar de regelwijziging waar die in staat, daar staat dat die verticale bouw en zorgvuldig ruimtegebruik natuurlijk, dat die zijn afgewogen en betrokken zijn bij de ontwikkeling. Ja kijk, die afweging blijft natuurlijk nog steeds vrij vaag. Als je gaat denken aan parkeerplaatsen onder het pand kun je zeggen nou ja, dat is afgewogen, maar het is te duur, dus we doen het niet. Dat vinden wij al een zwakker argument. Of je gaat zeggen het is afgewogen, maar vanwege de bodem of water of zo, kan het niet. Ja, dat is een andere discussie. Dus alleen om te zeggen die verticale bouw, dat hebben we meegenomen dat wordt afgewogen en daar wordt eigenlijk min of meer van gezegd, dat wordt even meegenomen in de planvorming, dat vinden wij dus te zwak en dat willen wij aan gaan aanscherpen.

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Maar toch. Dit betreft een regel waar de gemeente rekening mee moet houden, maar de gemeente, het gemeentebestuur, blijft het bevoegd gezag en zij maken de afwegingen en zullen daar een toelichting op moeten geven. Daarmee zullen we ook zien dat die beweging ingezet wordt,

maar om dat aan de voorkant heel hard te definiëren, dat kun je bijna niet doen, want wij kennen de situaties niet waar de afweging op betrekking heeft en welke elementen daar gewogen moeten worden.

De **voorzitter**: Meneer van den Broek.

De heer **Van den Broek** (GroenLinks): Voorzitter, als ik mag, het is geen vraag, maar misschien een afsluitende opmerking. Ja, dan zouden wij het eerder zien als een soort van stelregel, van dit moet er gebeuren of er moeten grote, belangrijke argumenten zijn waarom daarvan afgeweken zou kunnen worden. Dan draai je de bewijslast iets meer om en dan maak je het wat scherper. Maar dat is waar wij in ieder geval als fractie aan zitten te denken en dat dat zal worden vervolgd voorzitter. Dank u wel.

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Dank u wel. Dan kom ik terug op uw motie die u ingediend heeft samen met een flink aantal andere partijen. We hebben het daar ook in de themabijeenkomst uitvoerig over gehad en wij kunnen dan ook positief zijn over de motie zoals die is ingediend. Ik wil wel één opmerking maken. Er wordt gesproken over de programmering, maar ik neem aan dat u bedoelt op het moment dat er echt aanpassingen en terreinen zijn, dat u daarvan in kennis gesteld wordt. Ik denk dat het goed is om daar ook uw Staten in mee te nemen, dat er een beeld is van ja, hoe is het college en hoe gaan de gemeentes daar om met hun beleid hierin deze. Dus positieve appreciatie voor uw motie.

Dan kom ik bij de heer Deckers, die stelt een vraag met betrekking tot artikel 3.44. In welke mate wordt van deze afwijking gebruik gemaakt? Wij denken, wij schatten in, dat dat echt beperkt is, omdat hier best wel een goede afweging aan ten grondslag ligt. Maar het is best wel een snel, complex proces geweest en het kan zijn dat er gemeentes zijn die daar nog eens goed scherp naar gekeken hebben en kijken van ja, is dit slim geweest dat we dit gedaan hebben te ja of te nee, of komt er een verzoek waar echt een afweging in moet komen, maar dan is het in elk geval wel afgezekerd dat er niet automatisch een ongewenste ontwikkeling kan ontstaan, want dat was eigenlijk ook het doel van wat we hier doen, zorgen dat niet via de achterdeur op een plek logistiek kan ontstaan, zonder dat de overheid daarbij betrokken is geweest.

Dan kom ik bij de heer bij de PVV, de heer Alexander van Hattem en die heeft vijf, maar liefst vijf moties ingediend. Ik kan het heel kort doen ik, maar ik wil toch even iets uitvoeriger de argumentatie over de appreciatie aan jullie toelichten. Als het gaat om Eenheid West, het uitsluiten van de locatie Eenheid West, het voorbereidingsbesluit volgt uit een regionaal gedragen besluit, dus de omliggende gemeentes zijn daarbij betrokken geweest. Dat is een. Twee, het is een vastgesteld bestemmingsplan. Dit besluit heeft gewoon echt consequenties, ook financieel, dus dat is twee. En verder geeft u aan om het niet in het ruimtelijk voorstel te zetten, maar er is op dit moment nog geen ruimtelijk voorstel. Dat proces dat gaat nog komen bij u en twee, het is ook zo dat het wel een vastgesteld bestemmingsplan is dus ja, het is wat lastig als wij niet rekening houden met vastgestelde bestemmingsplannen of u moet zeggen van ja, wij willen vastgestelde bestemmingsplannen in dezen doorkruisen, terwijl het toch door de regio een gedragen ontwikkeling is. Dus ontraden. Dat was motie 58.

Motie 47, 'Aanscherping beleid XXL', die motie is niet uitvoerbaar en past bovendien niet in de kader stellende rol van PS. Als dit PS desondanks wenst, dan moet de voorgestelde regeling geamendeerd worden of GS oproepen om daarvoor de regeling in de verordening uit te werken en dat aan PS voor te leggen. De vraag is wel hoe PS het voor zich ziet, want wij moeten binnen twee weken reageren. Dus in praktische zin is dat bijna onuitvoerbaar. Dus dat is eigenlijk ook de reden dat wij zeggen van niet praktisch uitvoerbaar, we ontraden motie 47.

Kom ik bij de belastingontwijking, ook daar kom ik tot de conclusie ontraden. Maar dat zal u niet verrassen gezien de discussie die wij in de themabijeenkomst hebben gehad. In lijn met eerder GS-beantwoording die ook in die motie wordt aangehaald prima, maar het is geen taak voor de provincie en geen verantwoordelijkheid om hier op dit terrein positie te nemen. Dat is echt een landelijke, fiscale verantwoordelijkheid. Het kan wel zijn dat je een keer in gesprek met het Rijk bijvoorbeeld aankaart en aangeeft van dat als er indicaties zijn, dat er ongewenste ontwikkelingen zijn op dat terrein die een negatief

effect hebben, dan kun je dat aankaarten, maar vanuit dit ruimtelijk beleid waar we het hier vandaag over hebben, is dat eigenlijk onmogelijk. Dus ontraden.

'Geen focus op XXL-logistiek Beleidskader Economie', u maakt daar geen onderscheid tussen de types logistiek die wij in Brabant kennen. De drie, het doorvoeren, regionaal van belang of een andere echte meerwaarde bijvoorbeeld voor de bestaande bedrijvigheid en vandaar ook motie 48 ontraden.

De **voorzitter**: U wordt geïnterrupteerd door de heer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter, ik kom toch nog even terug op het onderwerp belastingontwijking, omdat het de SP-fractie was die daar nadrukkelijk vragen over had gesteld en ik kan me best voorstellen dat de gedeputeerde, voorzitter, het moeilijk vindt om vanuit de fiscale optie ruimtelijk beleid te voeren, maar die belastingontwijking voorzitter, het is wel een stukje moraliteit wat de provincie toch behoort uit te stralen. We weten allemaal dat heel veel kleine ondernemers, heel veel kleine zelfstandigen keurig hun belasting betalen, maar dat hoe groter je als bedrijf bent, hoe makkelijker het vaak is om via allerlei paradijsjes die belasting te ontwijken en zouden de gedeputeerde dan niet op zijn minst een poging willen doen of willen toezeggen van ik ga echt mijn uiterste best doen om dat wel degelijk mee te wegen in ons vestigingsbeleid.

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Voorzitter, ik vind die toch lastig. Wij zijn niet in een positie om daar een oordeel over te vellen. Wij hebben niet het instrumentarium en de bevoegdheden en de rol, de taak die wij als provincie hebben, om op dat terrein te acteren en dat maakt het gewoon echt lastig. Wij moeten echt de ruimtelijke aspecten wegen en hoezeer ik het ook eens ben met u, met moraliteit, en als het gaat om eerlijk zakendoen en ook zorgen dat er geen misstanden ontstaan. We moeten ook opletten, wij hebben de bevoegdheid en het inzicht niet, dat we ook meteen een zweem, dat het allemaal misstanden zijn, want het is natuurlijk niet aan de orde. Als het dat wel is, als we er iets in zouden kunnen betekenen, zouden we dat doen, maar het is niet onze bevoegdheid.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter, en dat is toch ook hetgeen mij in de beantwoording van de schriftelijke vragen wat tegenviel. Hoe ontzettend afzijdig het college reageerde op ja, wij hebben er totaal geen oordeel over. En deze logistieke distributiecentra, voorzitter, die doen een heel groot beroep op onze gemeenschap hè. We weten allemaal, vaak gaat het gepaard met het huisvesten van arbeidsmigranten. Ze nemen een enorme hoop ruimte. En als daar dan ook nog eens bijkomt dat ze eigenlijk de belasting die een normaal mens zou moeten betalen, op deze manier proberen te ontwijken, dan vind ik dat u als GS veel meer zou kunnen laten blijken dat u dit gedrag afkeurt en dat u dat op alle manieren, mogelijke en wettelijke manieren uiteraard, wil tegengaan.

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Dank u wel, voorzitter. Dat was een opmerking volgens mij? Toch nog even aanvullend, als we dan kijken naar het XXL-beleid binnen ons economisch programma, maar eigenlijk ook als je naar het brede ruimtelijke programma kijkt, is het er echt op gericht om te zorgen dat je ook zorgvuldig keuzes maakt. En de motie die we hier nu bespreken, en dan kijk ik toch richting de heer Alexander van Hattem, de PVV, dat de motie hiermee juist ons achterstelt, want het beleid is er juist op gericht om heel selectief te zijn als het gaat om ons logistiek beleid.

Voorzitter, met uw goed vinden ga ik door naar de laatste motie die ingediend is door de PVV. Motie 48, 'Geen XXL-logistiek met arbeidsmigranten', ik denk als je naar de huidige arbeidsmarkt kijkt, dat het heel erg complex is om aan de voorkant te regelen dat je in die sector geen arbeidsmigranten hebt werken, want dan denk ik dat er heel veel stil zou staan. Maar goed, er moet wel zorgvuldig mee omgegaan worden en op het moment dat er logistiek komt, is het ook goed dat je aan de voorkant nadenkt waar gaan die medewerkers dan wonen? Vandaar is het ook goed te onderkennen dat de regio's in Brabant via de IOV-regeling van de regionale meerwaarde, daar ook afspraken over maken. Met gemeentes maken we daarbij regionale afspraken om aan de voorkant op het moment dat je gronden verkoopt als je daar in positie bent

als lokale overheden, om daar ook paal en perk bij te stellen of in ieder geval te zorgen dat er aan de voorkant geregeld wordt waar de huisvesting geregeld wordt. En wij zien dat in de regio's in Brabant dat ook echt navolging vindt en daar hebben we ook echt concrete stappen al op gezet, dus dat denken wij dat die weg het beste is en niet door het op deze manier te doen, want het betreft ook geen ruimtelijk aspect.

De **voorzitter**: De heer van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter, ik las er wel dingen over in de ruimtelijke voorwaarden die in dit Statenvoorstel zitten, dus het speelt wel mee in de ruimtelijke afwegingen. Maar even los van dat punt, want ik kom toch even terug op het punt van de belastingontwijking. En daar zegt de gedeputeerde heel nadrukkelijk ja, vanuit de ruimtelijke kaders kan ik er eigenlijk niks mee. Maar mijn motie roept dan ook niet zozeer op om vanuit die ruimtelijke kaders iets te doen, maar gelet op deze ontwikkelingen, die met deze ruimtelijke kaders weliswaar mogelijk worden gemaakt, om de samenwerking te zoeken met medeoverheden, met onder andere de Belastingdienst die er wel overgaat, om er toch paal en perk aan te stellen en zoals de Heijmans net ook terecht betoogd heeft, en dat vraagt de Nederlandse overheid ook van ondernemers. Want ik heb het ook in een linkje erbij gezet, er wordt gewoon vanuit een Europese richtlijn geloof ik gesteld, dat de ondernemers verplicht zijn om grensoverschrijdende belastingontwijking, om die te melden bij de Belastingdienst. Dus als dit iets is wat op een traject voorkomt, en het hoeft voor mij ook geen beleid te zijn waarbij de provincie een eigen aanpak of iets dergelijks heeft, maar gewoon om in samenwerking, net als bij ondermijning, met medeoverheden hier iets aan te doen. Als de gedeputeerde het op die manier kan lezen, dan vind ik het ook voldoende. Het gaat er mij niet om dat er iets wordt opgetuigd, maar meer dat er aandacht voor is en dat wordt meegenomen in die samenwerking om dit in ieder geval, als het aan de orde is, aan te kunnen pakken.

De heer **Ronnes** (GS, CDA): En daarmee zou ik een beeld scheppen dat wij daar echt een hele actieve rol in dit onderwerp hebben. Dat hebben we niet. Als er signalen zijn, zullen we die natuurlijk als overheden aan onze andere overheden melden of ook kijken van ja, kun je er iets mee doen? Maar met deze motie denk ik wel dat we de kant opschieten dat het echt een rol of een taak voor ons wordt en die zit echt net even een stap te ver en vandaar dat ik de oproep om daar een actieve of een signaleringsfunctie te hebben en daar ook een melding over te doen of het gesprek te hebben met andere overheden dat kan ik me nog enigszins voorstellen, maar het met deze motie op deze manier neerzetten, dan ga je echt actief een samenwerkingsverband aan en dat is denk ik echt een stap te ver als je kijkt naar de rol van de provincie.

De **voorzitter**: De heer van Hattem tot slot.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter, de provincie is wel betrokken bij die ruimtelijke ontwikkelingen. Dus het is wel de vraag of ze die samenwerking dan ook wel kunnen zoeken, want ze kunnen er niet voor wegkijken en daar ziet deze motie op. Niet wegkijken van deze ontwikkelingen en acteren als het nodig is. En dan kom ik toch tot slot voorzitter nog op de motie voor het Beleidskader Economie, want daarvan zegt de gedeputeerde ik moet hem ontraden, want er wordt geen onderscheid gemaakt in types logistiek. Maar het Beleidskader Economie ook niet, want die zeggen gewoon heel klip en klaar, we leggen de focus op locaties voor XXL-logistiek. Dus kan de gedeputeerde dan wel aangeven hoe dit economisch beleid zich gaat verhouden tot deze ruimtelijke beperkingen waar nu terecht toe besloten wordt.

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Uit de werkelijkheid van alledag blijkt dat we logistiek wel nodig hebben. Ik bedoel, u koopt ook allemaal een pakketje en u heeft ook in uw omgeving zaken waar logistiek bij betrokken is. Dus het is niet zo dat we er geen plek voor moeten hebben en als het dan is, dan kijken wij naar een geclusterde aanpak en wij zijn ook selectief in wat voor type logistiek je dan überhaupt wil laten landen op die plekken. Dus er zitten een trap in, zodat je zorgt dat je alleen dat faciliteert, waar je ook met elkaar voor

kiest wat je wil faciliteren. Dat is in het verleden anders geweest, maar dat is echt de omschakeling die we in de afgelopen jaren hebben gemaakt. Dat beleid krijgt meer handen en voeten en ik kan u melden dat het ook echt wordt gezien door de andere provincies die daar nu ook met rasse schreden werk van aan het maken zijn. Maar dit is wel de weg voorwaarts.

De **voorzitter**: Oké, dank u wel. U was klaar ook denk ik hè? Het klonk als een afronding, maar dat was niet zo.

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Nee, dat was ik niet want ik had nog een vraag van de heer Schipper ten aanzien van arbeidsmigranten, maar daar heb ik net volgens mij op geantwoord, dat we daar met regio's ook actief aan de voorkant op proberen te schakelen dat je afspraken maakt op moment dat je gronden verkoopt, dat je posities op de markt zet. En omtrent handhaving stikstof, dat is een signaal dat u ons mee wil geven. Nou, dat snappen we dat op een moment dat wij regels stellen, dat daar waar je kunt in je handhavingsbeleid, dat je daar rekening mee houdt. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: De heer van den Broek.

De heer **Van den Broek** (GroenLinks): Bedankt voorzitter. Ik wilde de heer Ronnes eerst even uitlaten spreken voordat ik hem weer zou interromperen. Mijn vraag gaat toch over die grootschalige logistiek ontwikkeling rond Eenheid West en ik hoor de heer Ronnes ook zeggen, de regio heeft dit zo besloten. We hebben de stukken kunnen zien van het regionale overleg, maar er komt van een bepaalde gemeente, Geldrop-Mierlo nu, zich toch wel echt heel erg stevig verzet. Zijn die niet meegenomen in dat regionale overleg of is daar niet actie tegen gevoerd of hebben zij hun mond niet opengetrokken? Want het lijkt alsof dit uniform besloten is, maar nou blijkt het toch regionaal wel problemen op te leveren.

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Geldrop is zeker betrokken. Alle gemeentes in Brabant, alle 56, zijn betrokken geweest bij het voorbereidingsbesluit wat eerder genomen is. We kennen de discussie over Eenheid West, daar is een situatie ontstaan dat er vanuit het verleden een bestemming is ontstaan die bepaalde rechten bij de ontwikkelaar heeft neergelegd. Nou, die is daar nu mee aan de slag. En in de hele afweging en u heeft ook het STEK-rapport kunnen lezen, is dit wel een van de locaties die je niet zomaar weg kunt strepen uit de logistieke voorraad. Dit was echt uit de originele plannen bestemd als logistiek. Ga je dat nu doen, dan heeft dat forse consequenties, want je zult naar een andere positie ten opzichte van die ondernemer moeten. De gemeente voert daar al een heel lang traject over, daar willen wij ook niet intreden. Wij doen dat voorbereidingsbesluit als hulp voor de gemeente en voor de regio en het is aan de regio zelf om verder af te wegen hoe dat ze hiermee omgaan. Dus dat.

De **voorzitter**: De heer van den Broek.

De heer **Van den Broek** (GroenLinks): Een korte aanvullende vraag nog mevrouw de voorzitter, want we kunnen lezen dat de gemeente nu inderdaad zegt akkoord hè, deze locatie is volgens het STEK-rapport. Als ik het dan even heel scherp en klein maak, heeft Geldrop-Mierlo toen niet zijn hand opgestoken van wacht eens even, dit willen wij niet?

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Het zou kunnen zijn dat het onderwerp aan de orde is geweest, maar uiteindelijk is dit het akkoord waar alle gemeentes mee in zee zijn gegaan, ook Geldrop-Mierlo.

De **voorzitter**: De heer Rutjens.

De heer **Rutjens** (JA21): Voorzitter, ik had nog een vraag gesteld aan gedeputeerde, het ging over Axell uit Diessen. In de nota van inspraak stonden de zorgen van de firma Axell en in het antwoord van het college stond eigenlijk van nou ja, maak je niet zo ongerust. De gemeente die gaat erover. Nou, is dat nog steeds zo? Kunnen die geruststellende woorden herhaald worden en hoe verandert dat eventueel als die motie 46 die ter stemming komt, als die wordt aangenomen. Gaat het dan weer terug naar de provincie en is de gemeente dan toch niet meer aan zet? Wij maken ons enorm ongerust en Axell waarschijnlijk ook.

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Dat hoeft u niet te doen. Het gaat om een locatie in gemeente Hilvarenbeek. Het is een locatie die betreft ongeveer in zijn totaliteit 58.000 vierkante meter. Daarvan is op dit moment 32.000 vierkante meter in gebruik en het deel wat niet in gebruik is, zit niet in het voorbereidingsbesluit. Dus als ik daarmee uw zorg heb weggenomen.

De **voorzitter**: De heer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank voorzitter. Ik wou nog reageren op de andere motie over het aanscherpingsbeleid grootschalige logistiek, waarvan de gedeputeerde zegt hij is niet uitvoerbaar en hij past ook niet in de kaderstelling. Maar deze motie die vraagt juist om met nieuwe voorstellen te komen richting PS, waarbij het beleid nader wordt aangescherpt. Dus het is ook niet dat het binnen het huidige voorstel moet worden opgepakt, anders dan had ik een amendement moeten indienen. Dat heb ik bewust niet gedaan, omdat ik wel vind dat het huidige voorstel van het voorbereidingsbesluit door vertaald moet worden in de IOV, maar om met nieuwe voorstellen in die richting te komen. Hoe kijkt er, met die uitleg, de gedeputeerde dan tegenaan?

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Wat we hier doen, is het vertalen van het voorbereidingsbesluit van eerder dit jaar. En als u naar nieuw beleid kijkt, dan is misschien het Beleidskader Wonen en Werken een hele mooie plek om dit inhoudelijk met elkaar te bespreken, om te kijken of dat je een verandering in beleid zou willen. Maar ik denk dat dit moment eigenlijk niet daarvoor het geschikte moment is.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter, het punt is meer, ik wil het wel nu als geschikt moment aanduiden, want we krijgen nu wel een situatie waarbij er op veel locaties toch nog best wel wat ruimte wordt gegeven aan XXL-logistiek en als je daarmee langer gaat wachten, dan worden die ruimtes ook alweer geclaimd en dan krijgen we straks weer het argument van ja, maar er zit al een planschaderisico in. Dus vandaar dat ik het nu wel een urgent moment vind om het nu te kunnen doen. En dan moet nog één ding vragen voorzitter over het Beleidskader Economie, want de gedeputeerde zegt wel van ja, we hebben allemaal logistiek. Prima, daar ben ik het ook mee eens en het is ook echt gewoon nodig, daar is geen twijfel over mogelijk, maar het gaat juist om die focus, zoals er letterlijk staat, op de ontwikkeling van grootschalige XXL-distributiecentra, XXL-locaties en is de gedeputeerde dan wel, met zoals ik de motie bedoel, eens dat die unisono focus op de ontwikkeling van XXL-locaties, dat dat geen onderdeel moet zijn van het Beleidskader Economie. Dat woordje focus wat erop zit, dat dat er eigenlijk vanaf zou moeten en dat daar, zoals de gedeputeerde zelf zegt, er een meer divers beleid op van toepassing is, dat het in ieder geval vanuit het Beleidskader Economie niet meer zo beredeneerd zou moeten worden.

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Ik ken het Beleidskader Economie niet uit mijn hoofd, maar het behelst meer als die zin en ik weet, we hebben het daar regelmatig over onder elkaar, dat wij echt zorgvuldigheid en selectief beleid van wat voor type logistiek wil je laten landen, dat zit in het huidige beleid en ik denk dat dat ook the way forward is. Ik heb dat net ook gezegd, om te zorgen dat we een verantwoord beleid voeren op welke logistiek we waar willen laten landen. Een andere vraag, in uw bewoordingen gaat het ook van nieuwe locaties uit. Dit gaat seq. om de bestaande bedrijventerreinen, waarvan we met elkaar vinden, wij, maar ook al die 56 gemeentes, hier moeten wij voorkomen dat via de achterdeur hier ongewenste logistiek

ontstaat. En dat regelen we, hebben we geregeld via het voorbereidingsbesluit, met dit besluit kunnen we dat verlengen en ik zou echt willen verzoeken om de inhoudelijkheid van veranderingen ook echt te bespreken bij het onderwerp waar dat dan thuishoort en dan denk ik dat Beleidskader Wonen en Werken daar een mooie plek voor is.

De **voorzitter**: Tot slot.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tot slot voorzitter, inderdaad, het kan bij het Beleidskader Wonen en Werken, maar er kan alvast, en ook met deze motie in de hand, aan de slag worden gegaan om daar de voorbereiding voor te doen. Dat we daar straks niet voor voldongen feiten staan en planschaderisico's en ten aanzien van het Beleidskader Economie zeg ik nogmaals, als we het zo kunnen uitleggen dat in het Beleidskader Economie met het woordje focussen, focus leggen op, er niet meer wordt gestimuleerd dat er logistiek komt, dan bedoelen we waarschijnlijk hetzelfde, maar kan de gedeputeerde in ieder geval toezeggen dat dat de uitleg zou moeten zijn van het Beleidskader Economie?

De heer **Ronnes** (GS, CDA): Volgens mij heb ik net een hele mooie uitleg gegeven. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen en dan sluit ik de beraadslagingen over dit voorstel en ik heb begrepen dat we meteen tot stemming over kunnen gaan. Toch vijf minuten? Dan schorsen we vijf minuten. Niet allemaal weglopen, want we gaan echt snel aan de slag als we klaar zijn. Misschien kan er nog even op de bel worden gedrukt.

De vergadering wordt geschorst.

Stemmingen

De **voorzitter**: Dames en heren, ik zei al dat het kort was. Ik heropen de vergadering. Ik vraag stilte in de zaal. We gaan over tot stemming. Ik heb u vanochtend al gewezen op artikel 28 van de Provinciewet wanneer u zich kunt onthouden van stemming, maar ik heb geen melding gekregen op dat vlak, dus ik ga ervan uit dat dat niet aan de orde is bij een van de onderwerpen die nu wordt besproken, of in stemming wordt gebracht moet ik zeggen. Na ieder blokje geef ik de ruimte een stemverklaring af te leggen en we gaan ervan uit dat u dat namens uw fractie doet. Mocht dat niet het geval zijn, dan kunt u daar s.v.p. eventjes melding van doen. Dat gezegd hebbende gaan we over naar de concrete stemmingen.

De eerste die aan de orde is, is Staten 38/23, begrotingswijzigingen in het kader van de rijksbijdragen klimaat en energie. Aan de orde is het ontwerpbesluit en de stemming is geopend. Het is nog even wachten op één stem.

Ja, de stemming is gesloten. Voor 48, tegen 5 en daarmee aangenomen.

Is er iemand die behoefte heeft aan een stemverklaring? Dat is niet het geval.

Voor hebben gestemd de leden Berkvens, Bijl, Van den Broek, Brouwers, Buiks, Damen, Deckers, Dirken, Van Dommelen, Frenken, Gremmen, Gruijthuijsen, Hamerslag, Havermans, Van Hazendonk, Heijmans, Hordijk, Van de Horst, Koevoets, Koopman, Kuiper, Van de Langenberg, Lauwen, Leeger, Lepolder, Van der Linden, Ludwig, Meylink, Van Miltenburg, Minkels, Van Nostrum, Van Nuland, Oudenhoven, Phillippart, Van der Pluijm, Putman, Van Raak, Rijvers, Roelofs, Ronnes, Schellekens, Schipper, Stoot, Tolsma, Van de Ven, Vossen, Van den Wildenberg, Zwart.

Tegen hebben gestemd de leden Boon, Van Hattem, Langman, Nuijten, Rutjens.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar Statenvoorstel 27/23, dat gaat over de interim omgevingsverordening. Allereerst is aan de orde het ontwerpbesluit zelf. De stemming is geopend.
De stemming is gesloten. Voor 51, tegen 2.

Voor hebben gestemd de leden Berkvens, Bijl, Boon, Van den Broek Brouwers, Buiks, Damen, Deckers, Dirken, Van Dommelen, Frenken, Gremmen, Gruijthuijsen, Van Hattem, Havermans, Van Hazendonk, Heijmans, Hordijk, Van de Horst, Koevoets, Koopman, Kuiper, Van de Langenberg, Langman, Lauwen, Leeger, Lepolder, Van der Linden, Ludwig, Meylink, Van Miltenburg, Minkels, Van Nostrum, Nuijten, Van Nuland, Oudenhoven, Phillippart, Van der Pluijm, Van Raak, Rijvers, Roelofs, Ronnes, Rutjens, Schellekens, Schipper, Stoot, Tolsma, Van de Ven, Vossen, Van den Wildenberg, Zwart.

Tegen hebben gestemd de leden Hamerslag, Putman.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de moties. Motie M46, 'De uitzondering die regel bevestigt' is aan de orde. De stemming is geopend.
De stemming is gesloten. Voor 50, tegen 3 en daarmee aangenomen.

Voor hebben gestemd de leden Berkvens, Bijl, Boon, Van den Broek Brouwers, Buiks, Damen, Deckers, Dirken, Van Dommelen, Frenken, Gremmen, Gruijthuijsen, Hamerslag, Van Hattem, Havermans, Van Hazendonk, Heijmans, Hordijk, Van de Horst, Koevoets, Koopman, Kuiper, Van de Langenberg, Langman, Lauwen, Leeger, Lepolder, Van der Linden, Ludwig, Meylink, Van Miltenburg, Van Nostrum, Van Nuland, Oudenhoven, Phillippart, Van der Pluijm, Putman, Van Raak, Rijvers, Roelofs, Ronnes, Schellekens, Schipper, Stoot, Tolsma, Van de Ven, Vossen, Van den Wildenberg, Zwart.

Tegen hebben gestemd de leden Minkels, Nuijten, en Rutjens.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar motie M47, 'Aanscherping beleid grootschalige logistiek'. De stemming is geopend.
De stemming is gesloten. Voor 22, tegen 31 en daarmee verworpen.

Voor hebben gestemd de leden Berkvens, Boon, Damen, Van Dommelen, Frenken, Hamerslag, Van Hattem, Havermans, Heijmans, Van de Horst, Koopman, Kuiper, Langman, Lauwen, Minkels, Van Nostrum, Putman, Van Raak, Rijvers, Schipper, Tolsma, Van den Wildenberg.

Tegen hebben gestemd de leden Bijl, Van den Broek, Brouwers, Buiks, Deckers, Dirken, Gremmen, Gruijthuijsen, Van Hazendonk, Hordijk, Koevoets, Van de Langenberg, Leeger, Lepolder, Van der Linden, Ludwig, Meylink, Van Miltenburg, Nuijten, Van Nuland, Oudenhoven, Phillippart, Van der Pluijm, Roelofs, Ronnes, Rutjens, Schellekens, Stoot, Van de Ven, Vossen, Zwart.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de motie M48, 'Geen grootschalige logistiek voor arbeidsmigranten'. De stemming is geopend.
De stemming is gesloten. Voor 12, tegen 41 en daarmee verworpen.

Voor hebben gestemd de leden Boon, Brouwers, Van Hattem, Heijmans, Van de Horst, Koopman, Langman, Minkels, Nuijten, Van Raak, Rutjens, Schipper,

Tegen hebben gestemd de leden Berkvens, Bijl, Van den Broek, Buiks, Damen, Deckers, Dirken, Van Dommelen, Frenken, Gremmen, Gruijthuijsen, Hamerslag, Havermans, Van Hazendonk, Hordijk, Koevoets, Kuiper, Van de Langenberg, Lauwen, Leeger, Lepolder, Van der Linden, Ludwig, Meylink, Van Miltenburg,

Van Nostrum, Van Nuland, Oudenhoven, Phillippart, Van der Pluijm, Putman, Rijvers, Roelofs, Ronnes, Schellekens, Stoot, Tolsma, Van de Ven, Vossen, Van den Wildenberg, Zwart.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar motie M49, 'Voorkomen belastingontwijking grootschalige logistiek'. De stemming is geopend. De stemming is gesloten. Voor 28, tegen 25 en daarmee aangenomen.

Voor hebben gestemd de leden Berkvens, Boon, Van den Broek, Damen, Van Dommelen, Frenken, Hamerslag, Van Hattem, Havermans, Hazendonk, Heijmans, Van de Horst, Koopman, Kuiper, Langman, Lauwen, Van der Linden, Ludwig, Minkels, Van Nostrum, Phillippart, Putman, Van Raak, Rijvers, Schipper, Tolsma, Vossen, Van den Wildenberg.

Tegen hebben gestemd de leden Bijl, Brouwers, Buiks, Deckers, Dirken, Gremmen, Gruijthuijsen, Van Hordijk, Koevoets, Van de Langenberg, Leeger, Lepolder, Meylink, Van Miltenburg, Nuijten, Van Nuland, Oudenhoven, Van der Pluijm, Roelofs, Ronnes, Rutjens, Schellekens, Stoot, Van de Ven, Zwart.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar motie M50, 'Geen focus meer op XXL-logistiek in Beleidskader Economie 2030'. De stemming is geopend.

De stemming is gesloten. Voor 19, tegen 34 en daarmee verworpen.

Voor hebben gestemd de leden Berkvens, Boon, Brouwers, Damen, Van Dommelen, Frenken, Hamerslag, Van Hattem, Havermans, Kuiper, Langman, Lauwen, Minkels, Van Nostrum, Putman, Rijvers, Schipper, Tolsma, Van den Wildenberg.

Tegen hebben gestemd de leden Bijl, Van den Broek, Buiks, Deckers, Dirken, Gremmen, Gruijthuijsen, Van Hazendonk, Heijmans, Hordijk, Van de Horst, Koevoets, Koopman, Van de Langenberg, Leeger, Lepolder, Van der Linden, Ludwig, Meylink, Van Miltenburg, Nuijten, Van Nuland, Oudenhoven, Phillippart, Van der Pluijm, Van Raak, Roelofs, Ronnes, Rutjens, Schellekens, Stoot, Van de Ven, Vossen, Zwart.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar motie M51, 'Schrap Eenheid West als XXL-logistieklocatie'. De stemming is geopend.

De stemming is gesloten. Voor 18, tegen 35 en daarmee verworpen.

Voor hebben gestemd de leden Berkvens, Boon, Brouwers, Damen, Van Dommelen, Frenken, Hamerslag, Van Hattem, Havermans, Kuiper, Langman, Lauwen, Minkels, Van Nostrum, Putman, Rijvers, Tolsma, Van den Wildenberg.

Tegen hebben gestemd de leden Bijl, Van den Broek, Buiks, Deckers, Dirken, Gremmen, Gruijthuijsen, Van Hazendonk, Heijmans, Hordijk, Van de Horst, Koevoets, Koopman, Van de Langenberg, Leeger, Lepolder, Van der Linden, Ludwig, Meylink, Van Miltenburg, Nuijten, Van Nuland, Oudenhoven, Phillippart, Van der Pluijm, Van Raak, Roelofs, Ronnes, Rutjens, Schellekens, Schipper, Stoot, Van de Ven, Vossen, Zwart.

De **voorzitter**: Is er iemand die behoefte heeft aan een stemverklaring? Ja, ik zie de heer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Dank u wel voorzitter. Als u het goed vindt een stemverklaring op twee moties, betreffend motie 47, 'Aanscherping beleid grootschalige logistiek', voorzitter, het is letterlijk de tekst zoals die op drie maart is ingediend door de SP-fractie met steun van de PVV-fractie en ondanks het feit dat ik vind dat we eigenlijk geen grote beleidswijzigingen meer moeten voorstellen op het moment dat een college in reservetijd is, vind ik de tekst van de motie zo fantastisch voorzitter, dat ik het niet op kon brengen om tegen te stemmen. De verklaring bij het stemmen tegen motie 50 voorzitter, 'Geen focus meer op XXL-logistiek in

Beleidskader Economie'. Voorzitter, inhoudelijk zijn wij het daar wel mee eens, maar wij vinden ook van dit onderwerp dat we niet op dit moment, in dit stadium nu we staan voor een nieuw college, een dergelijke beleidswijziging moeten voorstellen en daarom hebben wij tegengestemd. Dus niet op inhoud, maar niet op het juiste moment voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan zie ik volgens mij de heer van de Langenberg.

De heer **Van de Langenberg** (D66): Dank u voorzitter. Ik wil graag twee punten toelichten. Een is dat wij de geest van de motie van de PVV omtrent de fiscaliteit, de belastingontwijking, ontduiking, de geest ondersteunen. Alleen onderschrijven wij anderzijds ook dat de provincie het ruimtelijke instrumentarium daarvoor niet kan inzetten. En het tweede is ook iets wat ik van de gedeputeerde volgens mij hoorde, het Beleidskader Wonen en Werken biedt ook nog kansen om met zijn alle als Staten, individueel nog accenten of aanscherpingen of meer dan dat, een plaats te geven om dit soort zaken nog verder te beperken als we dat nodig vinden. Dank.

De **voorzitter**: Gaat uw gang, meneer van den Broek.

De heer **Van den Broek** (GroenLinks): Bedankt voorzitter. Ik wil ook twee moties even kort op reageren. Ten eerste de motie belastingontwijking, ingediend door de PVV. Die hebben wij gesteund met als reden dat wij die dus interpreteren als een oproep dat mocht provincie daarbij aan zet zijn of in ieder geval daarbij de steun van het Rijk zoeken, dat we dat stimuleren en daarvoor zijn. Met betrekking tot de motie aanscherping van de regels die door de PVV in is gediend. Daar zijn wij nu op tegen, maar ik heb in mijn betoog ook duidelijk proberen te maken dat wij nog wel zoekende zijn naar die aanscherping en dat wij daarbij die handschoen graag samen met anderen ook oppakken. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik krijg nog eventjes rond. Ja, gaat uw gang.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ja, bij motie 48 over de arbeidsmigranten. Wij vinden als VVD dat je er altijd scherp op moet blijven. Dat in alle gevallen werken en wonen met elkaar samenhangen en dat gaat breder dan alleen XXL.

De **voorzitter**: Ik kijk nog eens eventjes rond. Nee? Verder geen stemverklaringen meer? Dan is er een aantal onderwerpen waarbij ik me kan voorstellen dat we stemmen bij acclamatie. Dat is ontwerpbesluit Statenvoorstel 34/23, de notulen. Dat geldt voor 35/23 nog een keer notulen en het Statenvoorstel lijst ingekomen stukken. Ik neem aan dat u daarmee akkoord bent, dan is dat allemaal bij deze vastgesteld. En daarmee komen we aan het einde van deze vergadering. Ik wil graag eenieder danken voor de inbreng. De volgende vergadering vindt plaats, jawel, pas op 29 september. Laat vooral uw pasjes en dat soort zaken liggen. Een aantal van u heeft de enquête over het inwerkprogramma en het vervolg ingevuld. Op basis daarvan organiseert de griffie vandaag tussen 14:00 uur en 15:00 uur een bijeenkomst. Ik beveel u dat zeer aan en een aantal mensen gaat elkaar hier nog zien, maar in deze setting we komen elkaar niet meer tegen, dus rest mij u een hele mooie zomer en eventueel een hele mooie vakantie toe te wensen. Dank u wel. Ik sluit vergadering.

Sluiting

De voorzitter sluit vergadering om 13:19 uur.